

DEMOSTENE BOTEZ

SCRIERI

i
k
i

1

†

(

DEMOSTENE BOTEZ

POEZII

.

EDIȚIE DE AUTOR

B u c u r e ș t i 1971

EDITURA MINERVA

CUVÎNT CĂTRE CITITORI

Să-ți alegi singur din tot ce-ai scris o viață întreagă, dintr-o activitate publicistică de mai bine de-o jumătate de secol, ceea ce ai vrea să înfrunți anii, este o treabă care te dezorientează și te cutremură. Ea impune anumite sacrificii, anumite renunțări la ceea ce o dată ai socotit că face parte din trăirea ta interioară ; ea impune un fel de automutilare a unui „eu” care a crescut paralel cu ființa biologică și identificat cu ea.

În chiar structura umană, nu toate organele au, prin esența și funcțiunea lor, aceeași valoare și aceeași importanță. Sînt chiar multe, fără de care, în definitiv, se poate trăi. Dar numai integritatea și ansamblul lor definesc un om, — chiar și acele care au, congenital sau printr-o întîmplare, o conformație defectuoasă, și pe care, chiar cînd nu sînt vitale, omul nu și le amputează.

O ediție ca cea de față este un organism constituit, este o ființă vie cu organisme mari și mici, un om alcătuit, un *alter ego* întîieg.

De aceea, a lăsa în părăsiire o parte de scrieri, în care odată ai crezut și te-au definit cu fizionomia ta, — fatal imperfectă, — înseamnă o autoamputare, o durere, un regret organic pilin de-o emoționantă autoînduioșare.

Criteriile de apreciere și de triere devin atunci nesigure, ezitante, tulburi, pline de îndoieli, de înclinațiuni „pro și contra” la fiecare bucată, la fiecare poezie. Și începe atunci o luptă cu tine însuși, o stare de suflet asemănătoare aceuia care e în situația de a-și sacrifica un copil infirm care suferă de-o boală congenitală fără leac. Cine o face în realitate : Cine poate s-o facă ?

Cu aceste sentimente am pornit să-mi alcătuiesc singur cuprinsul ediției de *Scrieri*, destinate, oarecum, unei confruntări mai îndelungate cu timpul. Am reținut, cu slăbiciuni de părinte, ceea ce am scris și așa cum am scris de-a lungul timpului, – ansamblul marcînd stadii și evoluții succesive, în mod necesar, la nivelele diferite, variînd de la începuturi pînă la ultimii ani. Aceasta va putea marca procesul de creștere, de regrese, de căutări, de crize și va completa, cred, mai bine, identitatea, așa cum o fac, concret, fotografiile succesive prin ani.

Pentru celelalte, mi-am pus apoi întrebarea dacă eu pot fi, fără greș, un judecător obiectiv al propriilor mele poezii, al căror ecou este legat de multe împrejurări subiective și de evocări care pot influența orice apreciere valabilă.

Și apoi, este greu să părăsesc așa, în drum, să arunc în neantul timpului poezii care, oricum, au exprimat ceva esențial din sufletul și ființa mea, chiar dacă expresia, realizarea, nu au putut reda totul. Nu sînt sigur dacă și un strein contemporan ar avea libertatea de justă selectare, el încă fiind influențat de sensibilitatea acestei epoci, atunci cînd aprecierea trebuie să selecteze numai ceea ce o poezie poartă în ea, mărturia unei sensibilități valabile în toate timpurile și pentru toți oamenii.

În sfîrșit, o poezie, un poet se adresează unui număr de cititori mai mult sau mai puțin numeroși. Fiecare dintre ei are sensibilitatea lui, disponibilitățile lui de emoție la anumite sentimente exprimate în poezia pe care o citește. Aceasta, unuia poate să-i spună foarte mult, altuia nimic. Nu poți scrie poezie valabilă în mod egal pentru toți și pentru toate timpurile. Sînt, din trecut, poeți geniali a căror operă, ce reprezenta odinioară o creație genială, ne apare acum doar remarcabilă, printr-un fel de respect preconcept, dar în realitate, tragic de desuetă.

Am impresia că de asta nu scapă nimeni, că e o a doua moarte a oricărui poet fără excepție, curînd sau într-un oarecare secol viitor. Poate fi vorba numai de o variație de durată, de îmbătrînire mai mult sau mai puțin timpurie.

Fiecare cititor al unui volum de poezii face pentru sine o selecție după intensitatea cu care a vibrat la lectura fiecărei poezii. Nu toți le receptează la fel. Uneori un singur cuvînt chiar trezește într-un cititor un

ecou și o emoție extraordinară, printr-o îndepărtată legătură cu o anumită stare de suflet sau numai o împrejurare din viața lui. O poezie, oricît de bună după toate canoanele artei, nu este apreciată la fel de toți cititorii. Fiecare îi pune nota pe care o simte el. Și poate că nu există poezie onorabilă care să nu aibă cîțiva admiratori.

M-am gîndit deci că oricare poezie din acest volum poate răspunde cerinței unor cititori, de azi sau de mâine, și că deci aș fi nedrept cu mine însumi isă o las deoparte.

Chiar experiența din aceste trei sferturi ale veacului 20, în lăuntrul cărora au fost scrise poeziile din acest volum, arată ce varietate de modalități de exprimare s-au perindat uneori la intervale de cîțiva ani și cu o tenacitate exclusivistă (pentru oricare din cele trecute, de parcă ar fi fost un alt limbaj, cine știe ce limba arhaică, devenită neînțeleasă, cu neputință de stabilit vreodată comunicare).

Se întîmplă însă ca un mare număr de împrejurări sociale, economice, spirituale să modifice scara valorilor din viață, cerințele de expresivitate mai simple sau mai complexe, să readucă vechi maniere de expresie și să reinvie, – pentru cit timp?! – un fel de exprimare de mult uitat.

Poeziile, ca de altfel orice artă, corespund unei epoci, cerinței colective a unei epoci, determinate de foarte multe elemente. Așa se și explică faptul că unii poeți sînt dați uitării un timp și apoi revin pe primul plan de parcă nici n-ar fi fost cunoscuți pînă atunci. Și nu poate ști nimeni cum vor evolua arta și preferințele artistice în viitor. Gustul și preferințele de astăzi nu sînt pentru totdeauna. În genere ele fac parte dintr-un ciclu, – sînt consemnate în paginile mai vechi ale istoriei literare. Altele își așteaptă rîndul; de cele mai multe ori, ca o reacție, negînd total preferințele de azi și instaurînd altele, pe criterii exact opuse.

Așa fiind, chiar poeziile pe care de selectează timpul, nu se bucură de o apreciere eternă. Ele sînt numai susceptibile de a reveni după eclipsele fatale.

De aceea, cu tot scepticismul, am făcut de data aceasta o alegere largă care să-mi prezinte chipul cu toată severitatea realității, – aș spune, – în mod naturalist.

\s Prezenta ediție, care începe cu acest volum, — și care înseamnă în fond mărturia existenței unui om, — cere o prezentare a autorului ca atunci când două persoane, — în cazul acesta autorul și cititorul, — se găesc față în față, gata să-și facă, — în aparența cu glas tare și în public, în realitate în taină și aproape nici șoptit — o seamă de mărturii din cele mai adine păstrate, din cele mai importante trăirii lor spirituale; tulburări chinuitoare la care de milenii se caută, cît de cît, un răspuns. Și se caută mereu, și mereu nu se găsește, fiecare rămînînd astfel într-o singurătate fără ieșire și fără comunicare.

în viața de toate zilele, respectivii actuali convorbitori, care nu se cunosc, își pronunță, unul după altul, numele și își pecetluiesc acest moment de cunoaștere, cu o strîngere de mînă, conform unui obicei ancestral care cuprindea și un sens practic de prudență și apărare. Uneori, cînd este un al treilea care îi cunoaște pe cei doi, sau numai pe unul dintre ei, îi îndeamnă direct „faceți cunoștință” sau le rostește el însuși numele, unul după altul, ca într-un protocol simplificat.

în fața cititorilor, mulți sau puțini, scriitorul se înfățișează singur, cu mîinile goale, dar cu ființa sa, — nu știu cum, plină, — și așteaptă jenat sau chiar timid să afle cine este cel din fața lui, — cititorul, — acest eventuali confident, pe care-l caută prin lume și prin care i se pare lui că va putea avea o confirmare pentru tot, inclusiv pentru justificarea propriei sale vieți.

Dintre acești doi parteneri, cel care se prezintă este autorul și opera sa. Practica literară a creat un nobil intermediar în persoana unui critic, — un fel de expert, ca, îndeobște, la aprecierea tablourilor.

De aceea, criticul nu prezintă o carte numai din afara scoarțelor ei, dar și din lăuntru, printr-un cuvînt înainte sau printr-o prefață care, după împrejurări, face și puțină biografie și o analiză a operei în casa căreia a intrat.

Aceasta este cutuma.

Iată însă că pentru ediția de față, menită să cuprindă opera încheiată a unui scriitor, conducătorii Editurii Minerva au un punct de vedere cu totul nou în țara noastră. în Franța, e^ adevărat că s-a auzit: „Maurois

par lui meme” sau „Valery par lui merae”, dar mi se pare că asta e altceva. Scriitorii despre ei înșiși au, în această privință, un cîmp larg, — în special în *Jurnalele lor*, — de care uzează în artă și cu vădite contribuții la justa lor înțelegere. La noi însă, nici *Jurnalul* ca gen literar nu s-a încetățenit. Citind de curînd schimbul de scrisori între Andre Gide și Roger Martin du Gard, adunate în două mari volume, — în total peste 1000 de pagini, — am constatat că și pe această cale se poate face o autoprezentare, chiar cu critici foarte serioase care ridică probleme de ordin general.

Noul sistem mi se pare foarte delicat pentru autor, care este pus în situația originală de a avea și el o dată cuvîntul după 60—70 de ani de scris și de ascultat părerile altora care, — mai ales în cazul unui poet, — nu pot face decît ipoteze și o judecată în mod firesc colorată, dacă nu chiar determinată subiectiv de propriile lor preferințe. în materie de artă, varietatea uluitoare de forme și fond nu poate încăpea, atunci cînd este judecată, în formula unică a celui care-o judecă. în această materie apoi, preferințele sînt aproape exclusive, — tot ce nu corespunde afectivității criticului este sortit refuzului direct sau voalat. Această altitudine. — că e favorabilă, că este nefavorabilă — este ușurată de faptul că e greu de stabilit, oricît de aproximativ, o unitate de măsură pentru a cîntări o poezie, că însăși poezia este cu neputință să capete măcar o definiție și <”ă acolo unde este vorba de inefabil, nu este indicat să umbli cu instrumentele unui limbaj rațional.

De aceea mi se pare mie că, tocmai despre poezie, despre care se poate spune prea puțin, criticii cheltuiesc cele mai multe vorbe. E o metodă de a camufla tocmai dificultatea de a judeca poezia ca pe o idee -sau ca pe un fapt. De aceea, o seamă de critici preconizează de-a dreptul, cu sinceritate, critica impresionistă care-i mai potrivită în judecata poeziei și care, tot astfel este în fond, chiar dacă ar avea alte pretenții.

De aceea, mergînd mai departe pe aceeași linie, unii critici au afirmat că și criticul este un creator. Adică unul care se substituie autorului ceretat, rămas ca un simplu pretext, ca un punct de plecare, sau ca un material documentar brut, pentru șantierul creator al criticului. De aceea, spunînd lucrurilor mai direct pe nume, un foarte apreciat critic a afirmat

„dreptul criticului de a introduce sensul lui subiectiv în descifrarea unor opere." E glasul unui sincer. De fapt, fără a o spune, toți fac așa. Și eu aș putea să spun că nici nu pot să facă altfel.

La drept vorbind, și simplul cititor, oricare ar fi, atunci când citește o carte introduce și el, neapărat, sensul lui subiectiv în înțelegerea a ceea ce citește. Poate că acesta este și unul din rosturile literaturii: să trezească ecourile subiective adormite în fiecare om. Numai că cititorul pur și simplu efectuează mintal această scamatorie de costumare a autorului în haina lui, pe contul său. El nu are pretenția de mandatar al mării mulțimi a cititorilor, cum are criticul. El nu are pretenția de a lămuri pe alții, ci de a degusta, după sensibilitatea sa, tot ce poate extrage dintr-o operă literară. El nu impune nimănui părerea sa. În sinea lui, îl declară pe autor bun sau slab, dar atît. El nu prezintă pe autor, el îl citește personal. Dar atunci cînd îl prezinți pe autor trebuie să o faci ni onestitate, să nu i te substitui, chiar dacă ești de zece ori mai geniak

Substituirea este o păcăleală a cititorilor, eventuali candidați la lectura cărții. Citind cronică literară, sau prefața, sau ouvintul înainte, el vrea să afle ce-i cu autorul, nu ce este în sufletul celui cu prefața.

Optez deci pentru inovația Editurii Minerva, mai ales că pînă acum orice bazaconie spunea criticul despre autor, nu era obiceiul ca acesta să ia condeiul în mînă și să pună lucrurile la punct, căci, oricum, el știe cel mai bine ce-a vrut să spună.

Să încerc deci această grea treabă și să fac cum m-oi pricepe. Cei pușin, din ea, cititorul va ști ce este cu mine, – că n-am vrut să fiu în poezie nici filozof, nici ermetic.

Am impresia că acest „cuvînt înainte" trebuie să cuprindă și oarecare date biografice care, după mine, explică foarte multe, dacă nu chiar totul. Că am scris poezii pe cînd eram în liceu, era și atunci ceva obișnuit. Am și acum cîteva sertare pline cu caiete, carnețele și foi izolate cu poezii. Exerciții! Destinate de atunci acestei soarte. Un fel de epocă preliterară fără finalitate. Temele școlii elementare a poeziei. Dacă am publicat vreo cîteva, simt acum nu o mîndrie, ci o jenă. Azi, adolescenții care fac exerciții scriu mult mai bine. Ba, se pare că au sărit deodată peste primul stadiu școlar.

Am apărut în revista *Arhiva* din Iași, prin 1911, apoi în prima ediție a revistei. *Flacăra*, scoasă de C. Banu, și în *Convorbiri literare*, înainte de a începe colaborarea permanentă la *Viața Românească*.

Primul război mondial a strivit sub bombe și șenile primii vlăștari ce mai dădeau să-și scoată frunzele. întors de pe front, cu toate greutățile unui început de viață prin propriile mele mijloace, am găsit timp să scriu cele șase poezii scoase într-o broșură sub titlul *Munții*, – poezii inspirate de marea tragedie a sufletului și geografiei țării noastre, prin luare de către Germania, cu prilejul păcii separate de la Bufta, a tuturor creștelor de hotar ale patriei. Sînt desigur 6 poezii patriotice, dar le-am scris într-o tensiune care n-a admis nici declamații, nici lungimi. Ele au fost publicate mai întii în ziarul *Momentul* scos și scris în întregime de Ibrăileanu.

Eu coborisem atunci de pe linia frontului, din munți, de parcă aș fi fost alungat și silit să cobor de dictatul german. Jos, în Iași, l-am găsit pe Ibrăileanu cutremurat de pierderea culmilor de la Bicaz, de pierderea Ceahlăului, leagăn al adolescenței sale, pentru a cărui grandoare avea un cult ca pentru un zeu puternic.

În această stare de spirit am scris cele 6 poezii, ca dictate de cineva, – poate de jalea străbunilor.

Ibrăileanu, care mă cunoștea încă pușin la acea dată, a făcut broșurnele me le o prefață măgulitoare. încurajat, am cutedat a propune această plachetă de 8 pagini Academiei Române pentru premiul literar Adamache și am avut bucuria de a afla apoi că mi s-a acordat acest premiu pe baza unui scurt referat al lui Duiliu Zamfirescu : „Printre multe versuri pe care le-a produs războiul, cele șase bucăți ale d-lui Botez răsar ca un pom înflorit într-un pustiu. Sînt numai șase. Dar fiindcă premiul Academiei este divizibil, iar *Munții* ne sînt atît de dragi și de indivizibili de naționalitatea noastră, – să dăm o dovadă de mulțumire poetului care a găsit accente duioase și o estetică orografică nouă pentru a însufleți cu simțiri românești picurile Carpaților noștri".

În 1920 apare în editura „Viața românească", Iași, de data aceasta un volum de versuri, – primul, – sub titlul *Floarea Pămîntului*, corn-

pletat în ediția de față cu un ciclu de poezii de război intitulat *Memorial 1916*, dintre care unele au apărut la editura „Prometeu” în volumul *Pământ și om*.

Aceste prime scrieri reprezintă, după mine, care știu de unde-au izvorât, o primă etapă, – singura mai senină, petrecută în copilărie și satul meu natal, în mijlocul țăranilor cu care am muncit laolaltă și de la care am învățat: simplitate, claritate, o resemnată filozofie <x vieții, adierea melancoliilor moldovenești, resentimentul față de artificial și grandilocvent. Am colegi care mărturisesc a fi învățat poezia de la Mallarme sau de la Baudelaire. Eu am învățat-o de la Molocea, de la Tizu, de la Grădinaru din satul Hulub, pe care zadarnic îi veți căuta prin enciclopediile literare. Firește că în lucrul de șlefuire, poate și de concepție, nu am scăpat nici eu de profesorii colegilor mei și nici de alții mai puțini celebri, dar concepția și factura, cu predominanța realităților și atmosferei pusă în imagini și viziuni, a legăturii cu pământul, a unei apropiate înțelegeri a oamenilor și a unei modalități simple și clare de expresie, de la profesorii mei din sat le am și ele caracterizează tot ce-am scris.

Anii copilăriei, în atmosfera casei părintești și ambianța satului, au fost anii unei scrieri care s-au răsfrânt în primele poezii din acest volum. Ordinul de imobilizare, venit telegrafic la începutul lunii august 1916, mi-a fost adus de tata, sub nucul bătrîn din dosul casei, unde m-a găsit umplînd „vermorelul” pentru stropit via, lîngă masa pe care era deschis și adnotat cursul de drept roman pentru doctorat. Brusc, viața s-a complicat, a devenit o luptă, o primejdie, o realitate complexă peste universul cunoscut pînă atunci. Războiul m-a deprins cu chipul morții. Nu știu de ce soldații întindeau o batistă sau o bucățică de hirtie peste fața morților. M-am simțit între două lumi, purtat ca un fulg de furtună.

Cutremurul și prefacerile din mine, aduse de război, nu le-am putut pune în versuri. Mi s-a părut că ele cer țipete, revoltă, acte de nebunie. Ceea ce am prins în *Memorial 1916* e un slab ecou îndepărtat al surpărilor din imaginea vieții.

Dar aleatoriul fiecărei clipe, abolirea universului dintre omul viu și cadavru, mi-a pus de atunci problema condiției umane în așa măsură încît tinerețea mea ultragiată a făcut din ea o obsesie permanentă, care a aruncat vîlul ei negru peste tot ce-am mai scris apoi. Astăzi, o asemenea conștiință a căpătat un sens filozofic. Eu nu i-am dat însă aceasta definire pompoasă, nici nu am ascuns-o în termeni ermetici, ci am exprimat-o simplu, ca o dureroasă senzație care-mi stîngea orice bucurie.

La aceasta s-a adăugat depresiunea dezrădăcinării cu senzația de înstrăinare, de singurătate, de vid, născută din trecerea din sat la oraș, în internatele școlilor, unde m-am simțit întotdeauna ca într-un exil și unde totul mi se pare în afară de viața firească de la începuturi a omului. Iașul părăsit, bătrîn, era cadrul ideal pentru asemenea stări sufletești. Totul aici mi se părea hid, trist și fără sens. Vrînd-nevrînd m-am cultivat, și chiar cu pasiune, dar sufletește nu am înțeles rostul civilizației, nici fericirea ei promisă. Poate că prin perceperea ei, prin simțuri și senzații am redus lumea la dimensiunea ei sensibilă, dar aceasta mi se pare și astăzi fața ei reală. Restul e speculație și construcție artificială, convențională, a gîndirii care construiește o supra-hime. Nu am putut scăpa de neliniștea emoțiilor legate direct de realitate, și fluxul percepțiilor mele a fost nestăvilat și poate dezordonat, fără rigurozitatea pe care o pune gîndirea. Chiar dacă am fost conștient de aceasta în momentele creației, cînd receptam undele senzațiilor ca pe un dieteu de nu știu unde și de cine rostit, nu am putut și nici n-am vroit să intervie în nici un fel rațiunea. Obsesia condiției umane, a absurdului destinului omenesc a apărut astfel curînd și în acest prim volum, pentru a se continua în toate celelalte, ca un tragic și ireversibil spectacol, văzut mereu de pe același loc.

Volumele următoare: *Povestea omului*, *Zilele vieții* și *Cuvinte de dincolo*, apărute în anii 1973, 1927 și, respectiv, 1934, adinicesc această viziune a existenței, prezentă în toate variatele aspecte ale trăirii mele.

MecHul social, hidos și el, mă cufunda și mai mult într-un univers interior, sumbru și fără nici o lumină. Nu vedeam nimic care să mă redreseze. Nici măcar o iluzie, un pretext de uitare a realității. Greutățile existenței mele sporeau și ele această viziune și absurdul trăirii de fiecare zi

. Războiul și dezrădăcinarea sint cei doi factori care au determinat fondul întunecos al poeziei mele din această primă perioadă 1918–1945. Această concepție a dus în mod firesc la umanismul din creația celei de-a doua perioade 1945–1970.

Sucesiunea motivelor lirice din poeziile mele reprezintă astfel aproape un fel de jurnal versificat al vieții mele, al întâmplărilor care au trezit ecouri mai adânci în sensibilitatea mea. Dar această caracteristică își are geneza și în temperamentul, în firea mea. Aceasta mi-a pus chiar ou mîna lui Ibrăileanu eticheta de poet sentimental. Știu că unii, reluînd eticheta, i-au dat o nuanță peiorativă. Oricum, – bine-rău, – așa sint. În lăuntru este în adevăr ce stă scris pe etichetă. Nu mă lepăd de mine însumi. Dimpotrivă, sint o compasiune plină de omenie pentru toți acei cu peiorativul. Viața este și așa în materialitatea ei destul de tristă pentru a putea fi tolerabilă. Iară căldura sentimentelor și mirajul iluziilor, oricît de deșarte le-am ști în mod rațional. Și apoi poezia, ca și muzica, sint limbaje ale sentimentului. Fără de ele, poezia poate fi o performanță estetică a abstractului, filozofie, matematică, aforism, orice, și teoremă sau ecuație la urma urmelor, – dar poezie, nu.

Poetul, dacă e poet, este în mod necesar mai mult sau mai puțin romantic.

E o concepție personală, ori poate că a celei mai mari părți din generația mea (de care, în timp, Eminescu nu era prea departe), legată de un anumit moment istoric, de o anumită evoluție a individului și societății și, după cum se și dovedește, susceptibilă de evoluții, ba chiar de revoluții, îmi dau deci seama de caracterul ei perisabil, mai supus decît altele schimbărilor aduse de istorie, dar nu mă pot schimba, – și nici nu am voit. A fi eu cu sinceritate, fără nici o umbră de prezumție în asta, mi s-a părut o datorie de onestitate față de cititori. Orice artă are prin artificii ei o doză oarecare de înșelătorie. Am căutat să o suprim, sau să fie cît mai neînsemnată, adresîndu-mă oamenilor printr-un ton personal, cît mai direct.

Trebuie să relev aici marea răsturnare la dare asistăm acum în poezia contemporană, în care se manifestă tendința unei poezii care nu mîi este

o expresie a sentimentului, ci a unei rațiuni, a unei poezii „intelectualizate”, care în cazurile cele mai izbutite poate produce numai o impresie artistică, independentă de comunicarea oricărui sentiment sau emoții de altă natură. E, poate, poezia corespunzătoare vremii de dezvoltare a științei și tehnicii care stăpînește toate domeniile gîndirii, chiar pînă la substituirea ei printr-un act mecanic, – poezia timpului în care un ovul uman a fost realizat în eprubetă, cînd se caută ca o fericire (!) crearea de organisme vii pe căi științifice. Deci, a timpului în care omul și sentimentele lui încep a deveni manifestări primare și desuete.

Dar oare atunci poate fi vorba de o evoluție sau de o revoluționare a poeziei, sau, poate, de moartea ei, prin asasinarea chiar de către om, părintele ei de odinioară ?

O poezie, care este un ecou al senzațiilor, își are totdeauna izvorul în ecourile din realitate, în ecourile aspectelor și împrejurărilor vieții reale. De aceea, cred, poezia mea are și în cele mai interioare motive de inspirații un fond de realitate, iar imaginile folosesc și ele elemente concrete. Stările intime, inefabile, sint exprimate totdeauna prin metafore care împrumută aspecte din realitate.

Dar acest caracter este specific în mai mare măsură poeziilor din cel de-al doilea volum, scrise după 1945 și mă voi opri asupra lui în cuvîntul înainte al acelei culegeri.

Acum, după ce am spus toate acestea, mă întreb iarăși dacă aceste cuvinte erau necesare, mai ales că ele, – fără a însemna totuși un paradox, – spun prea mult (adică unele lucruri ne semnificative) și, în același timp, prea puțin. Nu am impresia că am lămurit mai mult poezia din acest volum decît o face ea însăși. Eu cred că între cele două modalități de prezentare a unui asemenea volum care sintetizează o mare parte din lunga experiență lirică a unui poet, – aceea de a fi făcută de un critic și cea făcută de autor (care, oricum, mi se pare mai firească și mai lipsită de riscurile rătăcirii cititorilor), cea mai bună este a treia: de a lăsa fiecărui cititor să simtă și să judece singur. Asta este ceea ce, în ultimă instanță, cititorul o face și fără vreun îndemn strein. În fond, literatura e scrisă pentru el, și dacă ea este, cînd e vorba de poezie, ca

o partitură de muzică, e drept ca interpretarea să o dea el. în măsura acesteia, scrierea răspunde mesajului ei și deci își atinge scopul. Și autorul și criticul, atunci când intervin, trebuie să rămână personaje secundare. Cartea nu este scrisă pentru ei, ci pentru cititori. Și aceștia nu au complexe profesionale, precum criticii. Ei sînt liberi de orice prejudecăți, •– ei nu aspiră să ajungă coautori sau chiar viori prime.

D e m o s t e m e B o t e z

MUNȚII

I

Ca un doliu umbra munților se-ntinde
Dincoace de noile hotare,
Și ca o ființă, fiecare,
Ne cuprinde.

În amurg cînd soarele apune,
La hotar de patrie •sărmană
Umbra s-adîncește ca o rană,
Umbra de cărbune...

Parcă totul are suflet, are viață...
Piscuri negre ridiicaite-n zare
Amenință noile hotare
Ca niște brață...

Și în serile tîrzii de vară
Umbra lor ne mîngie pe frunte,
Și în ea, miunte cu munte
Trece granița în țară.

II

Vă prăbușiți, gigantice altare ;
Nu mai avem de-aicuma dumnezeu,
Din Mehedinți și pînă în Ceahlău
Sînt alte legi și altă sărbătoare.

Rămîn de-aicumia goale și uitate
Potirele în văgăuni de stînci ;
Iar pentru cît ne-om mîia tîri pe brînci
Să ne-ngropați subt blocuri sifărimate.

Nu mai putem ajunge pînla voi,
Simțim aripa caldă sîngerînd,
Și-n noi (ucidem cel din urmă gînd
Ce-ar vrea să poposească pe Neagoi.

Cu tunetul din piscuri, luminos,
Despică-n două trupul nostru frînt,
Că bucățica iasta de pămînt
Nu stă tihnită jos.

Vă sfărâmați de astăzi înainte,
Să vă prăvale apele spre noi,
Ca pentru-acei care-au murit eroi
S-avem atîtea pietre de morminte.

III

Cu olt ne depărtăm de ei mîia tare
Așa cum sînt de veci, pietroși și goi,
Pornesc și dînșii parcă după noi,
Mutînd încoace depărtata zare.

Simțim cum olesc mereu în urma noastră,
Cum brazii se-nciloeisc fugînd pe icer
Și cum, trecînd și peste grănicer,
Străbat la noi cu umbra lor albastră.

Ne depărtăm, dar tot simțim răcoarea
De brazi bătrîni, cum ne ajunge-n drum
Și-ntreaga noastră doină de acum
O geme spumegîndă, Urlătoarea.

Cu coamele pe zare proiectate,
Cum se ridică, negri și piuternici,
Simțim cum noi, neputincioși nemernici,
Îi ducem parcă-ngenunchind, în spate.

IV

Să nu zîmbim ;
De dincolo de zare
Ceahlăul ne privește cu miustrare
Și peste-al țării noastre țintirim
Sporește-n umbra lui melancolia ;
Să nu zîmbim ;
Ne văd «străinii» de pe Panaghia.
Și nu știu cum,, dar înspre sară
Luceafărul prea timpuriu
Veghind deasupra pe Ceahlău,
Îmi pare-o candelă bizară
De-asiupra unui vast sicriu,
De vînturi legănat pe-un hău.

Iar mai târziu, de-o boare dulce
Adus la .marginile de cer
Un nour negru și stingher,
Pe roșul palid de apus,
înseamn-un suflet nesupus
Ce trage-acolo să se culce...

V

Ca niște scoarțe de străveche carte
Cu aspre și bogate reliefuri,
In răsărit lucesc pînă departe,
Stînci albe cu sclipire de sidefuri,

De brazi bătrîni o coamă se-nfioară
Și fiecare pisc văzut de-aici
Cu asprii brazi zburliți ce-l înfășoară,
De ură-și strînge trupul de arici.

Iar uneori ca niște piramide
Se-nalță peste-un tainic sarcofag,
Căci zace-n piatra stîncilor aride
Tot ce-a avut o patrie mai drag.

Privesc neregulatele profile
Și într-al zării cenușiu noian
îmi paae-o caravană de cămile,
Ce duc averea noastră la dușman.

VI

Acolo, în umbra pietrei voastre,
Scîrșiindu-și lemnul învechit,
Tot cojindu-și bolțile albastre,
Doarme-n noapte părăsitul schit.

Cu ferești ca niște mari orbite,
Ca un orb uitat în vîgăună,
Schitul cu altarele zdrobite
îndărătnic ține la furtună.

Zboară-n noapte speriați lăstunii
De pădurea ce-a pornit în ropot..
Poartă vîntul capete de funii
în pustia turlă fără clopot.

Și la mănăstirea mea, săraca,
Vîntul care nu mai încetează
Bate-n stîlpii de clopotniți toaca..
Și-n altarul gol un cal nechează.

FLOAREA PĂMÎNTULUI

DIMINEAȚA

I

Din soa*e,
Ca pe gura -unei amfore prea plină,
Răsturnată
De pe-un umăr gingaș de virgină,
Dimineața
Toarnă din belșug lumină
Peste valea toată.

Și natura-n pripă deșteptată
Parcă poartă pleoape amețite
De lumina ce-a venit deodată
Peste dealurile adormite.

Jos, în vale,
Văl subțire se adună
Dintr-un praf ce-a cărunțit în noapte,
Din tot praful străveziu de lună
Ce-a căzut pe grîurile coapte.

Nourași de ceață străvezie,
Peste care, alb, seninul cerne,
Parcă-nseamnă niște albe perne
Pe un pat nestrîns care-ntîrzie.

Peste satul încă adormit
Și pe valea iazului cu stuf,
Fumul dimineții liniștit
Se așază moale ca un puf.

Și prin vălul scinteierii roze
Nu te poți uita la răsărit;
E-acolo ceva nedefinit,
E cascada unei nebuloze.

II

Și Dimineața,
Stînd încă în genunchi
Cu fruntea-i albă ridicată-n zare,
Ca pe gura unei amfore,
Din soare
Toarnă din belșug lumină,
Mănunchi după mănunchi.

Și Dimineața,
însenindu-și de răcoare fața,
Cu părul ei de aur, despletit,
Ridică amfora ei plină
Tot mai sus,
Și-acum în picioare
Pe zarea de la răsărit
Toarnă mereu din soare
Pînă ce moare,
Cu fața la apus.

DE PAȘTI

îmi amintesc de Paști, la noi acasă :
O zi de primăvară, luminoasă,
Cu adieri de aer parfumat,
Cu sunete de clopote pe sat.
îmi amintesc de-o liniște deplină,
De vișini înfloriți într-o grădină,
De flori de zarzări care s-au desprins
Și au căzut, de parcă ar fi nins.
Zburau prin flori albinele ușoare
Ca niște stropi de aur rupți din soare,
Și-n liniștea aceea din grădină
Era ca un concert de violină :
Parcă-mpleteaiu deasupra mea în zbor
Un nevăzut hamac fermecător...
Era așa senin și-așa de bine !
Și mă temeam de roiul de albine.

îmi amintesc de oamenii din sate,
Cu haine noi și fețe luminate,
Cum s-adunau la-neirucișări de drum,
La sfaturi lungi... de parcă stau și-acum.
Și-mi amintesc de-o droaie de copii,
Cum alergau de veseli și zglobii
Pe un tăpșan alături de sat,

Pe care-arn fost și eu și m-am jucat.,
Era-n cerdac la noi atîta soare,
Era-n pămînt atîta sărbătoare.

Și tremur tot cînd îmi aduc aminte
Că port în mine-atiitea dragi morminte.
De-atunei muri și tata, și-am plecat
Noi toți copiii de-acolo din sat,
Dar simt și azi în mine, luminoasă,
O zi de Paști, demult, la noi acasă ;
De cîte ori e-april și zi cu soare,
îmi amintesc... și sufletul mă doare.

DE LA ȚARA

Aș vrea să vii acasă,
în casa părintească
Veche
Din dealul de la vie ;
Frumoasă,
Sprintenă,
Așa, ca în copilărie,
Cînd călăreai cu amazoanele
Pătrunzînd bulboanele
Zărilor,
Cu trupul plecat înainte
Ca o proră de marmoră...
îți mai aduci aminte ?...

în cireșii din dosul casei bătrîne
S-au trecut fructele roșii
Ca buzele tale ;
Și-n lunci,
Sălciile-n vale
Plîng de cînd ai plecat, – de-atunci...

Aș vrea să vii aici, albă ca zăpada, iarna,
Și-n mijlocul verii
Florile sinilor crescute-n noaptea serii
Să-nfioare țarna ;
Să vii ca o rîndunică
Guralivă,
Și-n vastitatea primitivă
Să pari și mai mică.

Vino, să alergi prin holda foșnitoare
Cu rochia ta de mătăasă,
Cu părul despletit,
Ca un uragan de noapte furtunoasă.

Și spre dealuri înalte ca niște munți
Gu pădurea resfirată ca o barbă,
Pașii tăi mărunți
Să scuture
Rouă sură de pe firele de iarbă.

Vîntul, rochia ta albă să o poarte,
Ca pe-un nour alb,
Luminat de lună,
Și isă pari, pe coastă, de departe,
Ca o zîină de zăpadă
înălțată de furtună.

Să te-oprești privind peste ogoare,
Străină,
Curioasă,
La gesturile extraordinare
A oamenilor de la coasă.

Să te privesc alergînd așa,
Veselă,
Rizătoare,
Și să rupi din fuga ta o floare
Sălbatecă,
Cum ți-ar fi și sufletul atunci,
Și rîzînd,
în ochii mei închiși să o arunci.

Mai spre sară-apoi, cînd asfințitul
O să-nchidă obosita-i geană
Și cînd nourii pe ceruri toți se sfarmă
Peste luminișuri de poiană,
Să ne îmbătăm de-aroma finului cosit
Pe care,
Trupul tău neastîmpărat și obosit
S-adoarmă.

LINIȘTE DE IARNĂ

E peste tot o liniște curată
Și străvezie ca un luminis
Deschis în pomii fără de frunziș
Și-n zarea care pare depărtată.

E o tăcere, parcă luminoasă,
Și-o limpezime albă de cristal
Peste zăpada ce-a întins pe deal
O rochie subțire de mătăasă.

Deasupra nu se mișcă nici un ram,
E pareă-ntreg pământul obo/sit...
Prin aerul de iarnă limpezit
S-a luminat o zare ca un geam.

Un cer opac deasupra, ca o piatră,
Apasă greu pe liniștea în care,
Din saitu-acoperit între ogoare,
S-aude bine-un câine care latră...

S-aude liniștea... E tot sonor,
E ca un clopot care nu-ncetează,
Și parcă simt pământul cum vibrează
Subt noi, neconținut, ca un ulcior.

DE PE DEAL

Pe dealul negru și sălbatic
Ca pe-un grumaz voinic de fiară,
Privind apusul singuratic,
Noi amîndoi am stat asară.

De arcul fin al minii tale
îmbrățișați am stat subt pom,
Că de departe, de pe vale,
Păream noi doi un singur om.

Pe coasta dinspre Cetățuie,
Cu fumul alb în nouri suri,
Vedeam un negru tren cum suie
Ca o omidă prin păduri.

Am așteptat tăcuți pe creastă,
Tremurători ca două ramuri,
Și proiectat pe zarea vastă
Voalul tău, ca niște flămuri
Pe-un vîrf gigantic de cetate,
Părea – mișcat de boarea sării –
Ca niște aripi ridicate
La marginile zării.

PASTEL DE VARĂ

în streșini largi de papură tăiată
Un stol de vrăbii ciripesc în soare,
Și, speriate, zboară deodată
Spre-acoperișul negrelor hambare.

Cresc mușchi pe garduri negre de nuiete
Subt umbra grea a nucilor bătrini.
Tot fură pentru cuiburi rinclunele
Noroii de la margini de fântini.

Zac porțile căzute într-o parte,
Cu gesturi largi (de brațe dezolate...
Văd apa-imorților jucînd departe,
Pe iarbă, pe ogoare și pe sate...

Spre miazăzi, pe prispele de lut,
Stă, roșă, vaca-domnului la soare.
Un bou, cu ochii-n lacrimi și tăcut,
Se-ndreaptă legănat înspre izvoare.

PE MAL

Undele ca niște aripi ce-s tăiate de curînd
Se zbat,
Și pe-adîncul apei «roșii de amurg însîngeraț
Mai palpită cînd și cînd...

Singur stau pe malul apei curgătoare
Peste care,
Umbra dealului plutește din văzduh, ca un caic,
Și privind la înjcnustarea plăcilor de apă-mi pare
Rîu-ntreg un drum de mozaic.
Sub lumina tremurată, undele mereu se schimbă
Și pe fiecare-arglintul își scînteie viu nuanța ;
Rîul curgător și moale parcă poarta eleganța
Unui șarpe ce se plimbă...

AURORA

La răsărit, pe zarea ce s-a deschis în noapte,
Lumina crește blondă ca niște spice coapte.
Pe dealul drept și negru răsare-un lan bogat
De raze de lumină și grâu de secerat.

Apoi lumina crește pe-ntinderile-albastre,
Și lanul copt s-ableacă pe capetele noastre ;
Simțind mișcând deasupra, tăcută, holda nouă,
în care un luceafăr e ca un bob de rouă.

Cînd soarele răsare pe zare, mai tîrziu,
Pe oîmp lumina cade, ca niște snopi de grâu,
Și peste tot, pe vale, pe-al zării luminiș, _____
Cad raze abătute în splendid seceriș.

DUPĂ PLOAIE

A plouat.
Vino,
Să pornim, de-a lungul ogoarelor înguste
Amândoi,
Tu să-nsemni cu violetul parfumatei tale foste
O grămadă înflorită de trifoi.
Să pornim prin iarba sură
De cristalul boabelor de apă
Transparente,
Și ou gesturi violente
Să ne rătăcim, noi singuri, prin natură.
Cu tot trupu-nfiorat de răcoare,
Să tăiem hîrtoapele cu fîn,
Să vedem în urmă cum rămîn
Dealurile ridicate în picioare.
Să rătăcim așa pînă în noapte,
Să obosim de-o aspră voluptate,
Prin miriștile coapte
Și prin porumbul pîn' la jumătate.

Să port senin o frunte răcorită
De respirarea câmpurilor ude,
Desculț să calc prin ierburile crude,
Să simit ființa-mi toată-ntinerita.
A plouat.
Vino, să pornim pe câmpuri amândoi,
Să miază veselim pământul plămădit în noi,
Să-i udăm cu roua scuturată de pe plante
Toată neurastenia ceasurilor lui savante.

J

V A R A . . .

Zile de vară trec lungi și greoaie
Ca niște trene mari prea încărcate,
Soarele leagă în el raze bogate,
Pune mii diamante-ntr-o bură de ploaie.

Cade odihna cu aripi de plumb peste hotare,
Cîntă cucoșii departe în curți liniștite ;
Plopi eleganți, ca niște femei despletite,
Clatină leneși virfuri suple în zare.

Aduce-o privighetoare vagi nostalgii de pădure,
Curg răcoroase izvoare în dintecu-i plin,
Apasă parcă pe-ntinderi întregul senin,
Și-n zare vin nouri cu coamele sure.

SARĂ TÎRZIE

Zarea se tot lasă, se închide ;
Sapă cineva adâncuri mute,
Și departe, după dealuri desfăcute,
Zărilor se termină, livide...

Tot pământul cade ca-mtr-o iapă,
Cade-adînc, lîntunecat și sferic.
Ga-ntr-o imină sajpă întuneric
Cineva în jurul nostru, sapă...

Bolta se ridică tot mai naltă,
Sură, umbra cerului ui-iascunde,
Și-n parfumul sării muribunde
Vin miasme ude de pe baltă.

Vînt ușor ajunge pîn' la mine...
Stuful aspru, clătinat de valuri,
Mi-amintește foșnete de baluri
Și de-atunci.. cînd am vorbit cu tine...

REVERIE

Noapte ;
Noaptea trece palidă și calmă,
Plîngătoare.
Geru-i ca o frunte gînditoare,
Răzimată-n palmă.

O perdea de vînt fugar
Flutură subt cer ;
Gîndul meu prin aer rar
Stăruie stingher.

Cerul înstelat rămîne
Ga un cîmp cu flori
Peste care rriîni păgîne
Scutură ninsori.

în tăceri de cimitir
Stelele răsună ;
Zori stropesc cu trandafir
Clarul alb de lună.

Noapte ;
Noaptea trace peste 'fire
Plângătoare,
Ca o maică visătoare
Subt eterne bolți de mănăstire.

ÎN LIVADĂ

Stau în isara liniștită subt castanul înflorit
La o masă-n trei picioare de briad sur și învechit.
Pe subt pomi trimite raze ascuțite asfințitul,
Peste masa cenușie încrestată cu cuțitul.

Trece-un uliu spre pădurea ce se clatină în vale,
însemnând peste-o ogradă o bulboană de spirale.

între pomi, într-o poiană printre crengi caidelnișind,
Văd știubeie vărute, toate așezate-n rînd, –
Și privind prisaca albă cu căsuțe argintii,
Mi se pare că-m poiană e un sat pentru copii.

Peste valea unde crește tot miază des pădurea-maltă,
într-un iaz cu ape limpezi cântă un buhai de baltă,
Cîntu-i somnoros de bucium, din adâncuri verzi de ape,
Răcoros răsună-n frunza din copacii de pe-aproape.

Soarele căzut pe dealuri, ca din gura unei gropi
Scânteiază frunze albe prinse-tfi vârfuri lungi de ploi,
Și acum abia scii|pește peste-aicoperișuri lucii,
în clopotnița din zare, răstignit pe viîrful crucii.

AMURG DE VARĂ

Amurgul pune pe adâncul văii
Culori tot mai sărace, mai închise ;
S-aude clar cum fluieră flăcăii
Frânturi de capodopere nescrise.

O prepeliță-:și sună soneria
în iarbă, din coliba-i de răcoare,
S-aude bine respirând câmpia ;
Se vede sânge picurând din soare.

Pe dealuri lungi, cu țipet de sirenă
Mașini de treier (scutură belșug.
O rază sprintenă ca -o antenă
Di)ntr-o pădure a aprins un rug.

Un ochi de soare strânge gene ude
De prin adîn'curi lucii de pîrâu ;
Din ierburile-nalte se aude
Un fâsâit de coase peste grâu.

Cu toată zarea care ne desparte,
îmi pare-acum, când mă opresc ân drum,
Că nu mai sânt de tine-așa departe,
Și-ai auzi, de te-iaș striga acum.

ÎNTOARCERE

Mă-ntorn aicasă încărcat
Ca o albină,
De soare «mult ce-am adunat
Pe dealuri de lumină.

în ochi port pulbere de soare,
Și^n gene
Am strâns polen mărunț de zare
Ca-n lungi antene.

Și ca un zbor privirea mea
Pluti pe zare ;
Qîndirea nu-mi mai pare ,grea,
Nu mă mai doare.

Mă-ntorn acuma obosit
Pe-iaille de tei.
Port tot pământul nesfârșit
în ochii mei.

Am stat pe culme ca un trunchi
Cu frunze moarte ;
Pădurile ca un mănunchi
Se adunau, departe...

Aduc în târgul de devale
O lume-nviorată,
Aduc pe haina mea petale
Din iarba scuturată...

ÎN PĂDURE

Ieri m-am pierdut în inima pădurii,
Prin ierburi mari și subt copaci stufoși j
Am vrut să uit de ochii tăi frumoși,
De zâmbetul ascuns în colțul gurii.

Și am cerut naturii ajutor ;
M-am închinat la fiecare trunchi,
Din flori sălbatice-a«m făcut mănunchi
Și-am âncer'cat să sorb otrava lor.

În iarbă-am imp'lintat a mele mâni
Și am atins încet pământul ud ;
Urechea mi-am plecat-o ca s-aud
Cum urcă seva teilor bătrâni.

Și pulsul meu l-am înfrățit cu-al lor,
Urmând aceleași ritmice bătăi...
O clipă-am fost ca-n ziua cea dintâi,
Nevinovat și fericit neștiutor.

Sălbatic am strigat cu vorbe tari
Iubirea-mbălsămată cu venin...
Nu s-a mișcat o creangă de arin,
N-a tremurat o frunză pe stejari.

Natura gravă în tăcerea-i demnă
A-nvăluit durerea mea de om ;
Și pașnică, pădurea, pom cu pom,
Visa în nepăsarea ei solemnă.

Și am plecat din liniștea pădurii
De subt cupola de copaci pletosi,
Să caut iarăși ochii tăi frumoși
Și zâmbetul ascuns îri colțul ,gurii.

PE-O CARTE - A EI

Citesc pe cartea ta și nu știu bine
De ce din rînduri mi se pare-ades
Că ochii .tăi se uită mari la mine,
De tremur tot și uit ce-am ânțales.

Și ochii tăi frumoși au rătăcit
Pe-aceste rînduri... tresărind ea-n vis,
Cînd fără voie-o clipă s-a-mpletit
Iubirea ta cu-a celui ce le-a scris.

!
!
!

Cum doi luceferi s-oglesc în ape
In nopți în care liniștea e sfântă,
Și ochii tăi s-au oglindit de-aproape
în versurile-aceste care-i cîntă.

Și fruntea ta frumoasă și senină
S-a înclinat pe fiecare filă,
Ca o nespus de albă lună plină
Veghind discret o tainică idilă.

Suflarea ta ca un parfum de floare
Plutește caldă **ancă** printre foi,
Și-așa de-aproape parcă, de îmi pare
Că stăm de vorbă iarăși amândoi.

Și nu ,mai pot ceti, că nu-nțeleg ;
Mă tulbură nenumărate gîmjduri
Și-nicefp laturUci, mai hine, să culeg
Privirea ta, rămasă printre rînduri.

De file mina ta de s-a atins,
Și-a scuturat zăpada liniștit;
De-aceea rînduil cela-mi pare nins
Și celălalt îmi pare troienit.

Parfumul cărjii, tare, mă-nfioară,
De parcă tu pe-aici ai fi trecut
Cu crinii prinși pe pieptul de fecioară.
Și urma rriînii tale o 'sărut.

INTERIOR

Stă patul alb de perne troienit
Ca încrustat în sînuri de fecioare :
E ca un bloc neregulat de isoare
Căzut și împietrit.

Ca un reflex de lună solitar,
Stropit acolo neglijent și fin,
Schîțează-un rug imaculat de crin
Pentru jertfirea unui vis bizar.

Ca-ntr-un .ghețar în care-ai fi topit
Cu trupul moale giheața dimprejur,
A mai rămas fluidul tău contur,
Ușor săpat în patul răscolit...

Reinspiră încă pînza lui curată
Căldura toată-a corpului tău viu,
Și-n cadrul lui pătrat și argintiu
Tu parcă iar te-ai mai culcat o dată.

•&i fine armonii ide relief,
Te poartă-aicolo visul meu curat,
Și cu o mină de hipnotizat
Te sapă neimuririi în sîdef.

Vreau să-ți sărut statuia, dar nu pot.
Sînt parcă aspre toate-aceste gînduri ;
Și cum mă tem să nu se strice tot,
Aș vrea să dorm alături, pe scînduri.

ÎN H A M A C

Ca-ntr-un paianjeniș gigant
în care cerul te-ar fi prins,
în plasa de hamac întins
Plutești, frumoasă, în neant.

Și parcă, legănată rar
în boarea ce-a pornit spre sară,
Te-ar clătina o apă clară
Ca pe un nufăr solitar.

Și în albastrul de pe cer
Hamacu-n care stai e parcă
O albă, rătăcită barcă,
Pe valuri limpezi de eter.

Și cum rămii așa alene
Și stă hamacul împletit,
îmi pare că am pescuit
Cea mai frumoasă din sirene.

Și-n noaptea asta șoptitoare de primăvară și de lună,[^]
Cînd îmunerful din juru-mi în suflet parlcă mi s-adună,
Eu umblu părăsit și singur subt măști de aștri ce sdnteie,
Pe unde ai trecut tu astăzi, pe unde-i calea mea lactee.

CASTANII

Pe subt castani cu frunza mare eu mi-am purtat adas tristeța,
Cînd părăsită sta de vorbă cu sine însăși tinereța,
Și mișeătoarea lor cupolă deasupra[^] clătina verdeața,
Părea că-n jurul meu prin ramuri în mii de pâlnie bate viața ;

Iar cîteodată crengi uscate păreau cădelnițând un mort.
Pe subt castani cu frunza mare și azi tristețea mea mi-o port.

în d'upă-amiezi de primăvară, subt uimibra lor răcoritoare,
Pândeam speranța cum se joacă în jucăuși bănuți de soare,
Și mă-ncercam a lor comoară s-o prind în suflet și s-o strâng,
Să port în mine-un strop de soare cînd va fi iarăși ca să
pMng.

Pe subt tunele miari de umbră ee-intind castanii visători,
în urma ta pe-aceeași stradă am rătăcit de-atîtea ori ;

Din urmă am privit adesea ritimarea rochiei pe drum, –
Un clopot mișcător de linii, de armonie și parfum.
Ca să mai văd încă o dată seninul clarei talie frunți,
Ani rătăcit atîta vreme pe urma pașilor mărunți,

IFERICIRE

Te desfac din viață și te rup din soare,
Fericire binecuvântată ;
Oiod sîntem noi singuri, ringuri,
Eu și Ea,
Te dezgrop din taina unui suflet ce mă doare,
Și din inima mea tristă, obosită și bogată,
Din iubirea noastră toată
Și din suferința mea.

Cînd stăm singuri mîmă-n mină
Și cu suflete topite
Ca doi stropi de soare-ntr-o fîntină ;
Cînd mi-e pieptul tot furtună
Și-mi aud bătaia inimii haine,
De parcă
Ar cădea într-o pădure rînd pe rînd stejarii ;
Cînd rămân privind-te pe tine
Și cînd marii
Ochi din care visul meu s-adapă
Mă privesc
Cum își privește steaua chipul ei din apă,
Neclintit
De cum răsare pînă-apune,

Fericire
Negăsită niciodată
Și pe care rîni de-apostoli
Vor din ceruri să te-adune,
Simt cum te strecoari
În ietacul dragostei pe icare
Vrei să ne-o omori.

Cînd cu ochi închiși de teamă,
Dar cu sufletul deschis
Ca o vale,
Peste care flori însamnă
Pașii ei mărunți în cale,
Îmi las capul greu de vis
Odihnit ca-n veșnicie
Peste umăru-i rotund ;
Cînd de frica unei clipe care n-are să mai fie,
În zăpada bluzei albe de pe sînul ce se ^bate
Toată fața mi-o ascund ;
Cînd în clipe numărate
Numai amîndoi sîntem,
Fericire,
Simt deasupra aripele tale vagi,
Și privind cu însetare ochii ce nins dragi,
Mă tem !

AȘTEPTARE

fragment

Eu te aștept...
Și vântul bate,
O goarnă sună la Copou, –
închide sara un cavou
în două dealuri încuiate, –
Un soare ca un ochi de bou
Lungește umbrele-n cerdac,
Un nour roșu ca un mac
Se moaie-n balta din apus,
Și-n șuier filfiit pe sus
Un stol de păsări trece drept
înspre păduri...

Și eu cu ochi de sară suri
Te-aștept...

NOAPTE DE PRIMĂVARA

Simt obosit de-o nesfârșită trudă
Și 'simt în juru-mi viața ca-n surdina.
S-afundă pașii grei în iarba udă
Și neagră ca o umbră, din grădină.

E-o noapte de romantică iubire,
Ou-o lună albă ca un ochi de lac.
Răsună parcă cerul peste fire
Cînd lumile-adormite toate tac...

Mă pierd tăcut în umbră și mister
Ca-ntr-o bulboană neagră și adîncă,
Și-n fața mea copacii cresc pe cer
Cu vârfuri nemișcate ca de stîncă.

Parfum amar de liliac în floare
Deșteapt-o amintire de demult,
Ca o poveste care nu mai moare
Și-aibă de-o mai aud cînd o ascult.

Vii prea târziu, tîrzie Primăvară,
în noaptea ta nimic nu mai aștept,
Și umbră teilor din astă sară
îmi cade ca o piatră peste piept.

DESTIN

De drumuri luaiigi și aspre obosit,
La capătul pământului, în soare,
Pe țărmașul mării cald am poposit,
Ca, toamna, niște păsări călătoare.

Înalte valuri – fiare mari de plug –
Spumoase brazde peste țărmaș răstoarnă.
Ca niște lanuri grele, care fug
Din zare marea-ntreagă îse întoarnă.

Vreau singur să pornesc în larg, și parcă
Să-mi desfășor tot sufletul în vânt,
Dar simt cumplit că trupul meu e-o barcă
Cu ancore grele prinsă de pământ.

PESCARI !

Pescari,
În astă noapte, la răsăritul lunii,
Gând marea urcă fruntea (Spre alba ei stăpână
Și-mlbra'că strai albastru în ceasul rugăciunii,
Noi să lăsăm în Târguri năvoadele din mlină.

Am cercetat pământul întreg din zare
Și m-am întors cu anii dezamăgit imereu.
În brațul lung al lunii virii't adinic în mare
Să prindem mîna albă ce-o-ntinde dumnezeu.

Și cu nădejde multă, pescari, să tragem lin
La țărmaș plasa sură icu ochiurile grele,
În zori, cînd noaptea trage și ea năvodu-i plin
Cu lună, cu luceferi și cu pruduș ide stele.

CÎNTA O GATIRINCA

Cânta o catirin'că în colțul unei strade,
Citata o catirincă un **carnet** de demult;
Erau în el acorduri de triste serenade,
Și, fără voie parcă, ani «stat ca să-1 ascult.

Erau iubiri străbune și parcă-mibălsămate
în cântul ce-alungase tăceri de țintirim.
Așa purtăm cu toții neștiutori în spate
Un cânt ce nu-i al nostru și totuși îl trăim.

Au fost odată inimi ee-au tremurat nebune
în cântecul acela continuu și banal,
Ge-1 auzim în stradă și-n suflata ne |pune
O nostalgie tristă de nopți tirzii de bal

Așa, purtînd povară, mi-am împărțit eu cîntul
Ce l-am ere/**Scut** în suflet și l-am trăit mereu,
Să-1 poarte ca pe-acesta pe străzi Auguste vîntull,
Să fie-al «tuturora praciim a fost al **meu**.

SPLEEN DE DUMINICA

Ce-i fi făcînd pe-acotlo, unde ești ?
Pe-ai cea plouă liniștit... pustiu...
Gu unghia, pe geamul străveziu,
Scriu începutul unei vechi povești.

în jurul mesei fac călătorii,
Neobosit, deși-am pornit de-**uii** ceas.
Vreau parcă să ajung unde-ai rămas,
Deși cu gândul tot te-aștept să vii.

Și-așa, absent, demult călătoresc,
Purtînd în minte fericirea noastră...
La geam o clipă ca să-mi răcoresc
îmi razăm fruntea caldă de fereastră.

O muzică de mort <s-aude-abea
Din nu știu care străzi îndepărtate.
Cine-a murit?... Mi-i dor de draga mea...
Duminici lungi, duminici blestemate.

DUMINICI

Duminici lungi, duminici nesfârșite,
Cu albe dimineți scăldate-in soare,
Cu dlop'Ote-n văzduh, răsunătoare...
Duminici lungi, duminici adormite...

E liniște pe stradă, oboseală ;
Ceva greoiu apaisă urbea moartă.
Un servitor în haina lui de gală,
Cu calpul gol, de-un ceas așteaptă-n poartă.

Se văd ferești cu storurile trase,
Nu cearcă nimeni ușileHnicuiate,
Apasă grea tăcerea peste case, —
Duminici lungi, duminici întristate.

Duminici lungi de-odihnă și tăcere,
Cu pacea voastră-n suflet se deșteaptă,
Iubirea datătoare de durere
Ce-n taina lumii plinge și așteaptă.

De undeva, spre sară, de departe,
Am nostalgia tristă-a dragii mele,
Și-atunci pornesc pe străzile deșarte,
Și mă ucide liniștea din ele.

SINGURĂTATE

Sînt singur. într-o liniște adîncă
Urechile-mi vuiesc neconținut,
Ca niște scoici ce poartă vuiet încă
Din mările în care-au viețuit.

Te caut, draga mea, halucinat,
Cu mini tremurătoare ca de orb,
Și-n întunerecul ce s-a lăsat
Simt timbra ta deasupra ca un corb.

Te caut iar, cu brațele întinse,
Dar mă lovesc de cer ca de-un tavan,
Și-mi strîng atunci privirile învinse
Și obosite de atîta van.

Amurgul m-a închis ca-ntre zăbrele
în razele înfipite-n asfințit;
Strîng sîngerate degetele mele
De zările în care m-am izbit.

TRISTEȚI ATAVICE

Tristeți adînci de iarmaroace,
De hăli cu cuști și panorame,
Tristeți de șubrede barace
Cu-ntortocheate diagrame ;

Tristeți de birturi, cafenele,
De zgomot infernal de clește,
De-un vînzător de floricele
Și-un papagal care ghicește ;

Tristeți de duipă-aimezi cu soare,
Cu moleșită lor căldură,
Cu cerșetori fără picioare
Ce cîntă dureros din gură ;

Tristeți de bărci ce balansează
Caricaturi de-avînt schilod
Și de maimuți ce imitează
Și rîd urîte la norod ;

Tristeți haine și adînci
De-acviii cu lanțuri de picioare,
Visînd seninătăți de stînci
La ușa cuștilor murdare ;

Tristeți bolnave de flașnete
Cu valsuri vechi și anodine,
Tristeți și moaște de regrete,
Ce veac v-a îngropat în mine ?...

AMIAZA

O după-amiază de duminică și soare,
Cu lucrători ce iese la plimbare,
Cu-o slugă tristă care stă în poartă,
Privind pe ulița pustie, moartă.

De zidul alb al casei de la stradă
Se sprijină o umbră să nu cadă,
Și dus de apa morților albastră,
Tot cerul curge pe deasupra noastră.

Din nu știu care depărtări nebune,
Un clopot, rar, a început să sune;
Din nu știu care mahala uitată,
Un clopot rar și trist ca niciodată.

PASTEL DE TOAMNĂ

Coboară pe-ntinderi pustii și uscate
O toamnă cu pale decoruri cerești:
Se-adună-ntuneric pândind la ferești,
Și sara se lasă greoaie pe sate.

Pe dealuri pustiul lungit ca o fiară
Adoarme cu păru-njcăleit în pădure.
Grămada de nouri cu coamele sure
Apare ca munți de cenușă fugară.

Trec cioare purtate în cute de vânt
Pe-un cer ca o aipă cu valuri murdare,
Și-n ceața ca praful ce cade pe zare
Pământul îmi pare un proaspăt mormânt.

În cercuri înguste tot cerul se strânge
Pe lumea pe care-o trăiesc și o sânt;
Și cade pe mine, pe globul meu strimt...
Mi-e suifletu-ncihis ca-ntr-o cușcă, și plânge.

Nisip de-ntuneric încheagă un zid
Subt care cad frânte visări călătoare,
Și-n imine un orb, cerșetor de visare,
Rămîne cu minile-ntinse în vid.

SONATA

Aduce noietmbre parfumuri amare
De frunze de nuc pe o albă cărare,
Și mână cu vântul pustiuri subt cer
Și praf de rugină de fer.

Plutește în aer un cânt de metal:
Sânt plăci care 'sună, sânt plăci ce se frâng ;
Sînt pomi care cîntă și pomi care plîng ;
E cântecul Toamnei, paradoxal.

Deschid luminișuri vioaie și mari
O pauză albă și clară.
Mut tremură coarde subțiri de vioară
În vârful copacilor rari.

O clipă-n orbita cerului grav .
Seninul deschide un ochi de cristal ;
Surăde sfiala soarelui pal,
Amar ca un răs de bolnav.

Și azi se sfârșește și mâne începe
Cântarea culorilor fade.
Se strânge-n ghiocul de frunze nomade
Pustiul din suflet, pustiul din stepe...

VECERNE DE TOAMNĂ

Se lasă-o ceață cenușie deasupra dealurilor sure,
Iar fumul alb ca niște nouri pe văi plutește ca o navă.
Din cer coboară lungi perdele de nori la niargini de pădure,
Și ceața lasă-o rouă albă pe miriște și pe otavă.

Porumbi uscați în lungi ogoare foșnesc cu frunze de aramă ;
O boare umedă și rece aduce miros de pănușă,
Pe jumătate luna albă, în plină zi, ca o năframă
Apare-n colț de cer albastru, deschis deodată ca o ușă.

Un vânt ușor de (miazănoapte alungă negura pe coame,
Cernind în drum o rouă deasă pe icâmpurile cenușii,
O duce-apoi și o încurcă printre livezile cu poame,
Sau o împrăștie subțire pe dealurile de la vii.

Departa de-o sperietoare, de vântul toamnei dezbrăcată,
Un stol de grauri ca nisipul se lasă repede pe-o glugă,
Iar pe câmpia pustiită, într-o mătanie înceată,
O cumpănă, în depărtare, îngenunchează pentru rugă.

PUTREZIM

Se lasă pielea deasă peste câmpuri
Și-n noi și peste noi mereu ise lasă,
Pe ulițele-nguste și pe caisă
Tot cerul năvălește în răstimpuri.

Din ramuri negre picuri mari de apă
Preling un planset dureros și mut,
Pe frunza neagră care a călzut,
Peste pământul umed ca o groapă.

Pe banca veche unde-am stat cu ea
Din nuicu-nalt și sânigur și pustiu,
Ca pe capacul unui mic sicriu,
Plâng ramuri goale, în tăcerea grea.

Și putrezește parcă-**ntreg** pământul,
Nici soarele nu-apare nici n-apune.
Stau neclintiți copacii de carbune,
De teamă, parcă, să nu-[^]i sfarme vântul

Și pretutindeni ca-ntr-un țințirim
Mai goi de visuri, mai săraci de viață,
Înmormântați în Toamnă și în ceață,
Putrezim...

PUSTIETATE

Afară bate vântul, draga mea,
Și-i toamnă și e rece, și-i târziu.
Pe cerul atârnat într-un pustiu
Se clatină în agonie-o stea.

Pe jumătate-o lună a rămas
Pe cerul obosit de-atâta vânt,
Și rece, veșnică și fără glas*
Atârnă ca oglinda unui sfânt.

Afară bate vântul, draga mea,
Și-i toamnă, și e rece, și-i târziu.
Pe cerul atârnat într-un pustiu
Se clatină tot sufletu-ntr-o stea.

TOAMNA

Tristeță de Toamnă pe câmpuri deșarte,
Pe dealuri ce-ndoaie o aspră spinare,
Ca niște gigantice fiare pe moarte,
Căzute de-odată la margini de zare.

Tristeță de Toamnă în suflet, în zări,
În ploaia imăruntă cernută în vânt,
Ca clipe cernute-n vecii de uitări
Pe-aceleași tipare de negru pământ.

Se tîrîe norii ca dîre de fum
Și trec peste vârfuri uscate de plopi,
Tristeță de urme de care pe drutai,
Cu ochiuri de apă murdară în gropi.

Trec norii ca zdrențe pe-un cer arămiu
Subt care, iubirea sfioasă mi-o port,
Cum poartă furtuna, cântând, un pustiu,
Cum poartă pământul întrînsul un mort.

În loc de ninsoare cu flori de salcâm,
O ploaie tăcută se cerne pe noi;
Mărunți cît o clipă subt cer ne tîrim
Cu sufletu-n stele și trupu-n noroi.

SINGUR

Ce-ntinideri moarte, și ce singur sînt...
îmi vijie-n urechi pustiul gol ;
Și cît cuprinde-al zărilor ocol,
Pămînt, păimlînt.

Pe-ntinderi mute, greu m-a pironit
Fiorul drept și cald al unei raze...
îmi joacă-n ochi mirajul unei oaze :
Grădina-n care-ani plîns și am iubit.

Și-alerg așa cu pieptul desfăcut,
Cu o speranță de-a putea ajunge,
Cu pumnii strîniși ca două aripi ciunge,
La capăt de pustie, în trecut.

Pe drumul lung din vasta mea Sahară,
Se depărtează zarea ca un fum...
Ca o cămilă ce-a căzut în drum,
Cad în genunchi sulbt propria-mi povară.

IAȘUL

Ca un muzeu de albe monumente
Apare de pe Repedea tot lașul,
Cu Cetățuia, ce-a înfipt panașul
Pe-altare vedbi ca niște documente.

Tot în zadar vor pomii să-1 deștepte
Cu vîrfuri moi purtînd înalte valuri ;
Pe-ntreg pustiul străizilor lui drepte
Se adâncește umbra de pe dealuri.

Doninește-așa o liniște străveche,
Și cum privesc a lașului icoană,
Cetesc ca-ntr-un hrisov al lui Ureche,
Desfășurat pe dealuri ca pe-^o strană.

Silabisesc antice pergamente,
Și ca un mag al vremii, parcă știu
Că subț acest noian de monumente
E-un uriaș înmormîntat de viu.

PE-UN VECHI ALBUM

Album bătrîn
(Balsam ciudat
Și rar),
în cadrul tău octogenar
Porți sufletul atîtora presat
Ca-ntr-un ierbar.

Album bătrîn, ciudat cavou,
Ce tulburat cobor în tine
Cu cîntecul acesta nou,
Cu melodiile-i străine!

Album bătrîn, vechi sarcofag
De mîni deasupra-ți tremurate,
De suflete,
De inimi care au încetat de a mai bate,
Muzeu nemuritor și drag,
Descui secretele-ți lacăte...

Album străvechi, catapiteasmă,
De cunoscute, dragi icoane,
în bătrîneasca ta mireasmă
Presimt sfîrșituri de romane.

Album bătrîn cu vechi tartaj,
Străbune schit,
în cadrul tău ca-ntr-un grilaj
Porți cite-un suflet împietrit,
Și-n vîntul filei tale porți
De la cei morți,
Un ultim filfiit.

ÎNVIERE

E zi de paști, – e-o albă sărbătoare
Pe câmpurile pline de verdeață,
în pomii plini de muguri și de floare
Și-n răsăritul clar de dimineață.

Aș vrea să simt în mine-o viață nouă
Cu jertfa grea a celui care sint,
Să mă ridic cu brațele-amândouă
Reînviat, pe propriu-mi mormînt.

E zi de paști – e ziua învierii...
Așa, fragil, cum iesă din pămînt,
Și-un ghiocel, cu pulsul primăverii,
Ridică-n sus o piatră de mormînt.

Doar noi murim subt lespezi nevăzute
Făr'de nădejdea unei noi minuni,
Silabisînd cu două buze mute
Istorioara plină de minciuni.

Port ochii triști pe zarea ce se vede,
Pe iarba crudă ce-a crescut pe vale.
O, doamne, dă-mi puterea să pot crede
în tot simbolul învierii tale.

MAGII

De ce pe la fereastra noastră,
Cea înghețată și pustie,
Ați scdborft o stea albastră
Cu margini rupte de hîrtie ?

Copii nevinovați și goi
Cu ochi rătăcitori și vagi,
De ce v-ați mai oprit la noi,
Prevestitori ca niște magi ?...

Copii săraci din mahalale,
Bătuți de viscol și de frig,
Mai dați credință pe-un covrig
Sau pentru citeva parale ?

S-a mai născut vreun dumnezeu
Pe undeva, subt un șopron ?
De ce vă osteniți din greu
Cu steaua asta de carton ?

DEZNĂDEJDE

Sînt un străin...
Azi m-a uitat demult pămîntul,
Nici țarina nu mă mai știe.
Sînt ca un puf de pădădie
Pe care-1 poartă veșnic vântul.

Prin fiecare pom, altdată,
Am respirat ca-ntr-un plămân,
Dar aizi simt bine cum rămân
O vietate izolată.

Pămîntul strînge vlagă nouă
Ca dintr-o albie de râu,
De cîte ori prin țarini plouă,
De cîte ori se lasă rouă
Pe flori, pe iarbă și pe grâu.

Și-aș vrea și eu ca să renasc
De-a dimineților răcoare,
Să mă deschid ca orice floare
în fiecare zori de zi
Și să mă pot și eu trezi
Din somnul meu de vreasc.

Dintr-o mlădiță ele copac
Necurățită de secure,
Să-mi răsucesc un nerv mai dur,
Și-n imnul meu de trubadur
Să cînt cum cîntă o pădure,
Să văd cât vede-un lac...

Miniatura mea uscată
De-o viață fără primăvară,
Suportă-a anilor povară
Tot mai blazată,
Și-așa, fragilă și meschină,
Mai frînge slabii ei genunchi
Subt umilinți neiertătoare,
Visând în slabele picioare
Rigiditatea unui trunchi
"Din vîrf și pîn' la rădăcină.

Pămîntul nu mă mai cunoaște,
'Nici țarina nu mă mai știe.
Mă port
'Cum aș purta un sac de moaște
A unui mort,
Intr-o pustie...

SOMNUL

Te toarnă-n trup o mână nevăzută.
Și noaptea ta în mine o îndhild;
Prin ochii negri, negrul tău fluid
Îl simt cum umple peștera mea mută.

Eu fug din mine însumi, izolat ;
Sînt ca sicriul sufletului meu,
Și isimt cum trupul, parcă tot mai greu.,
Se lasă pe adîncul înoptat.

Nu vreau nimic, nimica nu mă doare;
Sînt ca un trunchi tăiat și veștejit ;
În clipa asta totul s-a sfîrșit,
Și parcă cineva în mine moare.

Ca niște aripi anari de liliac
Bat pleoapele-ntunericul din mine,
Așa cum este, tot, e-așa de bine
În lumea asta-n care toate tac !

De-afară vine foșnet de porumb.
E toamnă poate... Nu mai pot să știu.
Sînt tot mai mult pe jumătate viu ;
Mă simt turnat în mine, ca de plumb.

Mă simt o greutate inutilă,
Pe care-n clipa ultimă-o arunc ;
Durerea doarme-n mine ca-ntr-un prunc,
Și dacă-aș vrea să mișc un braț, mi-e silă.

Își toarnă-n mine vechiul ei contur
Mumia mea de vreme dezgropată,
Și ca-ntr-o piramidă dărîmată,
Se adînește-n noaptea dimprejur.

Îmi pastîșez, așa, propria-mi moarte,
Și noaptea a trecut fără să știu ;
Visez tăcut și-adînc, și-ntr-un tîrziu
De mine însuimi viața mă desparte.

ÎNTUNERIC!

Nu văd nimic
Mi-s olanii două-adânci
Tunele,
Săpate în oribite tari
Ca-n piatra unei stînclii
în care-s moarte visurile mele.

Nu văd nimic.
Cu ochii inutili și goi
Privesc în mine ca într-un havuz.
Văd parcă prin auz.
E-atîta noapte-n noi !

Nu văd nimic.
Sînt ca o peșteră pustie
în care ochii cască guri.
Simt inimi negre de pădurii
Cum bat un puls de veșnicie.

Nu văd nimic.
Și parcă-aș vrea să mă ascund.
Mi-i frică de atîta vid,
Și de-i închid ori îi deschid,
Cu ochii văd în mine pînă-n fund.

Nu văd nimic.
în mine însumi mă răsfrîng
Ca o corolă neagră de iris,
întregii ochi în mine cad și plîng
Ca două lacrimi negre-ntr-un abis.

Nu văd nimic.
Și parcă totul mă desfac
Ca un cărbune într-o mină.
Și-nnebunesc, și nu știu ce să fac.
Lumină !

Nu văd nimic.
Ce lungă noapte ! Am murit!
Și fiindcă n-am ce isă mai fac cu ele,
Strîng mîniile pe piept, înțepenit.
Prin ochii-adânci ca două lungi tunele
Țarina aspră parcă duce-ai mine
Victoria naturii care vine.

Dar ni-aim trezit eu timpul. Era așa de bine
în casa noastră mică și plină de iubire,
C-am înțeles pe urmă că dumnezeu în mine
A coborât să aibă un ceas de fericire.

DUMNEZEIRE

Pământul se surpase deodată dedesubt
Și dumnezeu în noapte a coborât în mine,
în trupul meu vremelnic, îndurerat și rupt,
Ca soarele ce cade din slavă pe ruine.

Și s-a făcut lumină în noapte, și-am simțit
întreg pământul putred cum se-nvrîtea departe ;
Privirile în mine tăiau ca un cuțit
Văzduhuri nesfârșite, albastre și deșarte.

Și m-am simțit deodată puternic dar străin
De ce purtam în suflet, de viața-mi muritoare,
Și-n cerul meu de aștri, improvizat divin,
Am plîns, ca om, cu fruntea plecată peste zare.

Pustiuri fără capăt pluteau în jurul meu,
Și viața mea de-acolo era fără sfârșit,
Și m-am islămit atunci etern nefericit,
Nefericit și singur ca însuși dumnezeu.

Și am strigat de groaza dumnezeirii unele,
Și mi-au răspuns departe cu strigăt, spații goale.
Sclipea doar putregaiul pe cojile de stele
Și soarele ce singur se prăvălea în vale.

IN MEMORIAM

Nu te-am uitat, tată...

Era o toamnă sură și târzie
Când casa noastră a rămas pustie
Deodată...

Mi-aduc aminte toată-nmorimântarea,
Și slujbele prea lungi la eare-am stat,
De sufletul încovoiat ca zarea,
De-o primitivă, sinceră paradă,
De-un drum sfâșietor,
Din ogradă
Și pînă la biserica din sat.

Îmi amintesc de două lumânări
Ce-au ars trei zile-ntregi la noi în casă,
De un sicriu purtat încet pe scări,
Pe-o zi ploioasă...

De casa noastră veche cu cerdac,
De plopul de la poartă,
Uscat,
îmbătrânit,

De toate casele din sat
Pe lingă care am trecut smerit
Ca un sărac...

De drumul noroios pîn' la mormînt,
Pe care am bătut mătănii,
Un drum bătut de așchii lungi de ploaie
Și-mpestrițat de paie
Luata de vînt
De demult, din sănii...

De casa ce-a rămas în urma noastră
Cu geamurile larg deschise,
Ca niște brațe dureros întinse
Spre-o zare care-a fost cândva albastră...
De ușa-n două dată la o parte,
Să poată trece-ntreagă taina morții
Cu cele două torții
Ce ard la moarte...

îmi amintesc de multele popasuri,
De un mănunchi
De oameni ce căzură în genunchi,
De cântece prelungi de glasuri;
De cele douăsprezece evanghelii
Cu-nșelepciunea lor mângâietoare,
Cînd eu simțeam în suflete cum moare
Și ultima nădejde-a îndoielii...

Și de nimic nu-mi mai aduc aminte,
Nu mai știu,
Decât de-o casă-ntunecată pîn' tîrziu,
De niște preoți în odăjdii sfinte
Și de-un nemăsurat pustiu...

MEMORIAL — 1916

TRENUL

Căsuțele din satul meu natal,
Ieșite toate din grădini la drum,
Se-nșiră ca mărgelile pe deal.

Era-ntr-o toamnă. Funigei de fum
In seara ce-aprindea albastre stele,
Ca niște vâluri străvezii și fine,
Se încurcau prin garduri de nuiete
Și mărăcine...

în casele acele mici și goale
Trăia o lume
Fără nume,
Pierdută printre vite și ocoale...

Și lumea ceea, singură cu ea,
Ca pe o infulă săracă,
De nu știi oite mii de ani tot aștepta,
Știind de mult să «sipere și să tacă.

Umbla desoulț prin miriști și noroi,
Visînd în prieajima iernii un suman...
Dar goarnele sunară a rădboi.
în care veac ? în care an ?

Și-n două zile satul meu natal
Golit a fost de oameni și flăcăi,
Plecați pe jos de-acolo, de pe deal,
Spre gările cu trenuri lungi din văi,

Unde-așteptau vagoane de-animale,
Ce înghițeau ca un morimînt comun
Carnea de tun,
Pecetluită cu dangale.

Și au pornit. Și astăzi parcă isună
Acele trenuri' cu fantome vii,
Pe liniile lucii, argintii,
Ce străluceau în nopțile cu lună.

Surd găfâiau locomotive grele,
Ducîndu-i morții, tânăra ofrandă,
Zvârlind în cer puzderie de stele
Prin fumul .suspendat ca o ghirlandă.

Treceau prin noapte, parcă subterane,
Spre un gigant altar de sacrificii,
Tirînd ca o eșarfă pe vagoane
Un joc scînteietor de artificii.

Iar înăuntru, fiecare
își gîndea singur moartea lui ciudată,
Uitat acolo în picioare,
Ca un nevinovat la judecată.

Sculpta în negru bezna fețe triste,
Ca într-un nou paniqpticum dantesc,
încet se deprindeau să nu existe,
Să nu-și dea seama singuri că trăiesc.

Deocamdată moartea e tăcere
Și gândurile parcă nici nu-i dor,
Și nici nu știu că asta nu-i ușor
Fără dezgust și fără de durere.

E lungă noaptea ! Trec pe lângă sate,
Dar nu le văd și nimenea nu știe ;
Tot câmpu-i negru, nu-i nici o făclie ;
Sînt toate casele ântunecate.

Aleargă orb ân noapte, ca nebun,
Un tren nălucă.
Cu solzi de vechi ihtiozaur –
Trenul lung, grăbit să ducă,
Jertfă zeului de aur,
Carnea lui de tun.

PĂMÎNT

în praful de pe drum din sat,
Pe cînd eram copil, acasă,
Și mai târziu, mergînd la coasă,
Cu ^ai mei alături, te-am călcat.

în prafu-acela cald și moale,
Atîția oameni, din pruncie,
Atâtea veacuri, cu tălpi goale,
Și-au pus pecetea lor pe glie.

Plecat pe plugul cu doi boi,
Pe vremi, cu izbucniri de rob,
Am tras meridiane noi,
Gu brazde negre peste glob.

Și te-am arat, te-am semănat,
Și te-am prășit în veri cu soare,
Și-n țărna ta mi-a curs sudoare,
Și te-am lucrat în lung și-n lat.

Iar tu-ai dat rod și ai hrănit
Și vite, și porumb, și pom.
Te binecuvîntez smerit,
Pămînt, plămada mea de om !

Apoi, pe lingă clăi de snopi,
Vreo nu știu cîte săptămâni,
Eu te-am călcat cu arma-n mâini,
Iar tu niă-adăposteau în gropi.

Pe-un bulgăre-arn pus tîmple grele
De-atîtea vuiete, de cască,
Și te-am cuprins la piept, sub mască,
Pămînt iubit al țării mele.

ȘRAPNELELE

Cădelnițași văzduhul cu bulgărași de fum,
Și în paharul vostru cu vârful ogivale,
Ca-n niște mari cadelniți turnate-n arsenale
Vă mistuiți saeizul cu flăcări de bitum.

Ce vis vă concepură, gigantice havane ?
Ce mini vă-nfășurară în foaia de oțel,
Și ce destin vă poartă printr-un fluid tunel
In tot pustiul zării, ca niște caravane ?

Cu o foșnire aspră de rochii de femeie,
Vă duceți trena lungă pe unde-aeriene,
Cînd ailergați frumoase și repezi, își viclene
Să explodați deodată, deasupra, pe tranșee.

Ca niște fișii șterse de mistic curcubeu,
Brusc găuriți în aer întinse traiectorii,
Și-apoi o deasă ploaie de plumb aruncă norii,
Ca pe un pumn de pietre zvrilit de dumnezeu.

Veniți cu-o ^simplitate de castă «suverană
Și cu un gest de harnic și vechi sămănător,
Voi aruncați în piepturi ca într-Un bun ogor
Sămînța suferinții, bogată ca o mană.

DIN ADĂPOST

în campanie

Pămîntule, ce tare mă închizi !
Tot simt păreții negri cum ne-ngroapă,
Și-^n încăperea umedă, de-o șchioapă
Tîrim o neputință de omizi.

Simt scoarța ta deasupra cum se-ncheagă
Puternic protectoare, ca un scut
Subt care îmi adăpostesc tăcut
Un fals dispreț de viața mea întregă.

Pămîntule, ce nemilos mă-ngropi !
în zările senine ce s-aprind
Vreau amîndouă brațele să-ntind
Ca miște vârful falnice de plopi,

Și-apoi să le cobor într-un blestem,
Să-ți calc țarina sură în picioare,
Tot praful tău să-1 risipesc în isoare
Și să distram ridicolul tău ghem.

Pe-ntinderi liniștite de platou
Să-mi umplu ochii de monotonie,
Să scap de viața asta de cutie
în care locuiesc ca-ntr-un cavou.

Deasupra ta, pământule bătrîn,
Să văd cum se întinde timpul mort;
Din cerul curb sădirii desfășor un cort
Și să adorm pe maldăre de fin.

Nici •sufletul nu mai încape-n mine !
Port ochii **trieri**, privirile tăiate...
Trăiesc fiindcă inima mai bate
Și viața dăinuiește de la sine.

RĂNITUL ÎNTRE LINII

Ce plumb **mă** leagă de pământ ?
Ce greu **m M** trupul **și** ce f **rfnt!**
Mi-i numai jumătate-al meu –
Cealaltă-atîrnă-n **țarină**, greu.

Ce liniște-i în jur acum !
Mi-i viața numai ca un fum.
Ce rece e pe fața mea !
Și nu-i nici ploaie și nici vînt.

îmi cad pe față fulgi de nea
Ca pe un bulgăr de mormint.
Ce repede se-nvîrte-n jur
Nisip de stele și azur !

E-așa (senin ; de unde ninge ?
Și cine rana caldă-mi linge ?
De unde-n gură-atît cobalt ?
Ce mult aș vrea să-mi fie cald !
Toate-s departe și aproape
Și parcă-s legănat de ape.

Nu se aude nici un tun.
Ce nalt e cerul și ce bun !
Nu -i nimeni, și sînt singur tare,
Cu ochii în eternitate,
Legat de rana ce mă doare.
Ce stranie singurătate !

Cu ice n-am înțeles din viață,
Cu propriul meu ciudat mister,
Acum sînt singur față-n față...
Un om, între pămînt și cer...

Iar ninge tare și mi-i frig.
Aș vrea să mă ridic, să strig,
Gine-i plecat pe mirie, jos ?
Cine se uită trist și plînge,
Sărută haina mea de sînge ?
Cine-i alături și mă cheamă ?

– Mamă !

DAR E PĂMÎNTUL ȚARII MELE

Mi[^]s grei bocancii amîndoî,
Că-s plini de apă și noroi.
Tîrăsc cu brazde de pămînt
Picior de fiară și de sfînt.

Mi-e gîndul greu, mi-e trupul greu.
Nu sînt nici altul și nici eu,
Nu am putere să mă știu
Că mai trăiesc, că mai sînt viu.

De nu știu cîte săptămîni,
Pămînt pe față și pe mîni ;
Cu nervii toți într-un mănunchi,
Tîrît pe coate și genunchi,
Am mers prin cîmp tot mai departe,
Spre gurile de foc și moarte.
De-atît pămînt, nii-s toate grele.

Dar e pămîntul țării mele...

Cu iadul tot, strîns în auz,
Ascult în groapa de obuz,
Pitit sub mine ca o fiară,
Vacarmul morții de afară.

lingă un hoit căzut, de cal,
Dansează moartea, sus, pe deal.
Și fire roșii de beteală,
Ca de mireasă ireală,
întind cartușele trasoare
Pe holda coaptă din ogoare.

Dansează moartea-n jurul meu
Pe traiectorii-curcubeu,
Pe sârmele dezacordate
Din mii de puști automate ;
Dansează moartea lingă drum,
Cu trene lungi de foc și fum.

în bubuit drăcesc de jaz,
îmi joacă moartea pe obraz,
Pe parapetul numai zgură,
Și simt pământul scrum în gură,
Scurmat de plumbi și de șrapnele.

Dar e pământul țării mele...

O tâmplă-a început a plânge
Cu calde lacrimi de sânge,
Și parcă mă înalț ușor,
Ca o părere, ca un nor.

Și toate-ncep a-mi fi departe,
Și numai buze reci de moarte
Și-a ei suflare nevăzută
Mă caută și mă sărută.

Din rana mea trandafirie
Se scurge singele pe glie :
S-aude picuratul greu,
Ca inima, în capul meu.

Și-n locul ud în care sînt
E glod de -sânge și pămînt
Ca pentru-un cuib de rîndunele.

Dar e pămîntul țării mele...

Se-ntunecă de parcă-i sară.
Ca o cenușă .funerară
Se cerne peste **răsărit**,
Și parcă ninge, viscolit.

în mine viața mi-o ascult.
Se-ntunecă, mai mult, mai mult...
Și nu-i nici soare și nici stele,

Dar este cerul țării mele.

în jur e cineva ce sapă
Și mă coboară într-o groapă,
Și nu mă-ntreabă cine sînt,
Și mă astupă cu pămînt,
Și brazdele isânt grele, grele...

Dar e pămîntul țării mele.

C A M A R A D E

Dorinii, camarade, dormi,
Obosit de-atita drum ;
Dormi, că este noapte-acum.
Lasă ranița din ispate,
De at'ita umbulet spartă ;
Las-o ca pe-o oaie moartă,
Cu picioarele legate.
Intră-n groapa de obuz,
Neagră^n lan de cucuruz,
Unde-i bine și răcoare.

Lasă-ți trupul ce te doare
Să adoarmă în uitare,
Pune-ți tîmpla arămie
Pe țărîna desfundată,
Și adormi ca altădată,
Cum era-n copilărie.
Uită mers tîrîș, tiptil,
Printre scorburi, printre brazi,
Pune-ți mîna subt obraz ;
Dormi ca un copil.

Liniștit să dormi, că vine
Sufletul meu lingă tine,
Să vegheze, lingă-al tău,
Să vegheze ca un frate ;
Și voi sta eu treaz, în coate,
Să nu-ți facă nimeni rău.

PEISAJ

Cînd l-au dus, purtat pe niini,
Pe cîmpia stranie,
Cumpăna unei fântăni
A bătut mătanie.

Și în lanul lung și lat,
Floarea-isoarelui, norod,
Sta cu capul aplecat
Spre mormânt, ca la prohod.

Au venit din zări, pesemne,
Înflorite, cite sînt,
Lingă cele două lemne
Prinse-n cruce pe mormânt.

Și în nopțile cu stele,
Din toate ogoarele,
Țin plecate candeli grele,
Ce s-aprind cu soarele.

Bate vîntul și le poartă,
Clătinat cădelnițând,
Pe cîmpia ceea moartă,
Pe soldatul din mormînt.

MARMORA

Liniște și noapte pe câmpia tristă.
Totu-i stralniu ca-ntr-un isomn cu ochi deschis.
Și ide sus cade lumină, ireală, ca de vis.
Luna-și trece, pală, morții, în revistă.

INVALIDUL

schiță

Bate-n pragul casei noastre vechi
Cîrja ce nii-aiu dat-o să mă poarte
Și să-mi sune pașii în urechi
Monoton și trist pînă la moarte.

Cu cadența unei inimi reci
Care bate rar și nu mai moare,
Eu deștept în drum ecouri seci
Pe pustiul sur de trotuare.

Umblu, ca un clopot ruginit
Intr-un turn din care nu mai scap,
Și prin lemnul luciu și cioplit
Pașii îmi răsună pînă-n cap.

Iar în poartă-apoi, cînd stau, spre sară,
Aplecat pe cîrja îndoită,
Par o cumpănă-n apus, bizară,
Peste o fîntină părăsită.

SECTOR LINIȘTIT

Ca un medalion scump de femeie,
Luna atîrîna, albă, peste tranșee.
Ochii miei singeră lacrimi amintitoare,
Chipul din lună-i departe, gîndul mă doare.
Cîmpu-obosit se-ntinde și-adoarme,
Fișii-n noapte o salvă de arme...
Cad peste zare, brdsc, două stele...

Au căzut la posturii două santinele.

HIS MASTER'S VOICE

„îți pun în mâini o armă minunată.
Privește numai țeava ei rotundă !
C-uin singur deget dacă-apeși o dată,
Un lan de oameni seceri pe secundă.

O să omori când eu voi da poruncă
Alți sclavi ca tine, nu dușmanii tăi,
Și crima o să-ți fie tot o muncă :
Alegere n-ai între buni și răi.

Cu arma-n mână tot rămâi un sclav,
Și victimele ți le-arăt tot eu.
Îți las onoarea de a fi un brav
Și de-a muri pe front în locul meu.

Nu te-ntreba nicicând de ce omori,
Nici cine este cel din fața ta,
Chiar dacă-ți este frate uneori
Și clipa ceea n-ai s-o poți uita.

Omoară. Eu te-am pregătit să fii
Eroul meu, nu un călău de rind.
Omoară fără să te-ntrebi, să știi,
De-aceea te-am ținut mereu flămând.

Eu te-am crescut în lanțuri ca pe-un ciine,
Să muști, să urli și să rupi cu gura,
Eu ți-am făcut virtute mare, ura,
Și ți-am zvârlit bucățile de piine.

Sint însetat de glorie și jaf,
De-împărăție pe pământ străin,
În urma ta rămîne totul praf !
Ai dreptul de-a fi hoț și asasin.

Eu îți dau arme – mândru fii de dle.
Le mănuieste fără-a te gândi
Cînd vezi un mort cu dinți rânjind la stele
Că o să fii ca el și tu ntr-o zi.

Dau bani și te drez ca să omori,
Sau, daică nu, să știi că ești ucis.
Îți uită tot ce-a fost în tine vis
Și ce-ai iubit în viață uneori.

Nu-ți trebuie nici ură și nici milă,
Onoarea de a mă servi pe mine-i tot!
De tine însuși când îți este milă,
înfundă-ți fața-n masca ta cu bot.

Am fabricat și gaze și microbi,
Războaidle-s rentabile oricum.
Te-mbogățești în ele și din fum,
Dar mai ales din sângele de robi.

Oprește-ți gîndu-n tine ca pe-un ceas,
Eu singur judec pentru-nitreaga gloată ;
Îți bat cadența fiecărui pas,
Iar unde mergi nu întreba vreodată.

Prin jertfa ta popoare voi supune,
Și-oi încrusta noi perle la coroană,
Și imnuri noi din trâmbițe-or să sune,
Și chipul meu va deveni icoană.

Victoria purifică și spală
Cruzimi și siluiri și nedreptate ;
Sub arcuri, o intrare triumfală
Le-acoperă cu glorie pe toate.

Ia, sclavul meu, această armă^n mână,
Ea-ți dă și 'drept, și cinste, și onoare,
Orgoliu și iluzii și mineare...
Ea-i peste morți și peste vii, stăpînă !

IMPRECAȚIE LUI CRIST

– după război –

Renaște iar, și-n zilele aceste,
Cînd în pămînt zac mii de dumnezei,
Coboară singur treptele celeste
Și mori ca om, alătura de ei.

Sînt fără cruci și pietre de morminte,
Pe cîmpuri largi, pe margini de șosea,
încruaișînd un pumn de oseminte
Subt cerul negru fără nici o stea.

A zi nici un Lazăr nu-o să mai învie,
Nici prin miracol orbul nu mai vede,
Iar tina e o simplă murdărie
Și Toma nici acuma nu te crede.

Ologii poartă-n cîrjele de lemn
O mută și deșartă așteptare,
Și nu le face nimenea un semin,
Și nu-i mai pune nimeni pe picioare.

A zi morții toți sînt morți pentru vecie
Palat domnește peste-ntreg pămîntul ;
Nici un Critftos acum nu mai învie
De cum se-nchide peste el, mormîntul.

Coboară jos în țâma țării mele j
Pe cîmpul unde m-a rămas un pom, I
Unde-au căzut atîtea mii de stdle...

E mai dumnezeiește să mori om. !

I

PĂMÎNTUL GRĂI

Pămîntull grăi :
Mi-i încă plină țărîna de sînge
Și lacrimile celor ce nu mai pot nici plînge ;
Mi-i greu încă lutul de-atîtea morminte,
De oameni făcuți oseminte.
Pe-otînosele cîmpuri de grea bătălie
Mustește și-acuma tot sîngele-n glie,
Și năzuind din humă din nou spre altă viață,
Spre-o viață nouă,
învie-n fiecare dimineață
în picăturile de rouă,
Sau urcă-ascuns, cum altădată
Urca prin vinele de om,
în seva dulce și curată
A unui pom.

Pe-ntînderi nesfirșite de cîmpii,
Pe unde, nu demult, războiul
Și-a revărsat, necruțător, puhoiul,
Bătătorindu-și pretutîndeni drum,
Se mai hrănesc
Și-acum,
Porumb și grîu, din sînge omenesc.

Am dus ațâți răniți căzuți în spate !
Fără număr !
Și le-am simțit eu manele crispate
Pe umăr,
Ca un frate.
De gemetele lor de-atâtea **dați**
Au plins și fiarele-n pustietăți.
Mi-ați pus de-atâtea ori în brață,
Fără viață.
Ca niște lași,
Plămadă proaspătă de copilași,
Și mi-au mușcat țărâna
Cei sffirtecați ân găuri de obuze ;
Mi-au căutat uscatele lor buze
Un strop de apă-n urme de călcii,
Și-am fost eu cel dintâi
Ce le-a întins o mână.

Și pe răcoarea ierbii mele
Și-au pus ei fruntea-nfierbîntată,
Și trupurile lor, deodată,
Li s-au lăsat mai grdle ;
Și minele s-au strâns ca niște linguri,
Și au fost singuri...
Noaptea,
Când tunurile-ncepură iar să bată,
I-au mai ucis încă o dată,
Iar cînd soarele din nou a răsărit,
Nici morți nu i-am găsit.

Pămîntul grăi :
Iată-ntinderile mele toate,
Multe încă și-acum neumblate,

1

Munți și oceane, mările albastre,
Toate-s ale voastre,
Ale voastre.
În pîntecele meu necunoscut
Port bogății amestecate-n lut,
Neîncepute încă zăcăminte.
Săpați, săpați,
Dar mine, nu morminte

Mîna voastră tare și dibace,
Iată, a-nvățat acum a face
Din pustiuri sterpe o grădină,
Și din cursul apelor, lumină.
Mută fluvii și ie împreună,
Și le-abate albia străbună ;
Răsădește proaspătă pădure
Pe întinderi de nisipuri sure.
Mintea voastră a-nvățat acum,
După mii și mii de ani de drum,
Ca un fulger lumea s-o străbată,
Să vă pară mică lumea toată.
Sufletul și el acum învață
Dragoste de oameni și de viață.

Ca un om pămîntu-ntreg grăi
Vorbele acestea într-o zi.
Sau
Poate n-o fi fost chiar o minune.
Și au prins popoarele a-și spune,
Hotărît și răspicat, cuvântul...

...Altfel, cum putea grăi pămîntul ?

POVESTEA OMULUI

PRIMITIVISM

Cuvinte nouă-mi trebuie să pot
Tăcerea mută care doarme-n noi
S-o «mulg din taina noastră de strigoi,
Ca pe-un copac, cu rădăcini cu tot.

Cuvinte nouă-adînc purtate-n mine,
Ca-n toți aceia care au murit...
Mă simt tăcînid în mine ca-ntr-un schit
în care azi nici Dumnezeu nu vine.

Sînt singur, tot mai singur pe pămînt.
Pustiul crește-n mine ca-ntr-o casă
Pe-o zi de vară albă și frumoasă...
Pustiul doarme-n mine ca-n mormînt.

Cuvîntul vechi cu care-abia pot cere
Amarele fărîmituri de pine,
îl isimt sărac și palid cum rămîne
Mai dureros de mut ca o tăcere.

Vreau să vorbesc și nu-nțelege nime.
Se-ntorc în mine gîndurile iar,
Ca niște păsări mute-ntr-un stejar
Crescut stingher pe-o steapă înălțime.

Nici nu-nțeleg, pare-am căzut din lună.
Prin suflet simt durerea lumii toată,
Pe care însă nimeni niciodată
Nu a putut prin vorbe să mi-o spună.

Rămînem toți așa de singuri iară !
Durerea doarme-n noi ca într-o groapă,
Iar cînd nu poate-n suflete să-ncapă
Ce bine face-un muget lung de fiară.

i

NOSTALGIE

De ce nu m-ați lăsat la mine-n sat
Printre livezi ou meri și nuci bătrîni,
Prin țărini răcorite de fîntîni, –
De ce nu nnați lăsat ?...

în dosul casei noastre bătrînești
Ca-ntr-un altar de schit era răcoare,
Și în păreții alibi de var atîta soare...
Copilăria mea pe unde ești!...

De ce nu m-ați lăsat în satul meu
Să mă trezesc și eu în zori de zi
Cu păsările care-nioep a ciripi,
Și să mai pot cînta și eu.

Cînd ceru-i ca o boltă de pădure
Tăiată în cristal de dimineață,
Să-mi dau cu apă de izvor pe față, –
De ce m-ați dus aiure ?...

Aș fi ieșit acuma, Primăvara,
Să samăn cîmp, grăunte cu grăunte,
Și ca o aspră **sarică** de munte
Snar fi lăsat și peste mine sara.

Aș fi rămas prieten cu doi boi
Și aș fi fost ca ei de resemnat,
Brăzdînd ogoarele în lung și-n lat,
Și fără să ne mai gîndim la noi.

Aș fi iubit pămîntul ca pe-un om,
Pe care îl iubești cînd l-ai ucis,
Și-aș fi trecut pe al cu ochiu-nchis,
Și-aș fi trăit eu sîngur ca un pom.

Și-acum mă simt un car de fîn cosit
Adus în tîrg pe-o noapte-ntunecoaisă,
Să port pe-aici miresme de la coasă
De flori care-au murit.

Și astăzi port pe străzile pustii,
Pe lînga ziduri de clădiri deșarte,
Chinuitor presentiment de moarte
Și-un gînd ucis de neurastenii.

O, Primăvara asta ce frumoasă^ !
în amintirea mea-nflorește-acum
Cu florile grămadă ca un fum,
Grădina noastră cea din dosul **casai**.

ÎN GRADINA

Au înflorit cireșii din grădină,
Și-albinele ce vor muri curînd
Au început să zboare fredonînd
Prin florile cu miere și lumină.

Ca magice clopotnițe în soare
Zidite pe altare ide mister,
Cireșii urcă înfloriți la cer
Cu crengile-ncărcate de candoare.

Plutesc în unde limpezi de parfum
Corăbii albe pline de lumină,
Venite isă descarce în grădină
Dumnezeeștile-avuții de fum.

Pămîntul parcă ar zîmbi prin vis
De-o fericire care nu mai este.
Spun parcă toți cireșii o poveste
Cu-o zîină albă ce s-a sinucis.

Și soarele pe-o zi așa senină,
De dimineață cînd a răsărit,
E parcă dumnezeu care-a venit
Să stea și el pe iarbă în grădină.

PRIMĂVARĂ RUSTICĂ

Vîntul dezghețat de soare curge ca o apă,
întinzînd un șes deasupra dealurilor înverzite.
Toate zările în ele abia pot să mai încapă ;
Soarele
Luminează mult și tragic case albe, văruițe,

în ograda-n «care colțul ierbii iese rar,
Fluturînd cămeșă alba cu tighel,
Omul bate niște cuie într-un car,
Și bat cuie toate dealurile după el.

în grădină ard mocnit și singur frunzele de an,
Atîrnînd pe garduri lungi cununi de fum,
Iar pe urmele de care ce-au dus sacii plini pe lan
O găină albă a-neeput să iscurme-n drum.

Cînd și cînd s-aud și pînă-aiei,
Prin liniștea ca un ecou din sat,
Rar, polcnete de bici
De la băieți ce umblă la arat.

Pe coasta dreaptă cu verdeață cruidă
Tot erește-n urma plugului ce scurmă
O brazdă neagră, proaspătă și udă,
Și-un cocostîrc, parodiînd un om, în urmă.

Merg plugurile-ncet și nu se mai ajung,
Doi boi ca niște nouași mainltează,
Și-un cucoș plidtitit a-nceput să cotate lung
Fiindcă e demult amiază.

NOAPTE

își strînge noaptea genele-i bogate...
E ceru-nuunecat ca o pădure
în care luna, nici pe jumătate,
Lucește ca o lamă de săcure...

S-a înnoptat.
Parfumul negru, umbră de răcoare,
îmi flutură pe frunte și prin păr.
în rai se văd de-aici ca-mtr^o ninsoare
Steluțe mici ca niște flori de măr.

Ca un albastru cîmp de stînjinei
E cerul calm catifelat de rouă,
Iar fluturele nopții peste ei
Din aripele lui polenu-și plouă.

Abia s-aude-n liniștea albastră
Cum stau de vorbă florile-nitre ele...
Subt 'Streșină-atîrnat deasupra noastră
Se-ncurcă Un păianjen printre stele.

Iar îngeri blonzi ținîndu-se de mini,
Din ceru-n care stau ca-ntr-un copac,
Se uită să se vadă în fîntîni
Și-aruncă toate stelele în lac.

în ape tulburi ca un ochi de mort
Zadarnic lumea vrea să se mai vadă.
Mă iau de mftnă singur și mă port
Prin înălțimi care-au căzut grămadă.

în orb parfum ce umblă dibuind,
Presimt cum noaptea-ngenuncheată trece ;
în zări se-oprește umbra ei pe grind
Și vine pînă-aici suflarea-i rece.

VIZIUNE

Rămâne toamna «lingură pe zare,
Privind cu ochiu-i turbure și mare.

De veacuri vîntu-aduce de departe
Pustiul sur întins pe dealuri moarte.

De spaima mută a pustietății sale,
Aleargă toamna-n asiprele-i sandale.

Iar deaiurile-au împetrit deșarte,
Ca niște păsări cenușii și moarte
Căzute-ntr-o celestă vânătoare.

Și toamna singură-a rămas pe zare.

DE CE-S BOLNAVI COPACII ?

Mamă,
Să-mi spui de ce-s bolnavi copacii,
De ce-s așa de galbeni și de goi,
De ce le cade frunza prin noroi,
De ce-s așa de singuri azi, săracii ?

Mamă,
Să-mi spui și unde-atîția nori se duc,
De ce-au venit să nu mai fie soare,
De ce e cerul vînat spre-nserare,
De ce sînt negre frunzele de nuc ?

Mamă,
Să-mi spui în lume cine a murit,
De s-au uscat atîtea frunze moarte,
De au rămas pădurile deșarte,
De-i tot pămîntu-atîta de mîhnit.

Mamă,
De ce e cîmpu-atîta de pustiu
Și peste tot e parcă fum mereu ;
Oare-a murit în ceruri dumnezeu,
Sau vine-o noapte mare, și-i târziu ?

T O A M N A T I M P U R I E

E-un amurg de toamnă timpurie,
Și-n cerdacul casei de la țară
Cite-o frunză galbenă și rară
Tremură-o aripă de hirtie.

Printre pomii galbeni din grădină
Soarele în asfințit întinde,
Paralel, covoare de lumină
Din uscata iarbă ce s-aprinde.

E-o tăcere ca-ntr-o casă de bolnav,
Frunzele cad pe furiș,
Soarele-i firav
în luminiș.

Totul e pustiu
Ca într-o casă
Din care-a fost scos un mort
Pe-o zi frumoasă.

•

Vino lîrigă mine, draga mea,
Sîngur am rămas de cînd te-ai dus,
Și mă tem să stau așa.

Vino
Să privim noi singuri zarea-nspre apus,
Zarea-ngălbenită și pustie
Cu pămîntul ca o năsălie,
Pe care-un uriaș a fost dus
Spre nesfîșiri de țințrim...
Dar tu să nu începi să plîngi,
Și mai ales să nu vorbim...

î

TOAMNA, CA O CĂLĂTOARE

Toamna, ca o călătoare obosită de lungi drumuri,
S-a dprit la țărmul mării și, cu părul despletit,
Lung privește peste apa-n care cad din infinit
Norii ce-.au venit deodată călători ca niște fumuri.

Toamna de pe malul mării cu priviri înfricoșate
Urniărește-n larg fantome de corăbii înecate.

Peste apele azi tulburi, care poartă-n ele norii,
Toamna suflă greu și rece pîn* la marginile zării.
Au rămas mici fortărețe de nisip pe malul mării,
Ridicate de copiii ce făceau pe luptătorii.

în balcoanele de vile, pe terasele pustii
Și la ușile-ncuiate vîntu-aduce de departe,
Dintr-un soare mort prin vreme, foșnitoare frunze
moarte...
Din castanii de la poartă cad castanele tîrzii...

Viscolește alb nisipu-n lungul plajei fără lume,
Scirție prelung piloșii punșilor de imbarcare,
De la care nu mai pleacă bărci albastre la plimbare
Pe cărările lactee însemnate-n larg de spume.

Pe pustiul țărm al mării stă cu părul despletit
Toamna, ca o călătoare care a înnebunit.

PANICĂ...

Furtună !
Astă-noapte
O jumătate palidă de lună
Iar a căzut în mare.
Pescarii spun
Că vînturile-au aruncat năvoadele
Și-au năvălit mari valuri ca năroadele,
Că drugii de-ntuneric s-au prăbușit deodată,
Că marea a pornit spre țărături toată
Și că venea
Cu tot pămîntul de sub ea.
Și-acuma încă
Se mai ridică-naltă și adîncă,
Cu fiecare val
Să urce-ntreg pămîntul, ca pe-un deal.
Deasupra vîntu-aleargă cu piînzele umflate,
Pămîntul parcă-ncepe să se teamă.
în zări se urcă marea ca o coamă
De fiară ce se zbate.
Lumina soarelui ca un catarg
S-a frînt și ea ;
Și soarele, se vede, s-a scufundat pe undeva
în larg...

Și omenirea încă tot nu știe hîne
Că marea a pornit spre ea și vine...
Și vine...

•

Pe plajă,
în urma valurilor care s-au retras,
Un trecător stingher, la fiecare pas
Se pleacă să adune cîte-o coajă
Din scoicile cele mai rare...

Se vede că pescarii n-au vroit să^i spună
Că astă-noapte a căzut în mare
O jumătate palidă de lună.

Dorm miști sanbede de grâu
Și-ntinderi vaste nelucrate,
Și albi ce-au secăt de riu,
Și zările ce mor, uitate...

ȘESURILE

Mi-ați desperat monotonia,
Nemărginite șesuri late, j
Plăci netede galyanizate
De bronzul toamnei prăfuit.
Și-n mine ca-ntr-un vas cioplit |
Voi ați turnat melancolia |
De-apostol rătăcit...

Șosele albe par departe un ghem desfășurat, j
Și ochii-s obosiți de-acea)stă priveliște egală. j
Pe câmpul tot cît e de lat
Nu-i nici un gest ide îndrăzneală,
Nici ritmul unei forme dure
Săpat pe cerul arămiu,
Nici armonia de culoare
Pe frunze aspre de pădure, j
Nici umbre, nici lumini de soare,
Nimica viu...

Dorm șesurile-n oboseala
Maternității săvârșite,
Și ierburile veștejite,
Și uniforme ca podeala,

I
I

SINGURĂTATE DE IARNA

Veniți prieteni, m-am întors acum
Din câmpuri nesfârșit de solitare,
Cu ochii plini de-ntinderi largi, și-un drum
Pe care-s numai urmele de fiare
Din noipți în care luna-i ca un fum.

Și câmpul era singur, –
Așa cum sunt de singuri cei care au murit,
Și am trecut
Prin liniștea sonoră ca un scut,
Ca printr-o catedrală-n care
Un mort e părăsit.

Pe dealuri înghețate subț zăpadă,
Am stat s-ascult
De este vreo suflare pe pământ,
Cum va fi stat întâiul om, demult...
Și am simțit și eu că nu mai sînt.

Veniți prieteni, sînt așa de singur
Cum sînt câmpiile-nighețate
Subț promorOacă,
Pe care nevăzut atărnă din cer tăcerea ca o toacă
În care nimeni nu mai bate.

IARNA

S-a lăsat tăcerea albă pe pământ
Și prin draperia viselor zăpezii
Se ridică-n ceruri dealul ca un sfânt
Prin lumina mată a după-amiezii.

Din senin un clopot a-nceput ai bate,
Pe tăcere-aruncă cercuri sunătoare.
Gerul parcă are geamuri înghețate
Și nu se mai știe nimic despre soare.

În copacii negri de la asfințit,
Amușind și ele după multă larmă,
Stau ca niște fructe care-au putrezit
Ciori carbonizate ce-au venit să doarmă.

A-nghețat tăcerea, sus, ca un ocean,
De s-aud de-aicea aspre subț zăpadă
Cum foșnesc încetul frunzele de an
Cînd încop să iasă lupii după pradă.

Ni s-aud deodată gîndurile toate,
Clar, ca niște oameni ce vorbesc în noi.

Se ascunde-n mine sufletul cât poate,
Ga într-o colibă neagră de trifoi.

SARĂ SENTIMENTALĂ

Am stat în sara asta amândoi,
Cu gândul și privirile-mpletite,
Noi atîrnînd de ele, numai noi,
Ca două mici pălpușe părăsite.

Am stat tăcuți, cu gândurile noastre
Zburînd în depărtare ca lăstunii,
Am stat privind în depărtări albastre
Ofranda rece și albastră-a lunii.

Amurgul palid închidea din pleoape,
Ca cineva cui i-a venit a plînge,
Și-n cerul liniștit ca niște ape
Simțeam cum totul moare, cum se stînge...

Am stat în astă sară împreună
Și-am ascultat a cerului veoerne,
Pe care o suna tăcerea-n lună
Cu clocote albastre și eterne.

UMILA ELEGIE

Ne-am întâlnit într-o sară-amândoi:
Eu ca un mort întârziat prin viață,
Tu –, un copil în prima dimineață,
Și am umblat o sară numai noi.

Coborâse ceața iernii peste străzi,
Ca prin fulm se deslușeau cu greu
Casele ce ne priveau de prin ogrăzi.
Se-auzea doar pasul tău și-al meu.

Pînă-atunci nu ne vorbisem niciodată,
Și totuși, parc-am fost cei dintâi oameni pe pămînt.
Ne-am coborît pe uliți de mahala uitată,
Pe unde oameni stau în casă ca într-un mormînt.

De lume am fugit să nu ne știe nime,
Ca doi creștini vroiam o grotă pentru-o credință nouă
Vroiam să ne ascundem și de noi, ca de-o mulțime
Și ne-am strâns simplu minile-amîndouă.

De-un om ce se-ntorcea acasă
Ne-am temut deodată amîndoi ca de o fiară,
Și-am fugit de toți oamenii. Era-ntr-o sară
În care tu ai fost femeia cea mai frumoasă.

Ne-am ddpărtat ca două păsări alungate dintr-un pom
De cineva ce trecuse nepăsător ca orice om...

Pe-ascuns gurile ni s-au încrucișat într-un sărut,
Ca două-arabe cujitașe cu mănurtchi de os ;
Și-apoi a rămas fiecare cu sine, tăcut,
Cătioid cu ochii parcă ceva pierdut pe jos.

Ma itîrziu, după ce ne-am spus puține cuvinte
Și-am tăcut mult, cum tac aliaturi doi copaci,
Ne-am despărțit, cum sînt despărțite două morminte,
Cînd ai înțeles și tu că trebuie să taci.

Eu m-am întors acasă, fatal, ca un strigoi,
După ce-am văzut că nu mai pot visa nimic ;
Tu poate mai gîndești și-acum în căpușorul mic
Cum ne-am plimbat într-o sară-amîndoi.

DEZAMĂGIRE

Mereu simt gîndul morții laolaltă
Cu toată amintirea dragostei noastre.
Trec clipele dintr-o parte-a lumii în cealaltă
Și zilele la fel, albastre...

Rămîn cu fața-n pumnii istrîniși și sorb
Parfumul m'îinii ce te-a rningîiat
Și mi se pare că te-apropii.
în degete-mi iau capul cum s-ar lua un corb
Și s-ar purta în ghiarele lui proprii
De-asupra unui cîmp nesămănat.

A fost o clipă-n care-am tremurat
Amîndoi
De-o ne-nțeleasă fericire,
Ca niște buze de bolnav în sărutare ;
Și-apoi, îți mai aduci aminte, am rămas ca doi
Copilași, îmbrățișați într-o nenorocire
Din care nu mai poate fi nici o scăpare.

De-alungul trupului ne-au căzut brațele grele
Fără să-nțellegem noi de ce anume,
Pe urmă tu mi-ai căutat miinile mele
Să simți că nu ești singură pe lume.

Și am rămas apoi tăcuți în sară
Ca două păsări ce-au căzut rănite
Și, simțind că or să moară
Părăsite,

Se uită una la cealaltă cu ochi rugători
Așa cum ne-am privit și noi de-atâtea ori.

Mereu simt gândul morții laolaltă
Cu toată amintirea dragostei aceste.
Trec clipele dintr-o parte-a lumii în cealaltă.
Ce tristeță ! Și nici o nădejde nu mai este.

ÎNȚĂLNIRE

Tu ai trecut, și-n urma ta pe cale
Rămân cu gândul amintirii tale :
...într-un șirag de chilimbar bătrîn
Porți talismanul toamnelor pe sîn...
Pe uliți de-o tristeță mortuară
Te văd trecînd în fiecare sară
Cu frumusețea ta întristătoare
Ca și o zi de toamnă cu mult soare.

Și prin orașul trist și monoton
Prin care-auzi dîntînd din gramofon,
Și sara note triste de pian,
Și noaptea ceasuri care bat în van,
Tu porți în ochii tăi de căprioară
Tristeță celor ce nu vreau să moară.

în tîrgu-n care clopotele sună
Zvîrlind în ștreanguri sunetele-n lună,
Și la vecerne prin clopotniți toacă,
De parcă nimeni n-are ce să facă,
în tîrgu-n care vin femei din sate
Să cumpere sicrie îmbrăcate
Și cu cocarde albe de mătăasă
Acelor ce-au murit pe-acasă,

în târgu-acesta trist în care sînt,
în tîngui cel mai trist de pe pămînt,
Cu mulți castani ca într-un țințirim,
Ce soartă oare-a vrut să ne-nțilnim ?...

MINIATURĂ

...Și capul mic eu ți l-am prins în mini ;
Tu m-ai privit, de mine speriată,
Și-n ochii tăi mai mari ca niciodată
Eu m-am uitat ca-n două-adînci fîntîni.

Și l-am ținut : o amforă pe care
Aș fi găsit-o, călător stingher,
Pe-un țărîm pustiu și neumblat de mare,
Prea plină de tăcere și mister.

Și m-am uitat în ochi cum s-ar uita
Nebunul care-ar vrea să te ucidă,
Și ochii tăi au vrut să se închidă,
Și am rămas tăcut în fața ta.

Eu căpușorul ți l-am prins în mîni ;
In ochi de-atunci a început să-mi stee
Tot chipul lui frumos, ca o camee,
Cum s-ar vedea-n adîncuri de fîntîni.

PLECARE

Ai plecat.
Trenul care-aleargă-acum halucinat,
Speriind toți ulii pe cîmpii deșarte,
Te-a luat de-aice își te-a dus departe.

La un geam pe care sara timpurie
A-nceput isă puie lespedeă ei sură,
în imensitatea-ntinsă pe cîmpie
îți apare chijpul de miniatură.

Pe cer o jumătate palidă de lună
Te petrece,
Mergînd cu tine împreună.
Cînd te-oprești în gară stă și ea-n răstimpuri,
Oglindind pustiul palid de pe cîmpuri.

în mersul trenului ce-ți scutură sinii,
Pe care vrei să-i înăbuși în cupele minii,
îți tremură gîndul întins ca o strună
Pe deșertul înălbit de lună.

Pe-aici, de cînd te-ai dus și pînă o să vii,
Toți oamenii par niște jucării,
Ce trec pe uliți ou-o fatalitate
Fără rost :
Sînt parcă amintirea acelor care-au fost.
Și mai ireale-ncep să fie toate.
Lumea-ntreagă parcă e ceva firav,
Ca văzută de un om bolnav
Care-a ieșit întîia zi pe stradă.

Și frunzele au început să cadă...

BUFONUL MORȚII

obsesie

„Prin sala cu păreții de oglinzi
Vezi înmiiată silueta-ți fină,
Oînd ochii tăi prin ele ți-i aprinzi...
Dar ai să mori și tu-ntr-o zi, regină.

Treci fredonînd prin sala de cristal
Și faci un semn suitei ca să vină
Să-ți poarte trena-n sălile de bal...
Dar ai să mori și tu-ntr-o zi, regină.

Un nou poet îți cîntă madrigale
Și-ți simți deodată inima ta plină
Cînd îți sărută vîrful la sandale...
Dar ai să mori și tu-ntr-o zi, regină.

Prin toată lumea rîsul clar și-1 porți,
Și-n ciuda timpului tu bați senină
Cu ciocanașul lui de-argint la porți...
Dar ai să mori și tu-ntr-o zi, regină.

Ești fericită ca o zi cu soare :
O gingașă vibrație de lumină
Din creștet blond și pînă la picioare...
Dar ai să mori și tu-ntr-o zi, regină."

Așa profetizînd asupra sorții
Vorbise la o curte, printre fleacuri,
Făcînd năzbîtii mari, bufonul morții,
Acum un veac sau poate mii de veacuri.

Și-a pus atunci regina să-1 ucidă
Cu pompă mare, pentru-atîta vină ;
Dar astăzi într-a vremilor firidă
N-a mai rămas cenușă de regină.

NOAPTE PUSTIE

Parc-am rămas eu singur pe pământ.
în cer, ea-ntr-o clopotniță uitată,
E-un clopot greu care-a uitat să bată
Cu funia purtată-n nori, de vânt.

Cum înainte nu mai este vreme,
în urma mea, din nu îți care veac,
Prin noaptea cu arilpi de liliac
începe nu știu cine să mă cheme.

Și pașii mei răsună după mine
Ca niște bulgări care nu m-ajung.
Răsună tot în jur, așa prelung,
Tot golu-n care nimeni nu mai vine.

începe a umbla singurătatea
în jurul meu ca o mulțime mare.
Prin beznă cad furnici ce vor isă care,
în mușuroaie mari, pustietatea.

Se năruie-ntunicul din nou,
Și-n noaptea-n care-s singura ființă,
Pământu-mpovărat de suferință,
Culcându-se, -ngenunche ca un bou.

DORINȚI DE ROB

De-acum vreau sufletul să-mi port
Printre ruinele gândirii,
Să sorb durerile iubirii
Cum suge țărîna un mort.

Mi-e dor de-un chin real și crud
Din care altfel să renasc,
Ca o pădure dintr-un vreasc
Ce-a îngrășat pământul ud.

Nu sînt destul purificat
Subt cruci purtate pe cărări ;
Bătut în cele patru zări,
Vreau sufletul crucificat.

Doresc să fiu o jertfă nalta ;
Urăsc orice miniatură,
într-o superbă-arhitectură,
Să fiu un bloc cioiplit de daltă.

ADIO TOȚI,

Adio toți, farsori de vremuri bune,
Adio, vreme stearpă și bătrână !
Simt soarele în mine cum apune
Și cum m-afund adânc ca-ntr-o fântină.

Salut, pământ, decor de-nmormântare,
în tine mă cobor ca-ntr-un vulcan,
Cu buzele închise și amare,
Cu gândul înflorit ca un castan.

Cobor an humă ca o rădăcină,
Spre inima pământului, spre ea,
Cu două mici ulcioare de lumină
în ochii clătinați ca o mărgea.

Voi reveni în piatră de camee,
în care timpul va săpa cu ură
Ca pe-o bijuterie de femee
întreg Nimicul an mliniatură.

PASTEL PUERIL

Stai, suflete, și tu la geamul meu.
Prin el privește singur lumea toată,
Așa cum stau copiii cîte-odată
Cînd mama-i pentru ei un dumnezeu.

Vezi, omul care urcă pe-acolea,
E ca și o păpușă mititică :
îchide ochii, plînge și se strică, –
E-așa cum este și păpușa ta.

Dar nu e bine să mă-ni rebi ce are,
De trece-așa de trist pe-aicea, - nu.
Să nu mă-ntrebi, fiindcă știi și tu
Că pe păpușă uneori o doare.

Ca un copil să n-ai păreri de rău,
Și să mă-ntrebi, așa, neștiutor,
Și eu să-ți spun că fiecare nor
Și cerul cît îl vezi, e-ntreg al tău,

Cu tot seninul cît îl poți vedea, • –
Că dacă-ntinzi mînuța poți să-1 prinzi,
Poți soarele să-1 stingi sau să-1 aprinzi
Sau... toate să le dai pe-o acadea.

Rămii la geam în veșnică mirare :
Eu să-ți vorbesc de fericiri ce vin,
Fiindcă vreau să te-amăgesc puțin...

Sau să plecăm, că trece-o-nmormintare.

|

PUSTIU

La geamul odăiței prietinelui meu,
De când s-a dus și nu se știe unde,
Stau storurile trase-n jos mereu,
Și după ele dineva s-ascunde...
Presimt atît că dincolo de storuri
Urâtul stă acum stingher prin goluri
Și în dulapu-nehis ce-a mai rămas
Tăcerea stă și nu mai are ceas.

în odăița lui de gînditor,
De când s-a dus și nu mai e acasă,
Un șoarece rozător
îi roade cărțile pe masă.

Arar și-aduce cineva aminte
Că și acolo a trăit un om
Mai înainte...
Azi doar un pom,
Cînd este vînt, mai bate cu un iram,
Așa precuîm băteau prietinii în geam,

Și la fereastra ca un ochi bolnav,
De pe-o crenguță mică de coțpac,
Cea de pe urmă frunză-ascultă grav
Cum toate lucrurile-n casă tac.

E toamnă, un păianjen părăsit,
în liniștea sunînd ca zurgălăii,
Văzând pustiul ce l-a împânzit
S-a •spânzurat în imlijlocul odăii.

B A S M

Urnii! m-am dus la Dumnezeu acasă.
Știam că-n fiecare sărbătoare
Deschide larg ferestrele în soare
Și-ncap cit vor de mulți la el în casă.

în pragul streșinei cu stuf de rază.
El mi-a ieșit, bătrân, culm sânt bătrânii ;
Și adumbrind privirile cu podul minii,
Lung m-a privit prin soarele de-amiază

îmi amintesc de-o prisjpa de lumină
Pe care-am stat la margine de nor,
Și că de-asupra casei, un cocor
își împletise cuiburi de lumină.

Că Dumnezeu era la fel cu sine,
Și barba lui ca ploaia unui soare
îi atârna pe-un piept ca orișicare ;
Că Dumnezeu era la fel cu mine.

Din lungi ulcioare nu iturna-n pâraie
Lumina -soarelui, cum am crezut ;
Nici fulgerele nu a început
Să le arunce, ca pe niște paie.

în ochii lui cînd m-am uitat mai bine,
Și m-am uitat adînc, și n-am orbit,
Eu m-am văzut pe mine-nbătrînit,
Căci dumnezeu nu-i altul decît mine

Și amîndoi nu ne-am mai 'spus nimic,
Și-am înțeles suprema dezlegare :
De asta-i dumnezeu așa de mare,
De asta-i dumnezeu așa de mic.

SOMNUL

Te simt, pic vag de fericire,
De liniște și de uitare,
în care gîndu-abia mai doare...
Sînt propria mea amintire.

Mă las să mor <în clipa asta :
E-o liniște odihnitoare.
Simt peste neagra-mi întrupare
Cu m noaptea și-a închis fereasta.

Trec parcă dincolo de moarte
în trupul negru ca o barcă ;
Mă uit pe mine-ntreg, și parcă
Durerea mea-i așa departe !

Pe ochii albi cad gene grele
Ca niște umbre mari pe lacuri,
Și reîncep bătrîn de veacuri
Prologul neființei mele.

PRESIMȚIRI

în orașul nostru de provincie, în care
Cîteodată numai cineva mai moare
Și se știe-a doua zi tot ce va fi,
Au murit cinci oameni într-o zi.

A zburat iar teama morții prin oraș, –
Liliac tăcut și uriaș, –
Speriat din cer pe-o zi frumoasă ;
Că vroia să între-n orice casă.

Clopetele toate-au început să bată
La biserici, toate, dintr-odată,
Și s-au atîrnat pe stîlpul porții
Draperii s-alunge liliacul morții.

Fiecare-a fost atunci o zi mai bun,
Și-a simțit bătaia inimii ca un lăstun,
Prins în pieptul strimt ide zile multe,
Fiecare s-a gîndit că o să moară,
S-a temut cînd a văzut că-i sară
Și cînd clopetele au tăcut – să se asculte.

CREZ

O, doamne, azi am întîlnit
Lin om necunoscut
Pe care pînă-acuma nu l-am mai văzut
Vreodată.

Și m-am uitat la ochii lui
De suferință grei,
Și ochii lui erau la fel cu-ai mei, –
Și l-am iubit.

Trăia și el ca mine pe pămînt
O viață tristă,
De fiecare zi,
Și eu nici nu știam că el există,
Și nu-l puteam iubi.

Și-acuma
M-am uitat la el mîhnit,
Cu milă ;
Avea și el o inimă și îi bătea
în silă,
Ca inima mea, –
Și l-am iubit.

în clasul ochilor lui am simțit
Un suflet
Ascuns acolo de vreun dumnezeu,
Ca sufletul meu, –
Și l-am iubit.

Am înțeles că trupul lui a suferit
Sau că-ntr-o zi
Neapărat va suferi mai mult și va muri,
Și l-am iubit.

Era un om străin, necunoscut,
Dare *trăia*,
Și, doamne,
Eu nu aveam puterea să-l ajut.
Era ca fiecare singur își nenorocit, –
Și l-am iubit.

VIITORUL CARE NE SURÎDE

Și vei muri :
Pe străzile pe care ai trecut
Rîzînd cu prietenii tăi,
Pe unde-n iubirea dintăi
Ai umblat pe lîngă-o femeie, tăcut,
Pe 'străzile-ncruistate cu toată viața ta,
Ridicol și încet te vor purta
într-o cutie nouă, lustruită,
Mulțimea neagră pentru-o zi mîhnită.
Tu n-ai să mai știi că la crucea de străzi,
în care tîrziu într-o noapte de Mai
Ai sărutat întăia oară, mina femeii pe care-o iubeai,

Te vor opri puțin, – și din ogrăzi
La garduri slugi cu capul gol care-au eșit
Se vor întreba : „Oare cine-a murit ?...”
Pe drum, străini porniți d-acasă la plimbare
Vor fi-ntristați de-această întîmplare
Că le-a eșit un mort în cale,
Iar doi îndrăgostiți surprinși de convoi
își vor pleca-n pămînt de-odată capul, amîndoi,
Parodiind și ei un gest al vieții tale,
Și vor porni tăcuți în altă parte
Fiindcă toți îndrăgostiții fug de moarte.

Și oameni mulți se vor opri o clipă-n drum
Și s-or descoperi în fața ta fără de rost
întrebându-se-ntre ei abia acum,
Cine-ai fost...

Dacă ar fi înțeles cineva inima ta,
Te-ar duce pe ascuns pe străzi pustii, anume
Sa nu mihnești și tu atîta lume
Ce nu te cunoscuse pentru-a te uita.

DDnyfXUADX

Azi e-ntăia zi de primăvară.
De departe se aude rar, încet și cadențat
Goarna la o-nmorimîntare militară
De soldat...

Ca pe o cutie de mister l-au dus,
A trecut de-a lungul tîrgului, agale :
Umbra unui corb ce-ar fi zburat pe sus
îndreptîndu-se spre ulițele goale.

Pe același drum, în două săptămîni,
Prin grădini vor înflori cireși,
Și-or ieși la porți iubitele-i chiar mîni
Cu crenguți de zarzăr prinse în cămeși.

Urcă-acuma dealul de la cimitir ;
Goarna mai răsună iar victorioasă
Prin văzduhul tot sonor ca un clavir.,
E o primăvară-atîta de frumoasă !

DUMINICI

I

Pe strada-n care au ieșit căței și slugi
Trec în rînd recruții tunși și clăpăugi,
îngăiiimînd din gură-un cîntec de ostaș
Ce deșteaptă case goale, prin oraș.

Stau la gard bătrînele în soare,
Stau cu miinile la gură, gînditoare.
Gîinii-ar vrea să-i latre, dar li-i lene,
Și se uită după dînșii printre gene.

Dînd la geam perdelele-ntr-o parte,
Un copil, privind afară ca-ntr-o carte
De pe care nu-a-nșeles nimic,
Și-i arată singur cu degetul cel mic.

S-au oprit. Și unul a-inceput să le arate
O biserică cu zidurile crăpate,
Ridicată de vreun domn mai înainte...
Primprejur sînt pietre de morminte.

înălțat în ceru-albastru și senin,
Se ridică-n floare albă un mălin,
La care
Un recrut rămas în urmă se închină
Ca la o bisericuță de lumină
Ridicată numai pentru el în soare.

II-

Un orb pe eare-1 duce un copil de mîină
Cîntă-același cîntec din catirincă-ntr-o ogradă.
S-au strîns copiii în jurul lui și îl îngîină,
Și cîțiva trecători s-au oprit și privesc din stradă.

El cîntă înainte, și nici nu știe pentru cine,
Un cîntec care nu ne place fiindcă e la fel mereu,
Și samănă cu viața noastră-așa de bine,
Și-i trist ca tot trecutul tuturor și-al meu.

A intrat apoi într-o grădină ;
Dintr-un zarzăr înflorit, pe brațul lui întins,
Petalele-au căzut ca niște sîmburi de lumină,
Și poate iui prin întuneric i s-a părut c-a nins.

Copii de școală ce se țin de mîină
Poartă și-n această duminică prin soare
Neurastenia lor de-o săptămîină,
Ca niște bolnavi ieșiți pe trotuare.

III

Duminică. Pe strada luminată
Trece-un trecător vorbind eu-o fată ;
Ea e cu-o batistă albă-n brîu la fustă,
El cu o cravată roșie și-ngustă.

Rid amîndoi o clipă, apoi tac...
Ea mușcă-n gură flori de liliac
Dintr-o crenguță veștedă și moale
Ce-și pleacă vîrfu'l bolnav de petale.

Pe subt 'crengi de tei ce se apleacă
Cu un gest de binecuvîntare,
Trece fericirea lor săracă
Strînsă-n haine noi de sărbătoare.

Merg încet și rar și nu-și dau samă
Unde merg și unde-au să ajungă,
Dar se duc, așa... spre panoramă...
Ziua asta îi așa de lungă î

Dinspre hală vine-un cîntec de flașnete.
Simt în ei atîta-ntristătoare fericire !
Ea, mergînd, tot mușcă în neștire
Din mînunchiul veșted de flori violete...

IV

Afară-i frig și viscolește ; parcă-i sară
Sau parcă e o noapte albă,
Așa cum spun nebunii.

Vîntul tîrîie-n zăpezi pe case clarul lunii
Pînă o să moară.

Toate străzile duc azi într-un pustiu,
De aceea nu mai trece nimenea pe ele.
La ferești se uită oameni prin zăbrele
Până nu mai văd nimica sinî tîrziu.

Afară-i frig și viscolește ; poate-i sară.
Trec oamenii ca niște păpuși de Anu'l nou.
Și pe stradă, ca pe-un drum deșert de țară,
Cu părul vînat, s-a oprit un bou.

Fiindcă e duminică, seminariști
Tot stau în frig uitîndu-se pe la vitrine,
La ceasornice de nichel, la rubine...
Și la internat se-ntore copii tăcuți și triști.

LA CAPĂT

Nu mai vreau nimic. Tot s-a sfîrșit...
Peste pămîntul mort și cenușiu,
Soarele, de cum a răsărit
S-a uitat cu ochiul lui pustiu
Și înduioșător, de om în agonie,

Și-o zi a stat el isîngur pe cîmpie.

De-o vreme,
Și pămîntu-a conținut de a mai geme.
Lumea a rămas așa de sîngură cu sine,
Că întreagă a-nceput să plîngă-n mine.

Pămîntul e așa de întristat
Că. nu știu de-o mai fi vreo Primăvară ;
Nici stelele nu vreau să mai răsără,
Și s-așteaptă-ntreg sfîrșitu-n fiecare înselat.

Un om care-a trecut pe stradă
Ducîndu-se zîmbind să-și vadă
Iubita care l-a uitat,
E-așa ridicol și ciudat.

UNUI FRATE

Peste nu știu cită vreme, cînd eu demult voi fi murit,
într-o duminică de toamnă ca asta-n care plouă azi
Va sta-ntr-o sară să asculte cum vîntul fluieră prin brazi
Vreun tînăr sîngur și mîhnit...
Și va vedea cum la fereastră crenguțe de copaci se zbat,
Și va simți că-i tot mai sîngur, și-i tot mai trist și mai uitat.

Și poate, cine știe, poate,
De pe vreun raft de cărți uitate,
El, vrînd să nu se știe sîngur și-așa alătura de moarte,
își va lua tăcut o carte
Și va ceti aceste rînduri...
Și va simți întăia oară că a mai fost un om odată
Care-a rămas așa-ntr-o sară de toamnă, cînd ploua tîrziu,
Că omu-acela nu mai este,
Că n-are să mai fie
Niciodată.

Va ști că i-a murit un frate
Pe care nu l-a cunoscut;
își va lăsa la urmă cartea pe brațe și va sta tăcut,
5a ma auda
Plutind, aproape, prin singurătate.

Va fi din ce în ce tot mai târziu,
în jur tristețã tot mai grea
Și mama-și va lăsa-o pe rîndurile-aceste
Ca pe mama mea...

Și eu nimic nu am să știu.

ZILELE VIETII

MONOTONIE

Eu am știut că versul mi-i banal
Și-același: trist și monoton și vechi ;
Dar viața mi-l tot (sună în urechi,
Același : simplu și universal.

Ca niște minutare pe-un cadran,
Ne învîrtim pe-același loc închis,
Ne deșteptăm și iar cădem în vis
Cu anotimpurile unui an.

Eu am știut că versul mi-i sărac
Ca un tic-tac de ceas cu sonerie
Într-o odaie goală și pustie –
Că-i monoton, așa, ca un tic-tac.

Dar sună-n mine ca într-un castel
De cine știe eînid, și-i parcă ieri,
Și primăvara asta e la fel
Cu nu știu cite alte primăveri.

Ferestrele acelorași vecini,
Ca-n orice an iar s-or deschide-n soare.
Pe urmă, știu, vor atârna covoare
Și vor grebla ei singuri prin grădini.

Cu-aceleași gesturi parcă ancestrale
Vor scutura prin casă și vor scoate,
Aifară-n soare, scaune-mbrăcate
Și niște plante artificiale.

Copacii numai au îmbătrînit
De cînd repetă tragic și banal
Decorul cunoscut și natural
Și-nmuguresc frumos și fericit.

Copacii numai au îmbătrînit...

Va fi iar cerul limpede și crud.
Cascada de lumină orbitoare
Va coborî pe țărini și ogoare
Să germineze iar pămîntul ud.

Și-n dimineața celor dintăi fluturi
în sufletele noastre demodate
Vor crește iarăși cu naivitate
Dorinți ascunse după noi ținuturi.

Și vom purta nostalgici ochi în soare
Ca-nlănțuite păsări călătoare.

De-aceea cîntul mi se tot repetă
Cu ritmu-acela tragic de trompetă
Și-ncepe iarăși de la început
Cu un motiv atît de cunoscut.

De-aceea trec pe subt bătrîni castani
Și nu știu-n care primăvară sînt,
C-aici sînt toate-aceleași pe pămînt,
Și eu trăiesc de mii și mii de ani.

M A R E A

atavism

Albastră mare, mama vieții noastre,
în ce milenii imemoriale,
Când ți-ai retras talazurile tale
Ca azi neliniștite și albastre,

Ne-ai părăstit în algele murdare
Ce au rămas s-afirme peste stînci,
Ca să tîrîm și-acum, de-atunci, pe brînci,
Fatalitatea noastră creatoare ?

Ne-ai părăsit în dunele deșarte,
Să rătăcim pe-ntinderile pustii,
Purtînd în noi bătrîne nostalgii
De foșnet lung de valuri, de departe.

în nu știu ce bizară vîetate
Mișcă întăia oară mîna mea
Și după care chip căzut de stea
Umbla atunci prin bălțile sărate.

în palma stînsă-a cărei scoici materne
Am germinat pe umede nisipuri,
Să trec apoi prin mii și mii de chipuri
Subt constelații mute și eterne ?

Și de atunci și-acuma port în mine,
Redeșteptate numai cîteodată
Din nu știu care vreme-ndepărtată,
Răsunete prelungi de iscoici marine.

Port valurile ce te zbuciumară
în pulsul meu sărac de parodie
Și parcă-n creatura asta vie
Simt veșnic picătura ta amară.

în ochii noștri mai purtăm de-abea
O albă amintire-mbălsămată
De două picături de altădată
Ce-s încrustate în ființa mea.

De-aceea noi visăm albastre zări
Și largi ca orizonturile tale.
De dorul legănării ancestrale
Purtăm în suflet tainice-ondulări.

Oricît durerea ta să mă-ngrozească,
De-ți simt răcoritori pe față stropii,
De albia ta galbenă m-apropii
Ca de-o străveche casă părintească.

LA O CASĂ NOUĂ

Abea de-acum în casa asta nouă
Vor plînge noaptea, monoton și rar,
Ulucele pe la ferești cînd plouă,
Și-or conteni, și vor începe iar...

Abea de-acum vor descărca-ntr-o sără
întăii oameni care vor veni
Să stea-mpreună pînă ce-or să moară
Cîndva, în casa asta, într-o zi...

Și pe păreții reci și goi acum
Vor pune cei ce vor veni aici
Fotografii ciudate de bunici
Ca niște pagini rupte din album.

Va sta tîrziu o fată la fereastră
Și-un tînăr îi va trece pe la poartă,
Cum am trecut și noi în viața noastră,
Parodiind mereu aceiași soartă,

Va crește prin ungher ca un strigoi,
Așa cum știm în casele bătrîne,
Un suflet care umblă printre noi
Și care după ce-am murit, rămîne...

Cu vremea vom simți mai mult pe zid
Inscripții nevăzute ce mai stîni
Ca-n niște file care se deschid
Cînd bate, sară, pe fereastră, vînt.

Vor coborî din cadrele străvechi
Cu vremea, cei care-au venit întăi,
Și-și vor vorbi în taină la urechi
Cei ce-au murit pe-acea, prin odăi...

Și-așa-ntre zidurile azi pustii
Și noaptea-n scîrțitul de la porți
Tot mai puțin vor mai trăi cei vii
Și tot mai mult, și tot mai mult, cei morți.

Se-aprinde o lumină : (visul ei),
Purtăm creațiuni de dumnezei
în ochii noștri care ard mereu.

Se-ntunecă afară : (visul meu).

INSERARE

j

Sîntem cu toții vis. Te uită-afară
E-o înserare palidă și clară
De început de iarnă timpuriu.
La geam saleîmu-ntinde-un ram pustiu
Pe cadrul alb prin care Lumea vine
Ca să se uite singură la mine.
Au fost odată frunze, flori și soare,
Sau, nu știu, poate-au fost o arătare...

Coboară sara calmă și tăcută.
E-un vis și-acesta cum au fost o sută.
Se-nvîrt în juru-mi ca la panoramă
Decoruri multe pentru-aceiași dramă :
Am plîns, am suferit și am luptat
Prin visu-acesta care mi-a fost dat.

Te uită-o oră singur tu, în stradă :
Un cîne trece fără să te vadă,
Un om cu minile în buzunare
Se duce grav spre nu știu ce chemare,
Trec doi îndrăgostiți... o servitoare...
Un domn... un altul... și o cerșetoare...
O doamnă elegantă își frumoasă
Se duce peste drum și intră-n casă ;

SPITAL

în sălile de la spitale
Eu simt cum umblă nebunie
Prin trupurile-orizontale,
Ce tot aşteaptă veşnicie.

Tavanul alb şi geamuri mate
Se-nvîrt deodată, albe, sus.
în fiecare pat, crispate,
Stau feţe slabe de Isus.

Bolnavii-s singuri ei cu ei...
în fiecare lumea lui
Se-aşează toată-n ochii grei,
Şi el n-o spune nimănu.

E-atît de-aproape veşnicia,
încît tăcerea ei străbate
Cum ar istrăbate vijelia
Prin coridoarele curate.

Viaţa toată-i în surdină,
Bolnavii-s obosiţi de viaţă.
Ceva va trebui să vină :
Aşteaptă de-astăzi dimineaţă.

Pun termometrele să vadă
De mai trăiesc sau au murit.
Şi noaptea-neepe iar să cadă,
Şi încă «tot nu s-a sfîrşit.

Privesc la lămpile aprinse
Şi-i doare capul de lumină ;
Figurile li-s tot mai stinse
Şi-un val a început să vină.

Cu el e singur fiecare
Şi numără încet în gînd
Bătăile prelungi şi rare
A unui ornic, numărînd.

Şi noaptea e aşa de lungă !
Pe coridor un pas s-adună,
Că nu mai poate să ajungă
Prin liniştea ce lung răsună.

în trupurile paralele
La fel s-aude-acelaşi pas
Ce sună încă-o dată-n ele.

...Departe bate-un sfert de ceas...

Şi parcă cineva îl cheamă
De tot aseultă-aşa mereu,
Şi fiecăruia i-i teamă
De cineva... de Dumnezeu...

In noaptea ce nu mai sfârșește
Veghează toți așa, gândind,
De parcă cineva-i pîndește
Ca fsă-i surprindă adormind.

„EL”

In odaia asta de hotel,
Cu un pat, o masă și-o sofa,
A mai fost odată cineva,
Am mai fost și eu ascuns în el.

Trebuie să fie undeva pe-aici
Cel care-a trecut cu mine-o sară
Pe-un jurnal făcînd desene mici ;
E în mukul stins dintr-o țigară.

Vreau să plec și pașii îmi răsună.
Sau chiar „el” pornește după mine ?
în oglindă chipu-i ca subț lună
A pornit și el, și vine, vine...

Mă întorc și caut prin odaie :
El mă urmărește pas cu pas
Și îi simt a inimii bătaie
Care bate-n propriul meu ceas.

Umbră-i ca o haină stă în cui.
Doarme sau e mort în patul meu ?
Are fața mea și-a nimănui,
Este și nu e, ca dumnezeu.

Dar a fost pe-aici cînd nu eram...

E și-acuma o inițială

Zgîriată-n sticla de la geam,

O cutie de chibrituri goală,

Și ca pe o stranie camee

Chiar pe scrumiera de pe masă

Este desenată o femeie

Care trebuie să fi fost frumoasă...

Și atîtea alte semne mici...

Cîți secolii sînt de cînd am fost pe-aici ? !

|

'

j

j

I

!

;

j

|

j

I

;•

|

i

. . • [. ']

RELIGIE

°?TMie! . . e u r e i p e . s c h e i j m e r e u

Cărămizi, de dimineață pînă sara,

Cum aș vrea să-ți port și eu povara,

S-o-mpărțim – să nu-ți mai fie greu !...

Omule, care-ai bătut la ușa mea

Gol, și flămînd, și-aproape fără grai,

Ia-mi hrana mea și cel din urmă strai

Și bucură-te cît vei mai putea.

Omule, care-ai trecut pe lîngă mine,

Purtînd tăcut dureri ce nu le spui,

Dacă-ai iubit durerea orișicui,

Dă-mi sarcina tăcerilor din tine.

ÎNSERARE PE ȚĂRM

iși trage sara-n «nargeni de pădure
Din nevăzut năvoadele ei sure,
Și împrejurul nostru pînă-n zare
Le tot aruncă desfăeute-n mare.

Pămîntu-și duce undeva, departe,
Caicul negru încărcat cu moarte.

Tăcerea-i înger alb cu gene ude.
Acuma numai marea se aude...

Pe-o insulă pierdută-n cerul sur
Un far ciclop mai caută-mprejur,
Pe călătoarea cale luminată,
Pe cei ce n-or să vie niciodată.

NELINIȘTI

De primăvara ce-a venit deodată
Cîmpiile-au rămas nedumerite ;
Pădurile așteaptă împietrite
Minunea ce-o așteaptă, luminată.

Regretă-n mine toți strămoșii mei
Că într-o zi au trebuit să moară
Și astăzi este-atîta primăvară
Și soare-n lumea asta, fără ei.

Sau în grădina părintească, poate,
Acei ce astăzi vor mai fi stăpîni
Doboară jos cireșii cei bătrîni,
Cu crengile cleioase și roșcate.

De-aceea, primăvara, cresc în mine
Neînțelese, vagi melancolii –
Ca niște-ndepărtate melodii
Trezite undeva, de nu știu cine...

MARTIE

Afară-i vînt și plouă iar mărunț;
La geam bat picuri mari aduși de vînt.
Pe stradă e pustiu ca pe pămînt,
Și cerul tot e vînăț și e crunt.

Lung scîrție-o portiță la lucarnă.
De ieri nu iese nimenea din casă.
Se-aprind și ziua lămpile pe masă,
Mocnit și palid, ca și astă-iarnă,

Nu știu de-i toamnă sau e primăvară,
Că-n mine anotimpurile toate
îs numai peisajele schițate
în cartea mea de clasa-ntăi primară.

Pe-o creangă neagră de salcîm, uscată,
Stau două ciori lîngă-un cuiabar de an,
Cu pliscurile-ntinse-n cerul van
Ca după primăvara așteptată.

Noi doi, ca urmăriți de nu știu cine,
Ne-am încuiat noi singuri în odaie,
Privim tăcuți prin geamul ud de ploaie
Spre primăvara care nu mai vine,

Și-n amîndoi același gînd se-arată :
Că n-are să mai vie niciodată...

Lumina cade printre frunze, bună,
în liniștea sonoră și fragilă,
Din soarele cu zîmbet blînd de lună,
Ce ne privește pe noi toți cu milă.

DUPĂ-AMIAZĂ DE TOAMNĂ

Mamă,
E-o zi de toamnă galbenă, frumoasă,
Și soarele-i mai blînd ca niciodată,
în zări e-o ceață fină de mătăasă
Și parcă azi e bună lumea toată...

Mamă,
Să știi că-i prea frumoasă ziua asta
Și că mă tem de palida-i splendoare.
Mi-i frică parcă să deschid fereașta,
Ca să nu văd trecînd o-nmormîntare.

La marginea pădurii e-o fecioară
Pe-un pat de frunze galbene și moarte ;
La asfințit va trebui să moară,
Și asfințitul nu-i așa departe.

Pe culme plopii au și-aprins făclii ;
Copacii ard sfios o luminare
în parcuri, în pădure și prin vii,
Cu orice frunză galbenă în soare.

LA MÎNĂSTIRE

Vecerne

Femei îndoliate și acum
 După Isus, care-a murit
 De două mii de ani,
 Așteaptă prin eerdacurile scunde
 De lângă drum

Să vie dumnezeu de nu știu unde.

Tăcerea,
 Ca o mînă nevăzută-a lui,
 Stă peste fruntea noastră...
 Ca ruga pămîntului,
 Albastră,
 Tăcerea urcă drept la dumnezeu.
 Un înger poate a făcut un semn ;
 Cu ciocănelele mărunte
 O maică toacă-n liniștea de lemn,
 Și toacă cineva și-n munte.

Pe văi chemarea a pornit apoi
 Să caute pe Domnul,
 Dar ca-ntr-un trafp grăbit și mic,
 Se-ntorace singură-napoi
 Subt ziduri la arhondaric.

Și-n fiecare dimineță
 Și sară,
 Chemarea toaicăi caută din nou
 Silabisind ecou după ecou,
 Zadarnică și tremurată,
 Căci dumnezeu nu vine niciodată.
 Iar în cerdacuri, maicile bătrîne
 L-au așteptat o viață
 Privind poteca muntelui din față...
 Tîrziu, cînd înserarea vine.
 Și soarele-i pe munți ca un mănunchi,
 Și cînd un clopot a-nceput
 În tot pu'stiu-acesta mut
 Chemarea-i stranie,
 Toți munții lasă umbrele-n genunchi
 Să ise închine,
 Ca-ntr-o mătanie.

Căci dumnezeu, se vede, a trecut
 Pe-aici,
 Sub forma unei păsări mici,
 Și numai munții l-au recunoscut.

Utrenie

Lumini bolnave pîlpîie în fund ;
 În strane maici sfioase se ascund.
 S-aude-abia, din cînd în cînd, un glas,
 Și cineva timid mai face-un pas.
 Vorbește-o maică singură (cu dumnezeu ?),
 Își spune-ncet păcatul ei mai greu.
 Tăcut, s-așteaptă parcă un mister
 În mînăstirea albă de subt cer.

E ca o veghe pentr-un mort mai sfînt,
De parcă în altar e un mormînt,
La care umbrele încet se-nchină,
Ieșind o clipă, negre, în lumină.
(Ce-or fi spunînd aceste umbre-n șoapte,
Cînd ies puțin și iar dispar în noapte ?)

Prin întuneric parcă gîndul lor
Se furișează numai, din pridvor.
Și negru-ndoliatelor sutane j
Sporește întunericul din strane.
Un sfeșnic prelungește pe părete j
Tot trupul unei maici îngenunchete,
Ce-n mijloc stă căzut și nemișcat :
Un bulgăr aspru de-ntuneric mat.
În semnul crucii mîneci largi se zbat,
De parcă întunericu-a visat.
Lumina unei lumînări, tăcută,
Purtată de-o suflare nevăzută,
Învie-n umbră cu mișcări bronzate
Milosul chip al Maicei Preacurate.
Din turn un clopot a-nceput, și sună.
De sus chemarea-ii cade ca din lună.
Pe munte, brazii toți se înfioară,
Zbirlind o coamă aspră ca de fiară.

Ca într-o vale-adîncă fără seamă
Sonor cad bolovanii de aramă,
Și sunetul acum e o cascadă,
Acum se-nalță ca o colonadă...

În strane mînecele iar se zbat,
De parcă întunericu-a visat.

Pe cînd, pe coama muntelui, de sus,
O lună plină, palidă și clară,
Însamnă-aureola lui Isus,
Ce va veni pe-acolo-n astă sară.

FANTOMELE COPILĂRIEI

Biserica

E-o casă albă, lungă și ciudată,
Cu ușă mare și ferestre sus,
În care-i Dumnezeu și cu Isus,
Cînd stau și ei acasă, cîteodată.

E ca o navă plină cu mister
împotmolită printre case scunde.
Adusă-așa de nu se știe unde,
Pustie-acum și singură subt cer.

Clopotnița de lemn ce s-a-nvechit
Ascunde printre grinzi întunecate
Un cuib stricat de bufniți speriate
De-un singur clopot care-a fost trăsnit.

Doi porumbei în după-amiezi de vară
în cadrul de fereastră înnegrit,
Ca doi îndrăgostiți care-au fugit,
Se tot sărută și se fac că zboară.

Ca niște oameni străni din povești,
Uitați de dascăli cînd au încuiat,
Alături, strînse toate ca la sfat,
Icoanele se uită pe ferești.

De pe catapeteasmă pînă-n soare
O rază dreaptă a întins o scară,
Pe care urcă-n cer și se scoboară
Un stol de îngeri mici cu capul mare.

Acolo toate sînt concretizate :
Ni-s sufletele noastre porumbei,
Popoarele sînt turme mari de miei,
Iar Dumnezeu, păstor cu gluga-n spate.

Acolo sfinții calcă peste nouri
Și umblă-n cer ca oamenii prin ceață.
Isus stă răstignit pe Dimineața,
Cu raze lungi și groase ca-n tablouri.

Cînd vine noaptea, spiritele toate
încep să umble drepte printre strane,
Și rîd ciudat și sfintele icoane ;
Isus cu mîni de lemn în ușă bate.

Mai vin și-acuma, nopțile, la sfat,
Să-și mai vorbească spiritele-n șoapte.
Au stat acolo rînd pe rînd o noapte
Toți morții cîți au fost la noi în sat.

Acolo printre zidurile-nalte
în care și tăcerea lung răsună,
Și ziua chiar, lumina-i ca de lună,
Stau duhurile lumii celeilalte.

Ca-ntr-un muzeu cu cadre aurite,
Acolo-i tot ce eu n-am înțeles :
Povești și superstiții și eres,
Și visuri ce-au rămas netălmăcite.

Din amintirile copilăriei
Și-acum biserica din sat mi-apare
Misterioasă, stranie și mare
Ca un pustiu pidvor al veșniciei.

DE ANUL NOU

Prin tirgul mohorit și-ntunecat
Prin care-aș vrea să trec descoperit
De parcă-n orice casă-ar fi murit
Un cunoscut pe care l-am uitat,

Trec oamenii în zdrențe colorate,
In măști cu barbă și cu nasul mare,
C-o veselie-așa umilitoare,
Cu jocuri de paiate dezvățate.

E parcă-o panoramă cu-o gorilă
Ce umblă pretutindeni astă-sară.
E-o bucurie tragică, vulgară,
De parcă-mi vine ca să plîng de milă.

Trec oameni în sumane și opinci,
Pocnind din bici și chiuind pe străzi.
Tăcerea stă ascunsă prin ogrăzi...
Și cîntă, ah, iar cîntă catirinei.

*

Au deodată satu-ntreg vuind
Pe-o noapte albă scinteind subt lună,
Și-un cer ce parcă și acum răsună.
Spre sat vin sănii pline, scîrțîind.

T

Plutește-un abur străveziu ipe vale,
 Și cerul s-a deschis, și-i luminat,
 Și-i o minune albă peste sat,
 Și-i cîmpul tot ca îmbrăcat în zale.

j
 j
 j
 j

Așa-i acum pe undeva-ntr-un sat,
 C-un preot gospodar la care vreun
 Băiet venit acasă de Crăciun
 Trăiește ceasu-acesta minunat.

Se fac în aer flori de mărgărim,
 Prin liniște vibrează-ntregul cer,
 Și fulgii albi ce cad domol din ger
 Se-aud ca niște clopoței de-argint.

!

Pe-aici, cîntînd, trec oameni în opinci,
 Și-i trist așa cum e la panoramă.
 – Să mergem iar la noi acasă, mamă,
 C-aicea cîntă, cîntă catirinci.

Auzi apoi, de-ncepi a asculta,
 Un clopoțel cu sunet cristalin,
 Ca la o sanie ce-ar sta puțin
 Și-apoi din ce în ce s-ar depărta.

!

j

Copiii ce-au înconjurat fereasta
 Albastre umbre mișcă viu pe geam
 Și brațe scuturate ca un ram
 Cu sunete-ncărcat în noaptea asta.

Stau înăuntru oamenii la masă,
 Și-atunci cînd alții vin la cercevele
 Se dă în lături colțul la perdele
 Si cineva se uită fix din casă.

|

|

La curte vine omul din ogradă,
 Mascat, să nu-1 cunoască nici stăpîinii,
 Și ură rar, așa cum știu bătrîinii,
 Și stă ascuns ca nimeni să nu-1 vadă.

j

Prin liniștea ca un pîrău prin văi
 Se depărtează larma mai tîrziu ;
 Și pînă-n zori, cînd ceru-i străveziu,
 Se-aud lătrînd departe cîinii răi.

SCHIȚĂ DE IARNĂ

Pe acolo, prin via părintească,
Bătrîne garduri isure de nuiete
Vor fi-nceput acum 'să putrezească :
Hotarele copilăriei mele...

Prin frunzele de an și viță dulce
Și-acuma poate iepurii s-ascund,
Și vin spre sară vrăbii să se culce
în streșina căsuții vechi din fund.

Pe coasta înghețată, vânturi reci
Or fi adus troiene de zăpadă,
Pe care cîni vor fi bătut poteci
De-a lungul viei pînă în ogradă.

în via ceea iernile pe rînd
Am mers săpîndu-mi pașii în troian.
Și parcă merg și-acum așa, prin gînd,,
Și parcă-i altă iarnă, și-i alt an...

Și-mi pare via, cînd mi-aduc aminte,
Cu mușuroaie-n care sînt butuci
Pe iarnă îngropați ca în morminte — ^
Un cimtîr uitat și fără cruci.

GRAVURĂ SIMPLĂ

Pe scările înguste de stejar
Un om voinic, cu cizme și murdar,
Scoboară — ca să mute dintr-o casă —
O mobilă de lemn de nuc, lucioasă,
Cu-atența precauție cu care
Ar scobori-un sicriu spre-nmorniîntare.

Stăpîna casei vine-ngrijorată
Ca să mai șteargă mobila o dată,
Să scuture-amintirile toate
Ce-au prăfuit săltarele-ncuiate,
Să nu le ducă și la ca'sa nouă.

Afară-i toamnă, cenușiu și plouă...

Apoi apare-n ușă o bătrînă
încovoiată și ținînd în mînă,
De rama lor de lemn, două portrete
Pe care le scosese din părete :
Bunica și bunicu-n uniformă,
Urcînd și astăzi subt aceeași formă
Calvarul istrănepoatei lor de-acum.

Și-n urma cotiugarului din drum,
Ce duce parcă-o raclă cu trecut,
Convoiu-acesta a pornit, tăcut..*

Pe sticla ramei ploaia se prelinge :
Bunicii parcă-au început a plînge..

PANOU SENTIMENTAL

Lui I. M. Rașcu

Portretele, ce-n case părintești
Stau atîrnate încă de strămoși,
Cu ochii nemișcați și curioși,
Ca niște chipuri ce-ar sta la ferești

în ramele lor vechi, dreptunghiulare,
Trăiesc cu noi o viață-adevărată,
Ca niște vietăți de altădată.
Trezite de lumină și de soare.

Bunici, care-au murit de-o veșnicie,
Mă urmăresc și-acuma din perete,
Cu lungi priviri, în care mor regrete,
Și-un zîmbet de defunctă bucurie.

Cît stau aici, de pe pereții goi
Mă urmăresc priviri stăpînitoare,
Din ochii obsedați de vrăjitoare
A umbrelor acestea de strigoi.

Sînt mulți pe care astăzi nu-i mai știu.
Femei ce poartă curioase rochii
Mă urmăresc, întrebător, cu ochii,
în care simt ceva ciudat și viu.

Un „eu" din vremuri, din copilărie,
Cu pantalonii scurți și părul tuns,
Și el mă-ntreabă, fără de răspuns,
Să-i spun ce sînt, că el nu mă mai știe.

în neclintirea tristă și profundă,
Ce vor să știe toți cîți au murit,
De mă privesc așa, neconținut ?
Dar cine va putea să le răspundă ?

1935

PE PLAJĂ

Pe plajă,
Un copil cu piciorușe roșii ca de porumbel
își vorbește singur și se joacă.
Marea, spumegînd cu valuri care vin mereu și pleacă*

Abia poate să se-apropie de el.
Pentru dînsul lumea-ntreagă
A-ncăput în vaporeșul lui cel mic și alb,
Pe care
A-nceput ușor să-l tragă
Cu o ață peste mare.
Doar o clipă vaporeșu-a tremurat
Din catargul de hîrtie :
Pescăruș în agonie,
Cu-o săgeată-nfiptă-n piept
Și trecută prin aripă.
Iar în clipa următoare
Valul inutil de mare,
Ridicat deodată drept,
L-a sfărîmat...

*

Singurul naufragiat
Care a scăpat cu viață
Trage-ncetișor de ață
Un vapor avariat.

1 9 28

VENEȚIA

Înaintăm în zare ca-n mister
Și totul e departe și aproape ;
Senin coboară ceru-ntreg în ape
Și apele se urcă lin la cer.
Înaintăm în zare ca-n mister...

Plutește lin San Giorgio pe lagună,
Plutește totul ca-ntr-o aiurare,
Și nu știu de-i în cer sau e pe mare,
Că totul e ca-ntr-un miraj de lună.
Plutește lin San Giorgio pe lagună...

Ca-ntr-o grădină straniu suspendată
Prin aer leneș tremură culori,
De parcă-ar fi buchete mari de flori
În ape reflectate încă-o dată,
Ca-ntr-o grădină straniu suspendată.

Cu coif de doge ruginit de vreme,
Un soare ce tot crește la apus,
Înfige-n mare razele, de sus,
Ca ramele unei cerești trireme.

IUBIRE

Te-aștept. E pretutindeni primăvară...
 Iubirea crește-n moi ca o povară.
 Vagi nostalgii ne mîină înapoi
 Să ne găsim iar singuri numai noi.
 Cu pasul tău mărunț și cunoscut
 De ce nu vii și-acuma ca-n trecut ?
 Mi-i dor de vorba și de rîsul tău.
 De nu știu unde-mi vin păreri de rău
 De nu știu ce, pierdut pentru vecie
 Și care nu se poate să mai fie.
 Să vii în odăița noastră iar,
 Să rupem filele la calendar,
 Care-au rămas așa de an și-acum.
 în ele să privim ca-ntr-un album :
 Ca-n amintiri să trecem pe derost
 Iubirea noastră care n-a mai fost !
 Să vii din nou cu rîsul blînd și viu
 Să strîngem amintiri pe mai tîrziu ;
 Că va veni cîndva o toamnă iară, –
 O toamnă fără altă primăvară.
 Din noi atuncea va fi dăinuit
 Doar amintirea că am mai trăit –
 Că simț cum ne pîndește cu răbdare
 Sfirșitul care vine ca o mare.

Ne-așteaptă cineva în orice ceas,
 Ne urmărește-o umbră pas cu pas
 Cu filfiiri ciudate de aripă,
 Și-i un sfirșit în fiecare clipă.

*

Mi-i dor de vorba dulce ca un cînt.
 Să vii, că-i ceasul nostru pe pămînt.
 La geam cireșul mic și alb de floare,
 Ca un copil ce stă de-abea-n picioare,
 Ne-ntinde parcă sufletu-i aici
 Cu amîndouă mîinile lui mici.
 Afară, cerul ca un evantai
 Aduce pe ferești parfum de Mai.
 Pe sus trec noaptea păsări mari, albastre.
 Și noaptea stă deasupra casei noastre
 Ca un hamac din care stînjînei
 Cad peste tot, înrouați și grei.

*

Nici gîndul fericirii nu-l mai port.
 Atîtea flori sînt parcă pentru-un mort.
 Să vii aicea ca-ntr-un țintirim
 C-un mort pe care noi îl mai iubim.
 S-așezi în mîna mea o mîină mică,
 De amîndoi să nu-mi mai fie frică.
 Să așteptăm tăcuți cu-același gînd
 Acea ce-o să vie nu știu cînd...

TOAMNA

Iubita mea, azi totul s-a sfârșit...
Vezi, pleacă tot subț cerul cenușiu ;
Și nori și păsări sure au pornit,
însălmântate de atît pustiu.

De goana tuturor de pe pămînt
Și zările acum s-au depărtat
Ca niște pînze-n care suflă vînt
De nu știu cîte zile ne-neetat.

Aduce vîntu-o grea nenorocire
De undeva, din goluri fără fund ;
De-aceea tot se zbate în neștire
Și toate vietățile se-aseund.

Eu simt că ne pîndește și pe noi
Această pustiire-universală
Ce ne va-mprăștia pe aimîndoi,
Ca flori uscate pe-o cîmpie goală.

S-apropie al lumii greu sfîrșit ;
Cu rădăcini copacii-ar vrea să fugă.
Să căutăm un colț adăpostit,
Să ne-adunăm noi singuri pentru rugă,

Să ne cuprîndem capetele-n mîni
Ca niște urne-n care-am adunat
Din înșîși noi, ca din adînci fîntîni,
Cenușa stelei ce ne-a fascinat.

S-apropie sfîrșitul lumii, greu,
Se clatină pămîntul ca un dric.
Adormi cu ochii-nchiși pe pieptul meu,
Să nu mai vezi, să nu mai știi nimic.

IUBITA A MURIT

Nicăieri nu e nimic,
Nicăieri.
Ba, e-un înger alb pe-un dric
Argintat de ieri.

Undeva după ferești
E-o iubită moartă.
Eu credeam că tu mai ești
Și-ai să mai vii la poartă.

Șase cai în haine vechi
îmbrăcați pîn/la urechi
Caraghioși ca niciodată
Urcă sus la cer, o fată.

Sboară îngeri de colaci
Peste umeri de golani
Care poartă pentru bani
Prapure pe care-s draci.

Urlă clopotul năuc
„în «clopotniți care ard
Dumnezeu de după gard
Mă privește cum mă duc.

Cad din negre luminări
Peste mine .picuri grei ;
Iar au început eîntări.
Oare ce-i ? !

Iar o duce, albă, fină,
Pe zăpezi ce duc la rai.
Poticnesc cei șase cai
încurcați în pelerină
Au să cadă iar în bot.

Și pe urmă iar nimic.
Ba, un înger alb pe dric
Sboară peste tot,
Peste tot...

PUSTIIRE
poem în proza

Iubita mea, a venit toamna,
Și vîntul a-neeput să sufle rău,
Și-a scuturat frunzele teiului
De la fereastra casei în care ne-am iubit,
De s-au luminat galben și palid păreții,
De pareă-ar fi dat cineva-ntr-o parte perdelele
Să se vadă pe fereastră înăuntru umbrele noastre,
Ca două icoane șterse care-au mai rămas,
Iubirea noastră, moartă și diafană,
Ca o fecioară ce s-a sinucis...
Parcă-a venit soarele galben să se uite pe fereastră,
S-aprindă făclii muribunde și lungi,
Parcă-a deschis cineva geamurile
Pe care nimeni nu le-a mai deschis,
De cînd n-ai mai venit,
Și-a presărat cineva prin odaie
Flori galbene și delicate,
Pe care isoarele le mută și le-așează
Pînă ce se stîng ca o amintire.
De cînd a venit toamna
Și s-au scuturat frunzele teiului,
De la fereastra casei în care ne-am iubit,
Parcă-au murit toți vecinii de-acolo,
Și noi am plecat ducîndu-ne cu toate amintirile,

Ca niște păsări care-și duc puii
Dintr-un cuib devastat;
Parcă nu ne mai cunoaștem locul dragostei noastre,
Și ne temem să intrăm înăuntru
De cineva ascuns, care ne-așteaptă-acolo.
Parcă-am fi rămas singuri pe pămînt,
Parcă sîntem slabi și prigoniți,
Parcă ne temem și de noi,
Parcă ne temem de tot,
De cînd a venit toamna
Și s-au scuturat frunzele teiului,
De la fereastra casei în care ne-am iubit...

RĂTĂCIRE

poem în proză

Ca să te uit pe tine,
Am pornit în ziua aceasta de toamnă
Să rătăcesc pe cîmpul galben și pustiu.
Am trecut fără țintă și gânduri,
Ca o sperietoare de păsări
Dintr-o dată înviată,
De-a lungul ogoarelor cu popușoi galbeni și uscați.
Frunzele lor bronzate s-au sfărîmat foșnind
De umerii mei,
De care s-a prins paianjeniș subțire,
Ca să mă legene-ntre cer și pămînt.
De picioarele mele s-au (prins semințe de mohor copt
Și spini,
Care-au vrut să mă lege de pămînt.
Și picioarele mi s-au încurcat în curpenii de mure,
Și-am căzut la pămînt,
Singur și părăsit,
Ca o ființă rănită și obosită de moarte.
Depart
S-au auzit împușcături de vînători,
Și de pe arătura neagră
S-a ridicat scurt un nouraș alb :
Sufletul animalului mic ce murise între brazde.

Și s-au auzit lătrături de eini,
Scurte și ciudate,
De parcă țincul pămîntului ar fi amenințat,
Lătrînd de trei ori.
Într-un tîrziu,
Soarele-a rămas pe culmea dealului,
Ca un stog de fîn ajprins pentru sară,
După ce-a ridicat praf auriu,
Tîrît ca o căpiță.
Umbra glugilor de popușoi a crescut pe pămînt,
Zadarnic,
Fiindcă animalul mic dintre brazde n-a mai putut veni.
Miriștele aspre mi-au zigîriat gleznelor pînă la isînlge,
Și am trecut peste dealuri și văi
Ca un Hristos halucinat.
Predicator pentru plante moarte și păsări sure,
Pe care le vor împușca vînătorii.
Pe urmă,
Cînd a căzut sara
Și-a început ca un spirit să umble peste dealuri
Sunetul de vecerne
De la biserica unui sat nevăzut,
M-am temut de pustiul cîmpului ca de-un țintirim.
Popușoii uscați au început să foșnească singuri,
Fiindcă începură spiritele să treacă
Peste vîrfurile lor,
Și prin ierburile prăfuite de soare și de colb
Am început să aud susururi răgușite de vietăți,
Pe care nu le vedeam
Și care ieșeau din pămînt.
Pe sus, două turturele au trecut în zbor grăbit,
înfricoșate,
Să nu le-apuče și pe ele noaptea,
Singure, în cîmp.

Păpușoii sunau metalic ca niște coroane mortuare.
Și-am început să merg repede,
întorându-mă,
Alungat de vuietul pământului,
Care mă alunga ;
Alungat de jalea buruienilor care mureau
Și vroiau să moară singure,
Ca animalele sălbatece.
Și m-am întors acasă,
Și nu te-am uitat.

ELEGIE

Prieten, ce vei trece cu draga ta de mină
Pe-aici, pe strada asta pe care trec acum,
Tirziu, când amintirea mă va-ngropa-n țărină,
Să știi c-am fost odată și eu pe-aceiași drum.

Că Ea era frumoasă cum nimeni nu va fi,
Că ne-am pilimbat subit umbra 'Castanilor bătrâni
O primăvară-ntreagă în fiecare zi,
Așa ca voi, întocmai, ținându-ne de niini.

Să știi că eram tineri, și-n sările senine,
Cu fruntea răcorită de noapte și zenit,
Purtînd în noi viața ce vei purta în tine,
Nu ne-am gîndit la nimeni din cei care-au murit.

Să știi că șoapta voastră o vor cunoaște teii
Subt care-acum o oră am stat să ne vorbim,
Să știi că-n viața noastră și noi am fost ca zeei,
Că n-am crezut odată că noi o să murim.

Și luna liniștită ce-o să răsară mare
Și-ncet de după creasta acelorași stejari,
Culcîndu-mi umbra crucii și-a voastră-mbrățișare,
Eu o privesc acuma cu ochi tăcuți și mari.

Să știi :că Universul a fost și-al nostru-ntreg,
Că ne-am plimbat privirea tot printre-aceleași istețe,
Și că de-aceea poate de-aouma te-nțeleg,
Prieten ce-i fi hoțul dumnezeirii mele.

Vei fi tot crud ca mine și .singur vei trăi,
Ca tot ce dă viață să fie-ntfeg al tău.
Nu-ți vei aduce-aminte de nimeni ; vei iubi,
Ca nu cumva vreodată isă ai părerii de rău.

N-ai să-ți aduci .aminte 'de mine, n-ai să știi
Nimic din toate-acestea pe care ți le spun,
Prieten ce-o să-mi calce în nopțile tiirtzii
Pe urmele pe care eu **aim** pășit nebun.

Și vei călca prin praful prin care am umblat
Și poate prin cîmpia cea ide trifoi, albastră,
Nemuritor ca zcii și neînduplecat...

Dar elegia asta e și a ta – e-a noastră.

ACCIDENT

în fața porțiței murdare de spital,
C-un geam rotund de sticlă prin care vezi în iad,
Doi oameni iau lăisat jos targa
Ca un pat mic de copil.
Rănit-ntins și palid
A deschis încetul ochii triști
Ca niște păianjeni captivi.
Cerul s-a-nălțat imult deasupra lor,
Și soarele pe-o rază subțire și dreaptă
A **tUrinat** în ei balsam,
Ca să poată-avea și după ce vor muri,
Să nu se tulbure «atunci ca apele, toamna.
Rănitul s-a simțit mic
Subt cerul prea mare și prea-oalt
Pentru ca să poată-ajunge vreodată pîn' la dl.
Mîna lui întinsă-n sus
Atingea abia genunchii
Oamenilor **ce** stăteau în picioare.
Un salcîm atîrna o creangă-nflorită
Ca un braț care-i furase rănitului
Darurile vieții
Și le ridica acum deasupra lui.
Rănitul se uita la creangă **ca** un paralytic prădat.

Cuvertura albă ce^l acoperea
Mișca în răsufierea rănitului, grea,
Ca un mormint proaspăt
Din care cineva vrea să se scoale.
Așa trebuie să fi fost la învierea lui Lazăr.

•

Subt targa,
Singele picura greu ca plumbul,
Strecurat prin pînă.
Inima-i plîngea înăbușit,
Ascuns și deznădăjduit,
Ca un copil care-a priceput acum întâia oară
Că trebuie să moară.
Și-n -sufletul rănitului
Era spaimă și liniște laolaltă.
O liniște fericită și dulce,
Gare-1 purta deasupra,
Cum porți o jerbă ușoară de flori
Sau un copil ce-a adormit în brațe.
Inima simțea o ușurare.
Prin ea intra o boare răcoritoare,
De parcă i s-ar fi deschis ferești.
Și eu, privind deasupra rănitului,
Mi-am simțit inima deșartă
Cu fiecare picătură din singele lui,
De parcă aș fi avut două inimi
Pe care le simțeam ațipind,
Ca două păsări obosite,
Cu capul ascuns subt aripi.

Oameni mulți s-au adunat în jurul tărgii,
Prin fiecare cutreiera o părăsire nențeleasă ;
Și s-au uitat ou spaimă la rănit,
C-un fel de vacarm în privire ;
Împrejur tăcerea tremura,
Și fiecare căuta

Și-apoi fugea de ochii rănitului.

*

Portița spitalului s-a deschis.
A fost ridicată targa pe umeri,
Ca o ofrandă pentru Dumnezeu,
Printre zidurile albe.
Picături de singe-au însemnat,
Ca-n urma unui animal rănit la vînătoare,
Calea morții...
Și noi am plecat cu ceva din viața noastră
Pierdută cu singele lui.
Și cu-o teamă ascunsă,
Cu-o spaimă
Care ne-a urmărit ca și ochii lui.
Trebuie isă nu fi murit, însă,
Fiindcă noi, cei care ne-am simțit inimile golite
O dată cu inima lui,
Mai trăim
(Uite ! o picătură de singe !)

METAFIZICA

A zi cîți o'ameni nu vor fi murit,
Pe undeva, prin case mici, prin sate,
Prin ceremonioase liniști de palate,
Pretutindeni,
Cîți nu vor fi murit ?..

La toți cei care-au fost mai înainte
De milă pentru noi ar trebui
Să mă igîndesc și să-mi aduc aminte
De ei în fiecare zi.

Și ce arare orii îmi vin în gînd !
în seri în care vîntul bate;-afară
Și-i întunec înprejur, și cînd
Mi-i frică să stau singur înspre sară.

Aș vrea să mai trăiască fiecare
Măcar ca un ecou de vechi cuvinte.
Mi-i teamă să nu fie-un mort de care
A zi nimeni să nu-și mai aducă-aminte.

SCHELETULUI

Eu te-am purtat cu seriozitate
în trupul inestetic și vulgar :
O, îngăimiere de eternitate,
De clar ide lună mort, și var.

Te-am deghizat cum am putut mai bine,
Păstr<indu-te intact ca pe-o mumie,
Și ai crescut neitiurburat în mine,
Așa cum sicrie în biologie.

Subit carnea inutilă și greoaie,
Eu te-am simțit pășind aristocratic,
Cu capul tău rotund de cucuvaie
Și nostalgii străvechi de asiatic.

De cîte ori în viață am crezut,
De cîte ori am plîns și am iubit,
Eu ți-am simțit în mine rîsul mut
De craniu filosof și mucalit.

Dar trupul obosit și m,ai departe
Te va purta în el și te va duce
Fatal și credincios pînă la moarte,
Așa cum ar purta pe-ascuns o cruce.

în tine siint superba melodie
De flaut sterp și înălbit în stepe,
De fluier șuierînd a veșnicie,
Pe care n-am s-o știu cînd va începe.

în mine dormi cum ar dormi un mort,
O clipă deșteptat de visuri rele ;
Și te-am purtat, și încă-o să te port,
Alb mărțișor al veșniciei mele.

|
j

VIAȚA VIITOARE

Scheletul înălbit <al unui cal
Subt viscol zace-n margine de drum ;
Nici cîinii nu mai vin din sat, și-acuJm
E .singur în zăpada de pe deal.

Ca niște slabe degete crispate
A unor niini bolnave care cer,
I se-ncovoiaie coastele spre cer,
Strîngînd pustiul vîntului ce bate.

Pe cînd în raiul cu pășune-naltă
Și cu izvoare reci de apă vie,
Simt sufletu-i etern cum reinvie,
Pe totdeauna-n lumea ceialaltă.

De-aceea craniuni hîd cu gura mare
în rînjat gol cu dinții de sidef,
Culcat pe al cîmpiei relief,
Surîde lung vieții viitoare.

SUPREMA GLORIE

Fii fericit, maestre :
După un veac, și-acum
O fată fără zestre
Te copie-n album.

în târg provincial
Ca <tine-ar vrea să fie
Studentul trist și pal
De la filozofie,

Fotografia ta
în cărțile școlare
Mult timp se va uita
Cu-aceeași resemnare

La filele prin care
Ești obligat să stai
Cum stă Ștefan cel Mare
Sau calul lui Mihai.

Băeții de liceu
Te știi pe dinafară
Precum te știi și eu
Și orice domnișoară.

La Universitate
Profesorii impun
Să fii celebritate,
Să fi murit nebun.

Studenți interesanți
Discută, fac deducții...
Elevii premianți
Te spun pe la producții.

(îi urmăresc părinții
în gând, cu bunătate,
încremeniți ca sfinții
Pe scaune-aranjate).

Dar mai presus de-aceste
Recompensări morale
Și fericiri celeste
Ca și naționale,

Statuia ta bronzată
Pe-un soclu, e „măreață”
Cum n-ai fost niciodată
Pe când erai în viață.

Cu degetul la frunte
în poză gânditoare.
Mumia-ți vrea să-nfrunte
Viața viitoare.

Căci te-a inaugurat
Ministrul de la Culte
Cu școli care-au cântat
Și cu discursuri multe.

De-atunci pe veci de veci,
Pe strada Minotaur,
în ochii tăi cei reci
Porți scînteieri de aur

Și-n nopțile de mai
Auzi pe lingă tine
Cum trece un tramvai
Cu alții și cu mine.

Aceasta ți-i, maestre,
Destinul tău divin,
Cu fericiri terestre
Cum n-a mai fost destin.

Iar în țărîna udă,
Acela ce ai fost,
Suportî natura crudă
Ca orișcare prost.

EPILOG

Lectori, prieteni buni de-odinioară
Să stăm de vorbă cea din urmă oară.
Mi-i cîntecul de mii de ani străbun
De-aceea nu mai am ce să vă spun.
Iubirea voastră o găsiți și-acum
în cel mai vechi și mai uitat album.
Durerea ce-am simțit-o pentru voi
Cu secole-i mai veche de cît noi.
Ce-a fost, parodiem ca un ecou
De-aceea nu mi-a fost nici versul nou,
Dar ați văzut în ~~ed~~ ca-ntr-o oglindă,
La infinit, figura suferindă.
De-acuma gîndul singur mi-l voi (duce
Ca pe un mort, mormîntul fără cruce.
Durerea lumii grea ca-ntreg pămîntul
N-o poate niciodată-ncape cîntul,
Nici versul așezat ca o șaradă,
Nici strofa puerilă și neroada,
Nici alte rafinate geometrii
Ca jocuri cu figuri, pentru copii.

în carnea noastră-n care **Soți** purtăm,
Același vechi, neisprăvit blestem,
Durerea fizică, umilitoare,
Ne cere-un geamăt numai cînd ne doare, –
Un geamăt fără ritm și simfonie,
Sau... liniștea ce duce-n veșnicie...
Cînid cel din urmă puls bate-n timpan
Voi cereți muribunzii la pian,
Șnn clipa-n care-ncep să aiureze,
Cu suferința lor, să vă distreze.
Durerea noastră proprie ne pare
Universală, *unică*, sub soare,
Și-n versul fiecăruia dorim
Cîte puțin din tot ce suferim.
în vorbe pe măsură așezate
Aplaudăm dureri imagiimate.

Lectori, durerea lumii e-n afară
De fiecare vers ajuns la scară.
Durerea lumii e-n tăcerea mută
Ce ne-nconjoară grea și nevăzută,
E-**tfi** țipetul ce-o clipă o sfâșie,
E-n noaptea fiecăruia, și e
în gîndurile-adînic ascunse-n noi...

Deaceea nu mai cîintă pentru voi.

CUVINTE DE DINCOLO

TRISTEȚI FĂRĂ MOTIV

Tristeți fără motiv din astă sară,
Flori veștejite ce nu vor să moară,
Ce mîni ascunse vă resfiră- oare
în ceasu-acesta de tristeță mare...

Dintr-un trecut obscur, ce glas vă cheamă,
Fantome de-amintiri fără mormînt,
Dorinți care-au murit fără euvînt,
Strigoi ee-n noaptea mea se tot distramă...

Din vremi de care nu-mi «aduc aminte,
Din tot ce-n mine singur mu mai știu,
Se urcă șoapta voastră de cuvinte
Ca glasul **Unui** îngropat de viu.

în mine azi pămîntul tot vibrează
Ca un ulcior din mine chiar cioplit,
Pe care ll-a atins acum o rază
Din viața ceea care s-a sfîrșit.

Sînt poate suferinți ce nu se spun
Și care plîng în mine-n astă sară,
Sau poate-n mine plînge vreun străbun
Vreo dragoste de-a lui de-odinioară.

Sînt poate astăzi cîteva milenii
De cînd vreun moș-strămoș fu părăsit
De vreo femeie care l-a iubit, –
Și-i port istoricele lui vedenii

In sara asta comemorativă ;
Și-așa, din neguri >stîNSE ca un fum,
Din dragostea aceea primitivă,
Tristeță ei plutește și acum.

Sau poate-o nesfirșită agonie
Pe care-a suferit-o nu știu cine
A prelungit prin secole și-n mine
Această stranie melancolie.

Tristeți fără motiv din astă sară,
Tristețile străbunilor, vă port
Așa cum poartă-o urnă funerară
Și toate visurile unui mont.

Sau care sol pe aripi nevăzute
Prin ceața deasă-a destinului meu
Șoptește vorbe-adine nepriecute
Din ce va face mine Dumnezeu ?

Sau cel mai mare decît Dumnezeu.

TRECUT

Eu singur nu știu cînd am fost,
Că azi în mine totul e trecut,
Din care știu erîmpeie pe de rost
Cum de-un cuvînt și-ar aminti un tmut.

Din anii care-au fost mai înainte,
Cu viața mea, cu tot ce azi mai sînt,
E-un cîntec straniu care-mi vine-n minte,
Și-1 știu, dar nu mai pot să-1 cînt.

Din viața mea, a mea, îmi ajmintese
Ca de-un roman cîndva foiletat,
Pe care nu-1 mai am ca să-4 citesc.
Pe care l-am uitat.

Din tot ce-a fost, atîta a rămas !
Pe unde-i viața mea și anii mei,
Cu ce-am trăit în fiecare ceas,
Toți anii mei ?...

Acei ce-odată mi-au fost dragi,
Pe care nu știu cine i-a ucis,
Mi-apar abia prin amintire, vagi,
Ca oamenii ce i-am văzut în vis.

Și însumi eu, cu totul ce-am fost pe lume,
Cu tot ce nu-i din ce-a fost înainte,
Sînt numai ca un nume
Pe care-l știu,
dar nu-mi mai vine-n minte...

VACANȚĂ DE PAȘTI

tablou sentimental

Vei fi prin clasa doua de liceu,
în care-am fost cîndva, demult, și eu.
în curtea îngădită, fără zări,
Din primăvară s-au bătut cărări,
Și-apoi tot locul unde te-ai jucat
Subt un salcîm de-atîția ani uscat.

De-o săptămînă, poate, în grădină
Au ancorat corăbii cu lumină
Din ceru-ntreg, albastru ca o mare.
Și ești copil și peste tot e soare.
Te văd jucîndu-te cu păru-n vînt,
Nevinovat cum n-a fost nici un sfînt,
Neștiutor de tot ce e pe lume.
(Mi s-a părut că m-am strigat pe nume.)
Pe săli aceleași studii și arpegii
Le cîntă tot solfegiind colegii,
Dar parcă-acum răsună mai pustiu
(Și eu am fost pe-aicolo și le știu)
Prin clasele care-au rămas mai goale.
Prin flaut urcă gamele agale,
Ca niște doine-abia la început,
Și-apoi deodată toate au tăcut.

Și-acum, de nu știu câte generații,
în ceasurile lungi de recreații
Răsună astfel note primitive
Ca niște preistorice motive.
Și în aceste simple melodii
Renasc aceleași stranii nostalgii
De libertate și de evadare
în toate după-amiezile cu soare.

Dar **într-o sară** pe **tabela mată**
Un **tren** acoperit cu fum (de **vată** –
Desigur trenul cel mai primitiv –
Aduce-iacum pe șini de portativ,
Pe care ca-ntr-o gară o să stea,
Vacanța cea de Paști... ca-n vremea mea.

Și după ce-ai plecat și tu acasă,
Odihnitoare, liniștea se lasă
în toate băncile de-acurna goale,
Ca-n **negre** instrumente muzicale ;
Și-atunci când nimeni nu-i pe coridoare,
Când **stau ferestrele deschise-n Soare**
De dimineață pînă-n asfințit,
Ca-ntr-un spital acuma părăsit,
Când vîntul poartă, printre bănci, hîrtii,
De **parcă sufletele** de copii
Au mai venit pe-acolo să se joace,
Când **to-r-ită** zidăria ceea tace,
Cînd nu se mai aude nici un flaut,
AșuniTea vin în urma ta să caut,
Cum cată-un cerșetor fără să vrea,
Prin internat, copilăria mea.

SIMBOL DE IARNĂ

i

Trecătorule,
Eu nu-ți pot spune unde să mă duci,
N-am casă, n-am prieteni, sînt ateu.
De ila-mceput stau singur la răscruci,
Și nu-mi știu drumul meu.

S-a dănimat și casa din părinți
Și nu mîiai am nimica pe pămînt.
Du-mă unde știi.
Spune-mi unde sînt,
Dă-mi mînele tale fierbinți.

Eu n-am putere să plec în vreo parte,
Că merg de mult și toate-mi sînt departe
Cu mine port în jur aceeași zare,
Și toate-s ca-ntr-o vagă aiurare.

Nu mai pot singur să-mi aleg un drum
La capăt toate s-au pierdut în fum
Prin care joacă straniu o nălucă.
Orice destin azi pbate să mă ducă.

De-aseară fulgii-au încăput să cadă
Și 'tot ce-a fost e-acuma subt zăpadă,
Nu-s drumuri vechi, nins căi pe care-am fost,
Nimic din ce-nvășasem pe de rost.

Așa, pe-ntinsul .straniu și virgin,
Să-cicepem drumuri noi spre nou destin ;
Să mergem prin troiene ca prin cer,
Cu ochii plini de haos și mister.

Să-ncrucășăm în geometrii abstracte
A noastre urme grele și compacte,
Cu constelații argintii de fiare,
Care-au trecut ast-noapte pe ogoare.

Să nu purtăm în urmă lanțul greu
A tot ce am umblat își tu și eu,
Și prin zăpezi adânci ifără ecou
Să-ncepem, de la început, drum nou.

Să mergem fără nici un scop anume
Și să *descoperim* tot ce-i pe lume,
Să ne conducă, poate, pe-amîndoi
Acel de-a! treilea, nevăzut, cu noi,

Să ne mirăm de ce-ntilnim, de toate,
Să mergem duși cu soarele din spate
Prin înserarea ce va fi albastră,
Să meargă umbrele-naintea noastră
Ca doi satanici, negri zei păgîni,
Ce-ar merge orbi, ducîndu-ne de mini.

UNIVERS

Sînt toate mai presus de mine
Și nu mai înțeleg inimic ;
Mă «imit din ce în ce mai mic,
Hipnotizat de nu știu cine.

Nu știu de unde am venit,
Și lumea mă privește toată.
Nici n-am iștiut nimic vreodată ;
Sînt toate-n jurul meu un mit.

Ce e cu mine, ce-i cu voi,
Halucinați contemporani ?!
Să strige peste mii de ani
Acel ce știe ce-i cu noi.

Să-mi spui ce știi din taina mea,
Ce e cu mine, ce va fi,
De ce-s născut, de ce-oi muri
De ce isînt toate-n jur așa.

E tot legendă, basm și vis,
Simboluri și transfigurare.
Realitatea va dispărea
O dată ochiul meu închis.

Sînt eu nebun, cu toții sînt ?!
Văriți-mi gîndul în pămînt.

INSOMNIE

Toată noaptea s-a zbătut inima mea ;
Toată noaptea ne-am supravegheat.
A fost ca iun om care nu-nchide ochii.
Mai era parcă cineva în odaie :
Un bolnav ce răsufă cu greu.
Toată noaptea nu a conținut bătaia ei ;
A fost un om ascuns în mine,
Un om în agonie, cu capul pus pe pieptul meu.
Și mi-a fost milă de inima mea.

Sînt obosit și-n pace mă afund
Ca-n neînțelegere ;
Numai inima mea e condamnată la viață
Fără de odihnă.
Ea singură-mi duce viața din lumea asta în cealaltă
Și înapoi.

Cu sufletul și trupul ei mic de rîndnică,
Astă-noapte-a obosit inima mea.
Am simțit că nu mai poate bate,
Și mi-a fost milă de inima mea.

Timpul a stat neclintit lingă pat,
Uitîndu-se la noi ;

I-am văzut umibria neagră .peste tot
Și ochii fișii,
Și, poate, inima o vreme m-a vegheat dormind,
Ca o femeie care mă'iubește și mă știe Ibdlnav...
Și mi-a fost milă de inima mea.
Da. Trebuie să mor,
Ga să se odihnească inima mea.

CUVINTELE

Cuvintele 'acestea pe care ți le scriu
Sint ale mele, au trăit în mine
Și au fost vii, cum însumi eu sunt viu
Și au pornit cu viața lor la tine.

Și au plecat cu timbrul voioii mele
Și toate-așa, cum lle .gândisem eu,
Cu sufletul vibrînd sonor în ele
Și cu ceva lăsat de dumnezeu.

Nu mai erau cuvinte ca aceste ;
A mele-au fost cum vocea e a mea
Și cum, la fel, o alta nu mai este,
Și cum o știi în amintirea ta.

Le-am dat căldura vieții care-o port ;
Din mine, cu suflarea mea s-au dus...
Dar în scrisoare am găsit că-i mort
Cuvîntul viu pe care eu l-am spus.

Și doar năștea din geaimătull străvechi
Al celor care nu știau cuvinte
Și-al cărui sunet plînge în urechi
Cum a trăit cu veacuri înainte.

Și-așa în foaia păturită mic, |
Guvîntul ce-mi fusese-așa de drag |
E numai semne negre... și nimic.
Și mi-i scrisoarea mea un sarcofag. j

STROFE

I

în sufletul meu, ochii tăi mari,
De-asăară, cînd erai așa frumoasă,
S-au tot zbatut, și-acum se zbat
Ca două păsărele ce-au intrat
într-o odaie-ntunecoasă
Din care nu «nai pot să iasă. i

II

în adîncimea mărilor, albastră,
Deasupra algelor ca niște plete
Plutesc alene, cu mișcări încete,
Ca într-^o scufundată glastă,
Flori mari dintr-o mi.sterioa.sa floră.
La fel în mine, la aceeași oră
Purtați de hula patimii, din fund,
Simt ochii tăi ee-apar și se ascund
Prin amintiri cu profunzimi senine,
Ca două flori de lotus, de la tine. |

III

Ești mereu în mine ca un fum,
Ca un dar de lună, nu știu cum.
Ești în mine ca o melodie,
Auzită parcă-n altă viață,
Și pe care nimeni n-o mai știe,
Nimeni nu o mai învață.

MISTICISM

închide ochii : toate sint ca-n vis...
în întunec, ca-ntr-un lac damnat,
Să mă găsec fluid, transfigurat,
Ca-n apele vrăjite, mort, Narcis.

închide ochii, să intrăm în noapte,
în nesfirșitul și adînc și-nalt,
Să fim mai singuri unul cu celalt,
Și văzul nostru să ne fie șoapte.

Atent ascultă cum în amîndoi
Același puls își biciuie izvorul,
închide ochii, să avem decorul
Amăgitoarei nemuriri din noi.

Și-așa, prin el să prelungim iluzii
De paradis etern și isolar,
Cînd ai să simți sărutul meu amar,
Crispat și dureros pe floarea buzii.

închide ochii, isă închizi în tine —
Vas scump cu stranie sonoritate •—
Aceste clipe lungi de voluptate,
Care-au venit de dincolo de mine.

închide ochii, în tăceri albastre
Să-ți simt suflarea ca o melodie,
Și trupurile noastre să nu fie
Decit ca umbra sufletelor noastre.

SCRISOARE

Odaie de hotel... Singurătate,
în care tot răsună,
Prelung și în surdină,
Ca o cutie mare în care-a fost adusă
Pe vremi, o pianină.

Toți oamenii au adormit demult
Și-i liniște ca într-un sat.
Eu nu știu pentru ce ascult,
Că nimenea nu m-a chemat.

Vecinul a-ncuiat pustiu
Și întunec deodată
în odăița lui pătrată.
Și e tîrziu...

Adorm... și ceasul singur bate
Cînd sufletele au eșit din noi
Și ne-au lăsat în paturi, goi,
Ca niște stîrvuri ne-ngropate.

Oare cine m-a chemat ?
 Oare cine te-a strigat ?
 Vorbele au stafii ca și noi
 Findcă nimeni n-a vorbit
 Și-am auzit ca un cuvânt al nimănui
 Spunându-mi cum îmi spui
 Cînd sintem amdoi...

Vorbele au stafii și strigoi...

CUM MERGE LUNA

Și am plecat; cu mine deodată,
 Ca un trimis al «tău, iubirea noastră
 S-a așezat alături, la fereastră,
 Și a privit din tren cîmpia toată.

A fost în ochii mei ca o coloare
 Care-a căzut pe tot ce am privit,
 Și, nevăzută, a călătorit
 Cu mine, ca o rază de la soare.

A fost mereu în mine gîndul tău,
 Și-n pulsul meu a fost ca un refren,
 Și-a curs cu doru-n urmă, lîngă tren,
 Și sclipitor, și viu, ca un pîrâu.

Iubirea noastră a călătorit
 Ca cineva ce m-a privit mereu ;
 A fost în toate ca și dumnezeu,
 În tot ce-am spus, în tot ce am igîndit.

A ascultat prin gînd cum îmi răsună
 Și ia privit prin "ochii mei tot oimpuî,
 Și-a mers deasupra trenului tot tSmpul,
 Cum merge luna-n nopțile cu lună.

CÎNTEC DE PRIMĂVARĂ

A-nverzit afară cîmpul.
Pentru «cine ?
Dadă eu sînt trist tot timpul
Pentru tine.

în /grădini stet pomi în floare
Și albine,
Și e liniște, și-i soare...
Pentru cine ?

Subt castani, pe unde soare
Nu pătrunde,
Trec, cum trece-o-nimorirîntare.
Oare, unde ?...

Pentru cine s-au deschis
Zări senine ?
Pentru cine-atîta vis,
Pentru cine ?

ÎN FIECARE SARĂ

în fiecare sară cînd adorm
Și cînd de mine desfăcut cobor
Abia ca timbra unul nor
Prin întuneric uniform,

în ochi, ca două broșe de eniai,
Parcă-ncrustate în făptura mea,
Subt pleoapele cu spic de catifea
Port chipul tău așa precum erai.

Și igindul meu la tine lin coboară
Cu mine-ntreg în bezna mea,
Precum coboară un reflex de stea
Pe-iacelași lac în fiecare sară.

Pe cînd de ceea parte-a lumii
A noastre suflete-au fugit
Ca Umbrele subt infinit,
Ca două furișate mumii.

Iar dimineața cînd ies viu și greu
Din ape negre ca la începuturi,
Qind joaică-n odhii luminile ca fluturi,
Atunci aduc la soare'n ochiul meu,

De prin abisurile fără fund,
Din neștiuta -somnului bulboană,
Făptura ta ca pe-o icoană
Pe care am găsit-o-n prund.

OFRANDĂ DE SGLAV

Iată mânele mele
Care ți-au netezit părul,
Care ți-au mîngîiat fața
în care stă scris adevărul
Și toată viața.

Iată mânele mele,
în care am plîns,
Mînele în care am iStrîns
Odată mânele tale
Cum strîngi (într-o scoarță de carte
Să ai înainte de moarte
Două petale.

Iată minele mele
Arse de soare,
în care ;seri tîrziu,
Fără să știu,
Gîndindu-mă la tine,
Mi-i capul ca într-o spânzurătoare
Deasupra tristeții din mine.

Ia darul minelor mele,
Ofrandă de sclav,
Și în ele,
Ca-n pagini de vechi manuscris,
Tu singură să poți citi
Tot ceea ce va fi,
Tot ceea ce mi-i scris.

j

S P L E E N

Afară plouă ca și toamna și-i urît,
Mă uit pe geam ca după tine, și atît.

în mine toate amintirile te-așteaptă,
De-aceea mi-i privirea stranie și dreaptă.

Ca-ntr-un copil ce-a adormit plîngînd,
în mine nu mai iese nici un gînd.

Vreau ,să citesc și-mi cad din mîină cărțile ;
Mă împresoară chipul tău din toate părțile.

Mîlna ce mi-a-imprăiștiat părul și gjîndurile
îmi amestecă pe carte toate rîndurile.

Rămîn uitîndu-mă pe geam ca după tine,
Și tot aștept pe cineva ce nu mai Vine.

IDILA

Pe o stradă goală ureă-ncet,
Strinși într-o ritmare indolentă,
Mînă-n mînă-o fată și-un băiet,
Poate un student și o studentă.

Merg, și nu știu pentru ce anume ;
Numai pentru-un dor de rătăcire.
Parcă-s isinguri numai ei pe lume,
Urmăriți de-o grea nedumerire.

Li se pare tristă fericirea,
Li se pare sufletul amar,
Și de-aceea își ascund privirea
Și vorbesc din ce în ce mai rar.

ÎNSERARE

Plutifcytăi o-ncremenită pace :
Universal presentiment de moarte,
Și toate cîte fură prea departe,
Porniră în tăcere, mai încoace.

Și din înaltele singurătăți
Căzu o umbră vaștă prin eteruri,
Ca umbra unei mari divinități
Ce-ar fi trecut în zbor încet, sub ceruri.

Din sine începu să nască ceață, –
Subțire vâl pe-o stranie icoană, –
Și lumea toată fu mai diafană
Visîndu-și parcă propria ei viață.

Pluti o spaimă de isingurătate
Și reculegere prin infinit.
Și totu-n juru-mi a fost ca privit
Cu ochii-abia deschiși pe jumătate.

Pe urmă toate-n jurul meu s-au șters
Subt pulbere mărunță de cenușă,
Și numai chipul tău răma's în ușă
Și gîndul meu, au fost în Univers.

Și cerul parcă începu să suie
Tot mai înalt, și mai nemăsurat
Și noaptea toată m-a împresurat
în sură neclintire de statuie.

Eram cu mine însumi mai aproape.
Murise tot, ucis de nu știu cine,
Și numai chipul tău trăia în mine
Așa cum ziua mai trăia pe ape.

Era o pace cum nu va mai fi
De-acuma niciodată, cine știe ?
Era o pace cum aș vrea să fie
în sara-n care voiu putea muri.

AMIAZA DE VARĂ

Trece soarele prin mine ca prin geam.
Ce mai sînt ? Ce mai am ?
Ce-am rănuais ?
Inima îmi bate, mecanic, ca un ceas.

Cîte veacuri oare au trecut
De cînd stau în soare fără gînd ?
Oare-s eu acela de la început
Ce-a rămas aicea, ezitînd ?

Sau lumina asta de la soare,
Scînteind în ochi ca pe izvoare,
Mă petrece înspre negre lacuri,
Desfăcînd în clipe albe, veacuri.

Prin tăcerea cea de foc a după-amiezii,
Eu cu ochii-abia deschiși, ca huhurezii,
Văd cum timpul stă pe loc demult
Și ca pe un vuiet depărtat l-ascuflt.

Viața 'dormitează germinînd,
Și o simt în jur, universală,
într-o nesfîrșită oboseală
Și-n absența ultimului gînd.

Și rămîn și eu uitat de toate
Și de mine însumi tot, uitat,
ÎRar clipind, cu capul aplecat,
Ca oricare altă vietate.

RUSTICĂ

în aerul sonor al dimineții
Prin parcul curții cu copaci bătrîni
Pe vîrfuri cîntă, mici și vii, istigleții.
Un fluierat trecut ca prin fîntîni
Răsună-n umbra neagră de stejari
Prin crengile ce s-au cuprîris de mîni.
Și alte păsări mici cu gușe mnari
Se cheamă și se fluieră strident
Cu ciocurile lor de chilimbări.
Din mine însumi eu* mă simt absent,
Și soarele curat și clar ar trece
Prin sufletu-mi ca roua transparent:
Și-n dimineața limpede și rece
Prin mine ca printr-un izvor de munte
Lumina firul luciu și-l petrece.
Și palma așezată peste frunte
Mi-i putrezită frunză cu nervure
De vreme înnegrite și mărunte,
Și-n vegetarea udă de pădure
Lumina de la soare mă desface
Ca vîntu-n praf și^n cîntec să mă fure.

FĂRĂ ANOTIMP

Iar a venit o toamnă, dar cînd oare ?!
Eu nu știu să fi fost o primăvară,
începe iar isă fie numai sară
Și u-a fost zi cu soare.

Și zarzării cînd oare-au înflorit ?
Cînd au-umblat albinele prin ei,
Cu zumzetul lor alb 'de clopoței
Cu care am copilărit ?...

Au înflorit și anu-acesta teii,
Cireși și vișini și castanii ?
Și au jucat, cu simplitate, mieii
Ca-n ceilalți ani ?

Cînd au trecut iar păsări călătoare ?
(De mult timp nu mai trebuiau să treacă)
Văd cei din urmă eocostîrci cum pleacă
Și-aud an mine țipet de cocoare.

Cînd a trecut atîta timp ?
Eu unde-am fost și ce-am făcut ?
O primăvară... cîte au trecut ?
Mi-i viața fără anotimp.

SFINXUL

Vreau să rămîn cu ochii pironiți în vid,
Să nu-i închid,
Să nu-i deschid,
Să trec prin lucruri cu privirea mea
Cum trece printr-un lac o stea,
Să trec prin mine însumi ca un zbor
De-aicea dincolo de-un nor.
Să-mi prelungesc privirea idolatră
Ca o subțire sulită de piatră,
Prin oameni, prin pămînt, prin cer,
Prin propriu-mi mister...

Să stau cu capul răzimat în coate
Și-n ochii goi și împetriți în van
Să simt ca o tăcere cum străbate
Reminiscenți de zeu egiptian.

Să stau cu timpul singur față-n față
Și să privesc printr-însul ca prin ceață,
Și să pîdesc, pe labe, ca o fiară,
Necunoscutul ce mă înconjoară.

Și-așa în -mine însumi neclintit,
Fără să știu,
Ca sfinxul în pustiu,
Să fiu de piatră și granit,

Să nu mai fiu...

MONOLOG NOCTURN

Stau în întunerecul nopții ca în pământ.
Nu se aude nimic și mi-i frică de mine.
Pe mine însumi gândurile mă descopăr.
Viața mea mă înspăimintă,
Plăpindă și nesigură.
Urmărit de destinuri, m-am ascuns în odăița mea.
Cine știe cine mă pîndește acum !
Aș vrea să-mi las viața alături
Ca pe-o mare greutate
Și să mă odihnesc lângă ea.

Ce greu este să mergi cu ochii închiși,
Să nu știi unde mergi,
Nici cît mai este pînă la capăt...
Aisoult :
In tăcerea nopții totul se odihnește,
Numai eu veghez peste întreg pămîntul.
Ascult :
Timpul nu mai are sfîrșit.
Nu știi cît va mai ține liniștea aceasta.
Dacă aș fi cu adevărat în pămînt,
Aș săpa cu mînele crispate
Și aș deschide tunel pînă la tine.

Gîndurile mele,
 Ochii mei,
 Inima mea
 Sînt ființe mici, pe care eu le cresc
 Și de care mi-i milă.
 Oare dît o «ă mi ai steie noaptea aista !...
 Sînt obosit.
 Trebuie să vie-un ceas în care voi cădea.
 Atunci se vor elibera
 întrebările strînse în mine ca-ntr-un pumn,
 Și-abia de-atunji va-ncepe eternitatea cea adevărată.

j

i

c

t

(

|

I

!

1

|

i

I

IZOLARE

N-ehotărît rămîn în fața vieții mele
 Ga un ocaș lăsat în libertate.
 Din care neguri, printre care istele
 Mi-am întrupat această vietate ?
 Oricît pe niine nu mă înțeleg,
 Rămîn legat de mine ca de un trunchi,
 Să-nvîrtă noaptea cerul ei întreg
 Deasupra mea, cu trei regi în genunchi :
 Să treacă, imăainîndu-rnă, un soare
 De nu știu cîte ori,
 Cu snopul de lumină și ninsoare
 Smuls printre nori.

Cînd plumbul trupului se va lăsa-n pămînt
 Și totul mă va înclina subt vînturi
 Ce-or fluiera prin oseminte cînturi
 Fără cuvint,
 Va bate ploaia pieptul meu
 Păgîn
 Ca pe-o sperietoare,
 Iar vinele azi vii de-a lungul tîrnplei mele,
 Prin care șerpuiește dumnezeu,
 Ca viermii scoși cu brazdele, se vor usca în soare.
 Și eu în mijlocul oîmpului am să rămîn.

Vor zace-acolo albe și curate
Și după ce va trece omenirea toată,
Ca după haitele de lupi,
A mele oseminte încrustate
Pe-ntinderea aridă și uscată.
Nu am nici o dorință de-implinit.
îmi leagă ochii noaptea care vine.
Și n-am să mă mai regăsesc în mine.
Rămîn pe cîmp ca un copac trăsnit.

P L E C A R E

Știi, drumul meu spre tine pornește dintr-o gară
Atunci cînd este ceasul cel cenușiu de sară,
Cînd oamenii sînt umbre prin sălile înalte
Și-s palizi ca bolnavii într-un spital sărac.
Luminele se uită la toți, și nu cuno'sc pe nimeni ;
Toți sînt streini și singuri,
De acolo începe visul meu.
în urma mea rămîn, fără de mine, toate.
Vin «singur înspre tine, așa precum se naște omul singur.
Nu mai am trecut ideoi amintirile noastre,
Fragmente dintr-o viață pe care trebuie s-o fi trăit odată
Și care mi se pare azi departe...
Tot ce-i acum nu mai este decît ca o părere ;
Decît ca igîndurile.
Nu mai sînt decît eu aici și tu la capătul drumului meu,
Și gîndul care merge, nevăzut, ca luna, ziua.
Am intrat în vis :
Toate-n jur sînt ireale și îndepărtate,
Merg sus de tot pe marginea omenirii adînci,
Purtat inconștient de mine însumi ca de un somnambul ;

Sînt parcă orb și sînt purtat de mînă
înspre lumina care trebuie să-mi dea vedere.
Amintirea ta luminează în mine ca 'florile albe, noaptea,
Și cine mă vede mă surprinde surîzînd singur.
Sînt alături cu lumea nebunilor,
în care toate visurile ise fac realități

Și visul meu începe cu gîndul că te voi vedea...

AȘTEPTARE

Te-aștept.
în mine totu-i viu și tulburat.
Sînt ca pămîntul și ca pomii
în zi de primăvară.
Urmăresc cu ură clipa care trece ;
Vreau să prelungesc nădejdea revenirii tale
Și să-ndepărtez tristețea despărțirii noastre.
Ceasu-n care ne uităm unul la altul
Cu groaza timpului ce trece
Bate-n mine o dată cu inima mea.
V i i și dispari într-un vis,
Și rămîn singur cu umbrele amintirii.
Viața toată merge prea repede ispre-adîncuri
Și mintea mea-i singură și slabă.
Nu știu cînd să mă bucur și cînd să piing ;
V in lacrimi de pretutindeni.
Nu știu ce mai este și ce a trecut.
Te aștept pe tine :
Tremur tot de spaima fericirii mele.
în mine-au venit vorbele tale de-altădată
Ca rîndunelele ce se întorc.
Peste tot e numai așteptarea mea,
Eu nu-is decît acel ce-o poartă, dacă sînt.

Cînd te voi vedea, ou chipul tău deodată
Va veni la mine gîndul despărțirii
Ca un gînd al morții,
Și va fi nespuse de tristă întikirea noastră..
Acolo unde ești acum,
în sufletul tău,
Ga un ecou al poemului de-aici,
Aceași tristeță plînge prelung...

Iată,
Văd ochii noștri îngroziți care fixează
Timpul care trece.
Tăcuți ne strîngem unul în celalt
Ga-n fața unei fiare, sălbatică își rea.
Te-aștept.
Să simit atuncea niîna ta-ntr-a mea.

INSCRIȚIE

Iată, în mine am găsit
O inscripție veche de cine știe cînd ;
Așa mă simt cînd mă gîndesc la mine.
Cine-a-norustat aceste slove nențelese,
Ce spune semnul lor ?
Nu-nțeleg nimic, nu pot descifra nimic.
Port în mine taina fără s-o pricep.
N-a m cheia nici unui cuvînt.
Sînt poate ultimele vorbe ale unui strămoș,
De-aceea simt tristețea necunoscutului din ele.
Sau cuprind dezlegarea vieții
Pe care mi-a trecut-o-n limba lui de-atunci
Și sînt nefericit fiindcă n-o pot cunoaște.
Cine știe ?
îoehid ochii mei obosiți de lumină și viață,
Ca lumina lor să cadă înlăuntrul meu,
Și-n mine însumi stau cu gîndul alplecat
Deasupra mea, pe-aceste însemnări necunoscute ;
Stau astfel de cîte ori sînt singur,
De cîte ori nasc în mine întrebări
Și n-am putut încă descifra inscripția mea veche.
Am să v-o las vouă, tuturor,
în sufletele voastre,
Filă ruptă dintr-o carte care s-a pierdut...

Tu îți aduci aminte,
Au fost nopți senine de vară, în care
Ochii tăi au crezut să lumineze în mine taina de demult,
Dar cuvintele nu s-au potrivit pîn'ia sfîrșit
Și zâmbetul sufletului nostru s-a stins
Cu tristeță focurilor care mor spre noapte,
Și taina întregă a rămas în noi,
Neînțeleasă și ciudată,
Și o purtăm și tu și eu, și-acum.

IUBIRE

Sînt demult alătura de timp.
Mi-i gîndul la tine pentru totdeauna.
Gîndu-acesta va mîi rămînea din mine
Și-atunci cînd nimeni n-o să ne mai știe.
Va fi ca lumina și ca mirosul pămîntului,
în fiecare dih oamenii ce vor trece prin lume.
Vom fi-n chemarea păsărilor din pădure
Și ne vom iubi noi în taina chemării lor ;
Și-atunci cînd n-om mai fi
Am să cunosc în ele glasul tău.
în fiecare din oamenii ce vor trece prin lume,
Gîndul meu la tine
Va reveni cum vine-o amintire
Pe care n-au trăit-o ei.
Vom reveni în visurile lor
Cu chipurile noastre, pe care nu le-au cunoscut,
Și se vor întreba dumineața,
Ca după o călătorie :
Oare cine erau cei doi îndrăgostiți din vis ?
Iubirea noastră va trăi după noi
în tot ce va mai fi pe lume.

Parcă dumnezeu vrea să iubească o dată ca un om,
Și ne-a ales pe noi,
Și dragostea lui e a noastră...

E a noastră.

SCRISOARE PENTRU SERGHEI ESSENIN

Serghei Essenin,
Aș vrea să te întreb cum ai avut puterea
Să treci „dincolo”,
Când ai iubit așa ide mult
Pădurea, iarba și pământul.
Aș vrea să mă înveți a muri.
Toată ființa mea se zbate
Și lupt cu puteri pe care nu le cunosc
Și care mă împresoară zi cu zi
Și care-s în mine...
în însăși viața mea.

Serghei Essenin,
Spune-mi cum este când mori.
Ce fericiți trebuie isă fie cei care-au trecut clipa
Când pășești dincolo și te cufunzi în beznă ;
Ce ușurare trebuie să aibă !
Mă îngrozește mai mult așteptarea asta decît clipa
A fost cu puțință să mori,
Cu toată dorința și dragostea ta de viață ?
învață-mă să mor, Serghei Essenin,
Tu care ai avut înțelepciunea și delirul vieții.

Eu am să las scrisoarea asta
în grădina părinților tăi
Pentru că pe-acolo trebuie să mai vii ;
Nu se poate să nu mai vii
în nopțile cu lună pe care le-ai iubit.

Știi,
Casa ta părintească de la țară s-a dărîmat :
Nu mai este nimic.
Doar amintirile tale o mai pot găsi.
Tu care nu mai ești decît umbră și vis
Ai să mai poți umbla cu capul gol,
Sara,
Prin grădina înflorită din dosul casei,
în primăvara asta pe care trebuie s-o simți morții.
Nici mama ta sfîntă nu mai este ;
Acea care n-a înțeles nebunia ta amară ;
Nici tatăl tău care vroia o haină de la țîrg,
Și femeile pe care le-ai iubit,
Și iubirea voastră dureroasă
Și delirul acelor puteri necunoscute,
Al căror copil ai fost,
Toate au murit,
Serghei Essenin...

Toate cîte au fost atît de dragi
Tuturor celor de-acolo,
Toate au murit...
Și tot ce iubesc eu acum
Cu sfîșierea sufletului și inimii mele,
Bucuria de a respira și a trăi,
Suferința tragică și grea de a iubi,
Toate ne-nțelese și adînci,
Toate vor muri...!

Cum voi avea puterea î
Serghei Essenin, mă tem
Și plîng înduioșat de noi toți
Care-am întrebat viața și moartea.

Să mă aștepți tu, dincolo, Serghei Essenin.

Nu mai știu în ce lume și în ce veac sîntem.
Acum sînt toate, tot una de vechi și de departe.
Stau alături de mine însumi fără să mai pot gfrid
Tot ce va mai fi se va întîmpla de la sine
Așa cum se petrec toate după moarte.

SINUCIDERE

Sufletul meu singur s-a oprit.
L-ai chemat tu,
L-a chemat dumnezeu,
Sau poate-a fost numai o părere ?...
(Așa s-aud cîte-odată chemări din tăcere).
Eu stau lîngă sufletul meu
Cum stă totdeauna cineva lîngă un bolnav.
Atîta mă mai ține pe pămînt.
Trebuie să-1 veghez fără nădejde :
Să deschid ziua, larg, geamurile
Și să păstrez noaptea o mică luminiță
Fiindcă pe-ntunerec sufletele mor mai ușor.
Nu-mi pot lăsa sufletul singur
După ce eu însumi l-am rănit de moarte.
Cu gîndul meu îi prelungesc clipele vieții ;
Nu-i pot cere iertare fiindcă nu mă mai cunoaște.
Nu mă iartă pentru că nu m-ai poate vorbi.
Stăm amîndoi ca doi streini muți,
Ne privim fără ură și fără lacrimi,
Fiindcă sfîrșitul e-aproape și-1 auzim amîndoi.
Nu mai este timp ci numai așteptate,
Și toate-n jur sînt altfel ca-nainte.
Afară trebuie să fie acel cineva care ne-așteaptă
Și de care nu mă mai tem.

|
Cel mai frumos vers, cel mai frumos,
Singurul vers al omului singur,
Urlat spre dumnezeu ;
Urletul meu
Fără... nici... o... aş-tep-tare...

URLET

Să scriu poemul ceasului de-acum !
De unde cuvintele,
De unde trăsnetul,
De unde furtuna ? •
Cine copie vorbe vechi pentru-o tristeţă mare ?
Cine are pace şi răbdare
Să le puie în picioare,
Să le-alinieze,
Să se joace ?
Cine ?!...
Unde-s stîncile care n-au fost cioplite,
Unde-s copacii fără creştături
In inima umedă de pom,
Unde-ii pămîntul fără de paşi prin păduri,
Unde-i cuvîntul spus de-ntîiul om,
Unde-i pustiul în care s-a frînt,
Unde-i ecoul ?...

Iată urletul meu,
Răcnetul gol de gorilă –
Barbar şi hidos –
în ceasul acesta cînd totul mă doare,

CUPRINS

<i>Cuvînt către cititori</i>	5
--	---

MUNȚII

Munții I	19
II	20
III	20
IV	21
V	22
VI	23

FLOAREA PĂMÎNTULUI

Dimineața I	27
II	28
De Paști	29
De la țară	31
Liniște de iarnă	34
De pe deal	35
Pastel de vară	36
Pe mal	37

Auroră	33
După ploaie	39
Vară...	41
Sară tîrzie	42
Reverie	43
în livadă	45
Amurg de vară	46
întoarcere	47
în pădure	49
Pe-o carte-a ei	51
Interior	53
în hamac	55
Castanii	56
Fericire	58
Așteptare (fragment)	60
Noapte de primăvară	61
Destin	62
Pescari !	63
Cînta o catirincă	64
Spleen de duminică	65
Duminici	66
Singurătate	68
Tristeți atavice	69
Amiază	71
Pastel de toamnă	72
Sonată	73
Vecerne de toamnă	74
Putrezim	75
Pustietate	76
Toamna	77
Singur	78
Iașul	79
Pe-un vechi album	80

înviere	&2
Magii	83
Deznădejde.	84
Somnul	86
întuneric	88
Dumnezeire.	90
în memoriam	92

MEMORIAL — 1916

Trenul	95
Pămînt	98
Șrapnelele	100
Din adăpost (în campanie).	101
Rănitul între linii	103
Dar e pămîntul țării mele.	105
Camarade	108
Peisaj	110
Marmora	111
Invalidul (schiță).	112
Sector liniștit	113
His Master's Voice	114
Imprecație lui Crist — după război —	117
Pămîntul grăi	119

POVEȘTEA OMULUI

Primitivism	125
Nostalgie	127
în grădină	129
Primăvară rustică	130

Noapte.	132
Viziune.	134
De ce-s bolnavi copacii ?.	135
Toamnă timpurie	136
Toamna, ca o călătoare.	138
Panică...	140
Şesurile.	142
Singurătate de iarnă.	144
Iarnă.	145
Sară sentimentală.	146
Umila elegie.	147
Dezamăgire.	149
întîlnire.	151
Miniatură.	153
Plecare	154
Bufonul morţii (<i>obsesie</i>).	156
Noapte pustie.	158
Dorinţi de rob.	159
Adio toţi.	160
Pastel pueril.	161
Pustiie.	163
Basm.	165
Somnul.	167
Presimţiri.	168
Crez.	169
Viitorul <i>icare</i> ne surîde.	171
Primăvară.	173
Duminici I.	174
II.	175
III.	176
IV.	176
La capăt.	178
Unui frate.	179

ZILELE VIETII

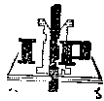
Monotonie.	183
Marea (<i>atavism</i>).	186
La o casă nouă.	188
însurare.	190
Spital.	192
„El”.	195
Religie.	197
însurare pe ţarm.	198
Nelinişti.	199
Martie.	200
După-amiază de toamnă.	202
La minăstire. <i>Vecerne</i> .	201
<i>Utrenie</i> .	205
Fantomele copilăriei.	208
De Anul nou.	211
Schiţă de iarnă.	214
Gravură simplă.	215
Panou sentimental.	217
Pe plajă.	219
Veneţia.	221
Iubire.	222
Toamna.	224
Iubita a murit.	226
Pustiire (<i>poem în proză</i>).	228
Rătăcire (<i>poem în proză</i>).	230
Elegie.	233
Accident.	235
Metafizică.	238
Scheletului.	239
Viaţa viitoare.	241
Suprema glorie.	242
Epilog.	245

CUVINTE DE DINCOLO

Tristeți fără motiv.	249
Trecut.	251
Vacanță de Paști (<i>tablou sentimental</i>)	253
Simbol de iarnă.	255
Univers.	257
Insomnie.	259
Cuvintele.	261
Strofe.	263
Misticism.	265
Scrisoare.	267
Cum merge luna.	269
Cîntec de primăvară.	270
în fiecare sară.	271
Ofrandă de sclav.	273
Spleen.	275
Idilă.	276
însereare.	277
Amiază de vară.	279
Rustică.	281
Fără anotimp.	282
Sfinxul.	283
Monolog nocturn.	285
Izolare.	287
Plecare.	289
Așteptare.	291
Inscripție.	293
Iubire.	293
Scrisoare pentru Serghei Essenin.	297
Sinucidere.	300
Urlet.	302

Toht...5' \ c° R * EL SIMIONESCU
Tehnoredactor: TRAIAN ARGETOIANU

*Apărut 1971. Hirtie scris 1 A de 63 g/m². Format 540X
840/16. Coli ed. 7,94. Coli tipar 19,5. A. nr. 23158/1970.
C.Z. pentru bibliotecile mari și mici 859-0.*

Tiparul executat sub comanda
nr. 1082 la
întreprinderea Poligrafică
„13 Decembrie 1918”,
str. Grigore Alexandrescu nr. 89-97 ;
București,
PepuMica Socialistă România.